

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036

Nieszawa, 2026

Zamawiający:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieszawie
ul. 3 Maja 2
87-730 Nieszawa

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Konsultant – Joanna Kaszubska
Analityk – Dominika Kujawa

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Metodologia opracowania Strategii.....	7
3. Diagnoza sytuacji społecznej	8
3.1. Charakterystyka sytuacji społecznej.....	8
3.1.1. Charakterystyka ogólna gminy.....	8
3.1.2. Demografia.....	9
3.1.3. Rynek pracy	17
3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa.....	23
3.1.5. Ochrona zdrowia	26
3.1.6. Edukacja	27
3.1.7. Kultura i sport	33
3.1.8. Podmioty wsparcia społecznego i pomoc świadczona przez ośrodek pomocy społecznej.....	37
3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	50
3.2. Problemy społeczne występujące na terenie miasta	53
3.2.1. Bezrobocie	53
3.2.2. Ubóstwo	56
3.2.3. Problemy osób z niepełnosprawnością oraz długotrwale lub ciężko chorych	56
3.2.4. Problemy osób starszych.....	59
3.2.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.....	62
3.2.6. Uzależnienia	63
3.2.7. Bezdomność.....	67
3.2.8. Przemoc domowa.....	68
3.2.9. Przestępczość	71
3.3. Wyniki badania ankietowego.....	73
3.4. Analiza SWOT	85
4. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią	87
4.1. Prognoza demograficzna	87
4.2. Prognoza zmian	88
5. Wizja rozwoju społecznego i cele strategiczne	89
6. Kierunki niezbędnych działań.....	91
7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe.....	97
8. Monitoring i wskaźniki pomiaru stopnia realizacji strategii	98
9. Powiązanie Strategii z dokumentami strategicznymi wyższej rangi oraz z dokumentami na szczeblu lokalnym.....	101
10. Wnioski i podsumowanie.....	113
Spis tabel, rysunków i wykresów	116

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie miasta. Jest narzędziem materializacji lokalnej polityki społecznej. Zobowiązanie sporządzenia dokumentu wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2026 poz. 639 ze zm.), w którym zostało napisane: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

W niniejszej Strategii wskazano obszary problemowe, cele i kierunki działań. Osiągnięcie wyznaczonych celów i rezultatów podlegać będzie stałemu monitoringowi i okresowej ewaluacji.

W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej w następujących dziedzinach:

1. Bezrobocie,
2. Ubóstwo,
3. Problemy osób z niepełnosprawnością oraz osób długotrwale lub ciężko chorych,
4. Problemy osób starszych,
5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
6. Uzależnienia,
7. Bezdomność,
8. Przemoc domowa,
9. Przestępczość.

Wskazane dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej.

Zgodnie z art. 16b, ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2026 poz. 639 ze zm.), strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera przede wszystkim:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:

- celów strategicznych projektowanych zmian,
- kierunków niezbędnych działań,
- sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- wskaźników realizacji działań.

Projekt strategii gmina przekazuje również do zaopiniowania koordynatorowi lub kierownikowi do spraw opieki długoterminowej, o którym mowa w ustawie z 11 czerwca 2026 r. o osobach starszych i koordynacji opieki długoterminowej.

Akty prawne regulujące opracowanie i wykonanie strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowią również:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2026 r. poz. 662 ze zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2024 r. poz. 917);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1335);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2026 r. poz. 980);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1338);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1208 ze zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2026 r. poz. 508);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 884);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1718);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 48 ze zm.);

- ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1572 ze zm.);
- ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2025 r. poz. 1079 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz.U. z 2026 r. poz. 90);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2026 r. poz. 862);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2026 r. poz. 79);
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2026 r. poz. 468 ze zm.);
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2026 r. poz. 236);
- ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1749 ze zm.);
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.);
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691);
- ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2026 r. poz. 522 ze zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 725);
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsiębiorstw mieszkaniowych (Dz.U. z 2026 r. poz. 511 ze zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2026 r. poz. 163);
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2026 r. poz. 156 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.);
- uchwała nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. z 2023 r. poz. 881, ze zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2024 r. poz. 1829);

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2021 r. poz. 1092 ze zm.);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2026 r. poz. 43 ze zm.).

Różnorodność problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania wielu instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się problemów wskazuje, iż w ich rozwiązywanie powinni zostać zaangażowani przedstawiciele sektora publicznego, ale także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej. Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym i aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej.

2. Metodologia opracowania Strategii

Strategia została podzielona na część diagnostyczną, prognostyczną i strategiczno-wdrożeniową, uzupełnione o analizę powiązań z dokumentami strategicznymi oraz wnioski i podsumowanie.

Pierwsza część – rozdział 3 – ukazuje charakterystykę sytuacji społecznej Miasta Nieszawa oraz problemy społeczne występujące na terenie miasta.

Analizy dokonano w oparciu o:

- informacje Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane dostępne na stronach internetowych oraz w dokumentach strategicznych Miasta Nieszawa.

W pierwszej części ukazano także rezultaty przeprowadzonego badania ankietowego, którego celem było rozpoznanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców. Charakterystykę sytuacji społecznej reasumuje analiza SWOT – analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Część drugą – rozdział 4 – stanowi prognoza zmian problemów społecznych wskazanych w części diagnostycznej. Prognoza ta została podzielona na dwie główne części:

- prognozę demograficzną sporządzoną w oparciu o Prognozę ludności na lata 2023-2060 opracowaną przez GUS;
- prognozę zmian problemów społecznych na terenie miasta Nieszawa w wyniku realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 oraz zadań w zakresie pomocy społecznej, które będą miały na celu przeciwdziałanie i niwelowanie istniejących problemów.

Prognoza stanowi fundament do określania celów strategicznych i kierunków działań.

Część trzecia – rozdziały 5-8 to określenie wizji, celów strategicznych i kierunków działań niezbędnych do zmniejszenia negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie miasta. Ukazano w niej również sposób realizacji Strategii oraz określono możliwe wskaźniki monitorowania wykonania planowanych działań.

W rozdziale 9 Strategii przedstawiono także powiązanie jej z dokumentami strategicznymi wyższej rangi oraz z dokumentami na szczeblu lokalnym.

3. Diagnoza sytuacji społecznej

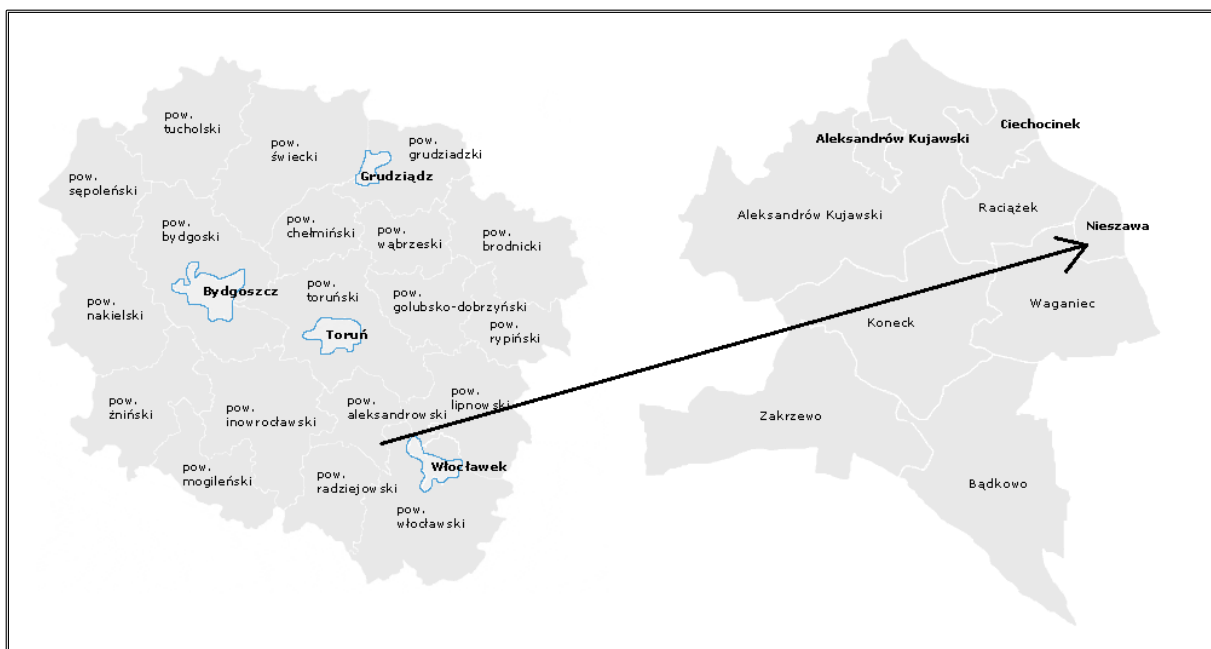
3.1. Charakterystyka sytuacji społecznej

3.1.1. Charakterystyka ogólna miasta

Nieszawa to gmina miejska zlokalizowana w powiecie aleksandrowskim na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Położona jest na lewym brzegu Wisły, na krańcach Kujaw między Włocławkiem a Toruniem. Zajmuje powierzchnię 986 ha i graniczy z gminami wiejskimi Waganiec oraz Raciążek, a jej wschodnią granicę stanowi rzeka Wisła¹.

Miasto Nieszawa leży w odległości: około 34 km od Torunia, około 84 km od Bydgoszczy, około 27 km od Włocławka oraz około 188 km od stolicy kraju – Warszawy.

Rysunek 1. Położenie Miasta Nieszawa na tle powiatu aleksandrowskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Opracowanie na podstawie <https://ssdip.bip.gov.pl/> (dostęp dnia 13.08.2026)

¹ Raport o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2025 rok, str. 5-6

3.1.2. Demografia

Według danych Urzędu Miasta Nieszawa miasto w 2025 r. zamieszkiwały 1 762 osoby, w tym 858 osób (48,69%) stanowili mężczyźni, a 904 osoby (51,31%) kobiety. W latach 2021-2025 liczba mieszkańców spadła o 67 osób (tj. o 3,66%), z czego liczba mężczyzn spadła o 31 (tj. o 3,49%), natomiast liczba kobiet spadła o 36 (tj. o 3,83%).

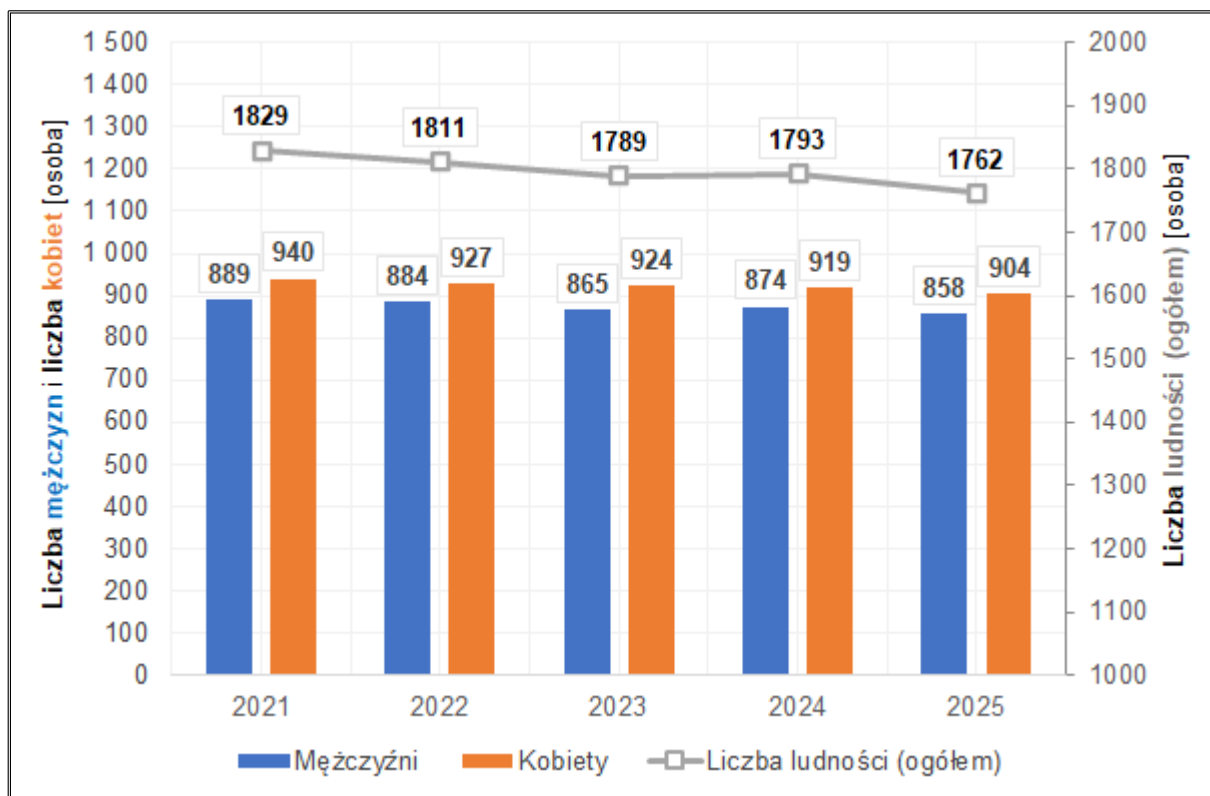
Pod względem ludności Nieszawa jest najmniejszą gminą województwa kujawsko-pomorskiego oraz jedną z najmniejszych gmin miejskich w całej Polsce².

Tabela 1. Liczba ludności miasta Nieszawa w latach 2021-2025³

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025
Mężczyźni	osoba	889	884	865	874	858
Kobiety		940	927	924	919	904
Liczba ludności (ogółem)		1 829	1 811	1 789	1 793	1 762

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Nieszawa

Wykres 1. Liczba ludności (z podziałem na płeć) miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Nieszawa

Sytuacja demograficzna na terenie powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju wykazywała w analizowanym okresie tendencję spadkową, podobnie jak

² jw.

³ Liczba ludności obejmuje osoby zameldowane w Nieszawie zarówno na pobyt stały, jak i czasowy.

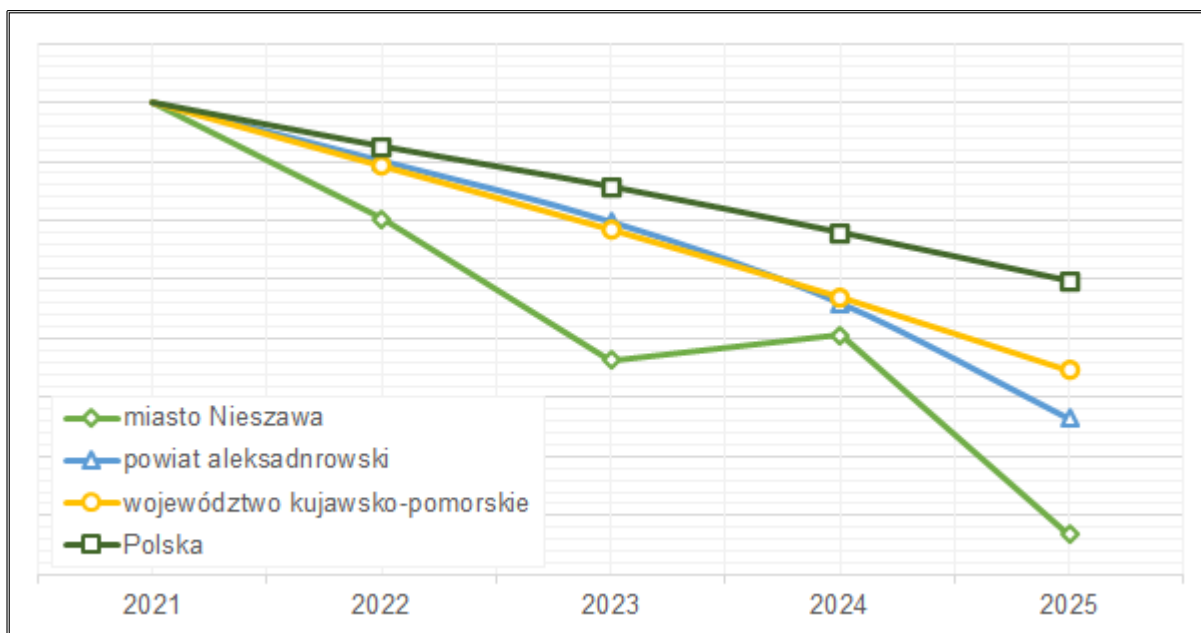
w Mieście Nieszawa. W latach 2021-2025 liczba ludności powiatu aleksandrowskiego zmniejszyła się o 2,68%, województwa kujawsko-pomorskiego o 2,27%, natomiast kraju o 1,52%. W strukturze płci we wszystkich analizowanych jednostkach utrzymywała się przewaga kobiet nad mężczyznami. Dane wskazują na postępujący proces depopulacji. Szczegóły dotyczące liczby ludności powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w poszczególnych latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Liczba ludności powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025
powiat aleksandrowski						
Mężczyźni	osoba	26 262	26 158	25 996	25 817	25 547
Kobiety		27 741	27 578	27 462	27 269	27 009
Ogółem		54 003	53 736	53 458	53 086	52 556
województwo kujawsko-pomorskie						
Mężczyźni	osoba	976 439	971 048	965 401	959 437	953 096
Kobiety		1 041 281	1 035 828	1 030 602	1 025 042	1 018 795
Ogółem		2 017 720	2 006 876	1 996 003	1 984 479	1 971 891
Polska						
Mężczyźni	osoba	18 322 917	18 249 321	18 182 399	18 107 027	18 026 904
Kobiety		19 584 787	19 517 006	19 454 109	19 382 060	19 305 606
Ogółem		37 907 704	37 766 327	37 636 508	37 489 087	37 332 510

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Wykres 2. Dynamika zmian liczby ludności na terenie miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025⁴

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych
Podział społeczeństwa na ekonomiczne grupy wiekowe to klasyfikacja ludności według kryterium zdolności do aktywności zawodowej, która umożliwia ocenę struktury demograficznej. Struktura wiekowa społeczeństwa według podziału na ekonomiczne grupy wiekowe wyróżnia:

- wiek przedprodukcyjny – osoby od 0 do 17 lat, czyli grupa dzieci i młodzieży,
- wiek produkcyjny – osoby od 18 do 59 roku życia dla kobiet i od 18 do 64 lat dla mężczyzn,
- wiek poprodukcyjny – osoby powyżej wieku emerytalnego, czyli od 60 lat (włącznie) w przypadku kobiet i 65 lat (włącznie) w przypadku mężczyzn.

Analizując strukturę wiekową mieszkańców w latach 2021-2025 oraz wynikający z niej podział na grupy ekonomiczne odnotowano, że na terenie miasta Nieszawa:

- o 9,48% spadła liczba osób w wieku przedprodukcyjnym,
- o 6,78% spadła liczba osób w wieku produkcyjnym,
- o 10,05% wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

⁴ Dane na wykresie przedstawiono w postaci indeksu dynamiki, przyjmując wartość liczby ludności w 2021 r. za wartość bazową. Wartości dla kolejnych lat obliczono jako relację liczby ludności w danym roku do liczby ludności w roku bazowym. Zastosowanie indeksu umożliwia porównanie kierunku i skali zmian w jednostkach o znacznie zróżnicowanej liczbie mieszkańców.

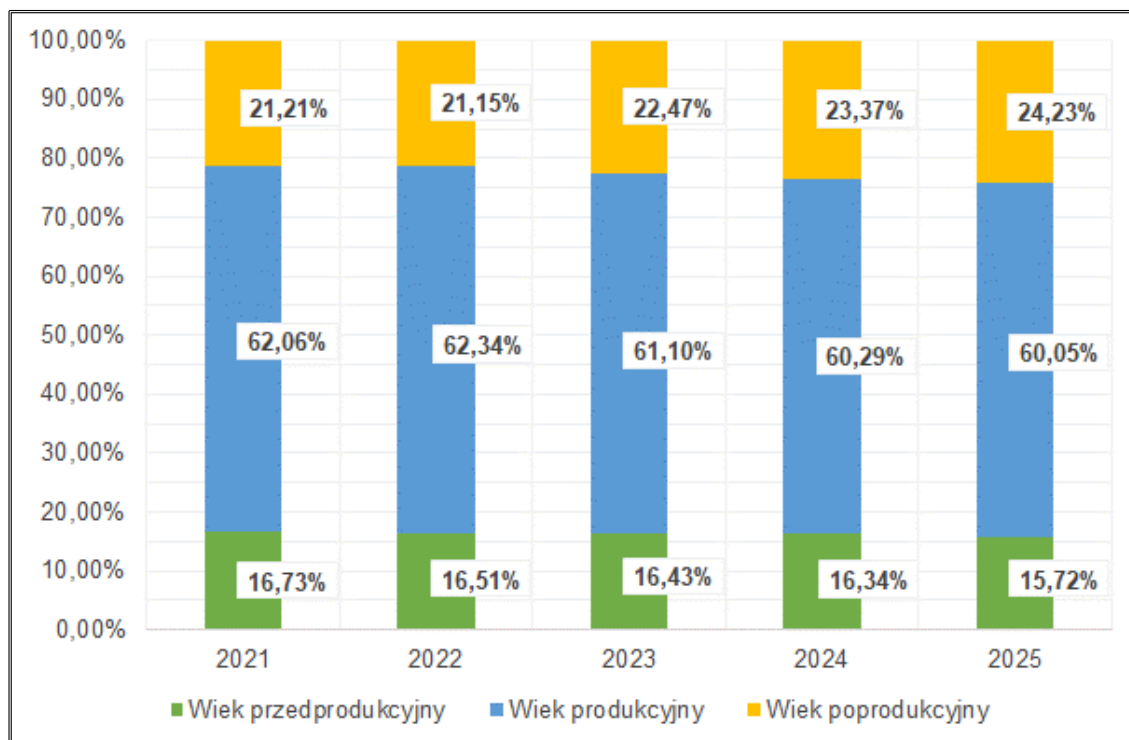
Tabela 3. Ludność Miasta Nieszawa według ekonomicznych grup wieku w latach 2021-2025

Wyszczególnienie			2021	2022	2023	2024	2025
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym	w tym	Mężczyźni	145	143	138	140	136
		Kobiety	161	156	156	153	141
	Ogółem		306	299	294	293	277
Liczba ludności w wieku produkcyjnym	w tym	Mężczyźni	612	608	583	579	567
		Kobiety	523	521	510	502	491
	Ogółem		1 135	1 129	1 093	1 081	1 058
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	w tym	Mężczyźni	132	133	144	155	155
		Kobiety	256	250	258	264	272
	Ogółem		388	383	402	419	427
Razem			1 829	1 811	1 789	1 793	1 762

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Nieszawa

W 2025 r. struktura demograficzna według ekonomicznych grup wieku przedstawiała się następująco:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 15,72%,
- udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem wynosił 60,05%,
- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 24,23%.

Wykres 3. Udział [%] poszczególnych grup ekonomicznych w ogólnej liczbie ludności miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Nieszawa

W powiecie aleksandrowskim, podobnie jak w województwie kujawsko-pomorskim i kraju, w latach 2021-2025 obserwuje się spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym. W 2025 r. Miasto Nieszawa odnotowywało wyższy udział ludności w wieku produkcyjnym (60,05%) niż powiat aleksandrowski (57,5%), województwo kujawsko-pomorskie (58,1%) i kraj (58,2%). Jednocześnie udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w Nieszawie wynosił 15,72% i był niższy niż w powiecie (17,0%), województwie (17,4%) oraz kraju (17,7%). Udział osób w wieku poprodukcyjnym kształtował się natomiast na poziomie 24,23%, a więc był niższy niż w powiecie aleksandrowskim (25,5%) i województwie kujawsko-pomorskim (24,6%), lecz nieznacznie wyższy niż średnio w kraju (24,1%). Struktura demograficzna Miasta Nieszawa pozostawała zatem relatywnie korzystna pod względem wysokiego udziału ludności w wieku produkcyjnym, jednak niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Szczegóły dotyczące udziału poszczególnych grup ekonomicznych powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Udział [%] poszczególnych grup ekonomicznych powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
		[%]				
powiat aleksandrowski	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym	18,1	17,9	17,6	17,4	17,0
	Udział ludności w wieku produkcyjnym	58,1	58,0	57,6	57,5	57,5
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym	23,8	24,2	24,8	25,1	25,5
województwo kujawsko- pomorskie	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym	18,4	18,3	18,1	17,8	17,4
	Udział ludności w wieku produkcyjnym	59,0	58,6	58,3	58,1	58,1
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym	22,6	23,1	23,6	24,1	24,6
Polska	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym	18,4	18,4	18,2	18,0	17,7
	Udział ludności w wieku produkcyjnym	59,1	58,7	58,4	58,2	58,2
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym	22,5	22,9	23,3	23,8	24,1

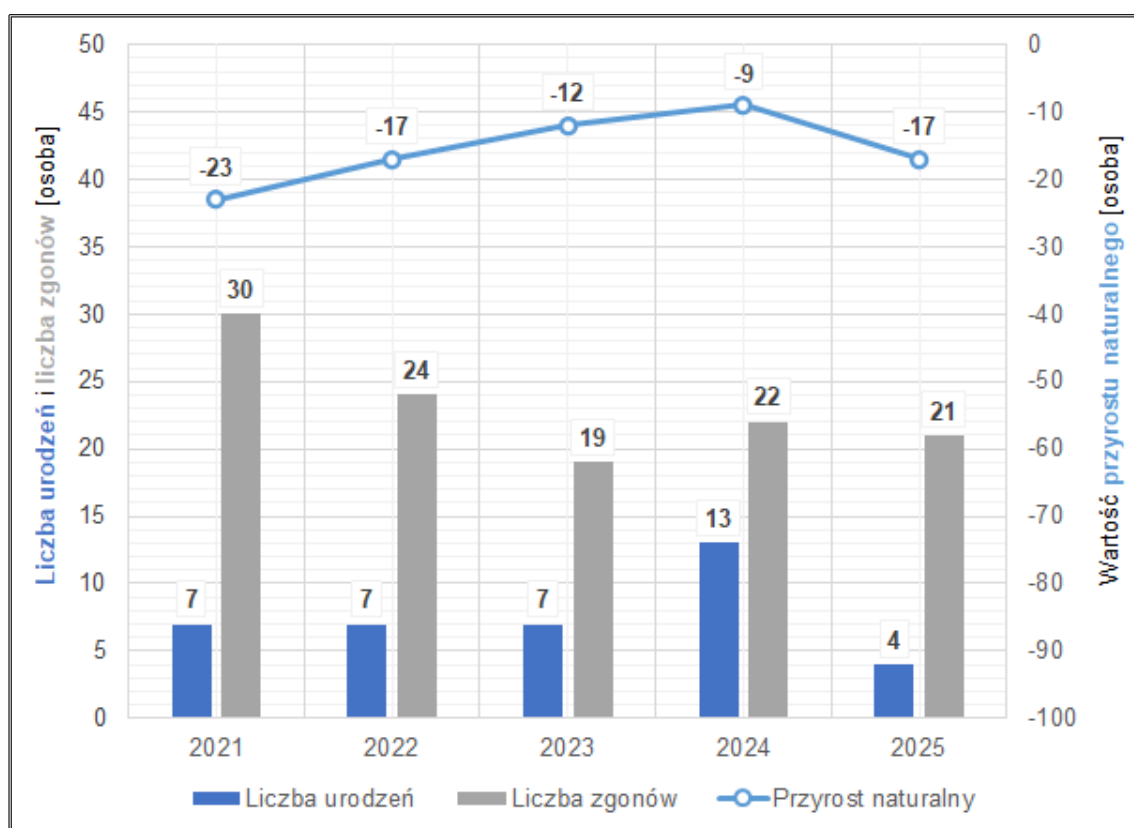
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

W latach 2021-2025 przyrost naturalny na terenie miasta Nieszawa pozostawał ujemny, co oznaczało stałą przewagę liczby zgonów nad liczbą urodzeń. Najniższą wartość odnotowano w 2021 r., natomiast najwyższą, choć nadal ujemną, w 2024 r. W 2025 r. przyrost naturalny wyniósł -17. Jednocześnie w analizowanym okresie liczba urodzeń zmniejszyła się o 42,86%, a liczba zgonów o 30,00%. Szczegóły dotyczące przyrostu naturalnego miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Dane dotyczące przyrostu naturalnego miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba urodzeń	7	7	7	13	4
Liczba zgonów	30	24	19	22	21
Przyrost naturalny	-23	-17	-12	-9	-17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Wykres 4. Dane dotyczące przyrostu naturalnego miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

W całym badanym okresie na terenie powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju utrzymywał się ujemny przyrost naturalny. Wskazuje to na powszechny charakter niekorzystnych tendencji demograficznych, związanych z przewagą liczby zgonów nad liczbą urodzeń. Utrzymywanie się ujemnego przyrostu naturalnego wskazuje na trwały ubytek naturalny ludności i stanowi niekorzystny czynnik wpływający na sytuację demograficzną analizowanych jednostek. Szczegóły dotyczące przyrostu naturalnego powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Przyrost naturalny na terenie powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Przyrost naturalny	powiat aleksandrowski	-402	-293	-286	-371	-455
	województwo kujawsko-pomorskie	-11 563	-9 123	-8 801	-9 838	-11 167
	Polska	-188 006	-143 316	-136 585	-156 722	-167 483

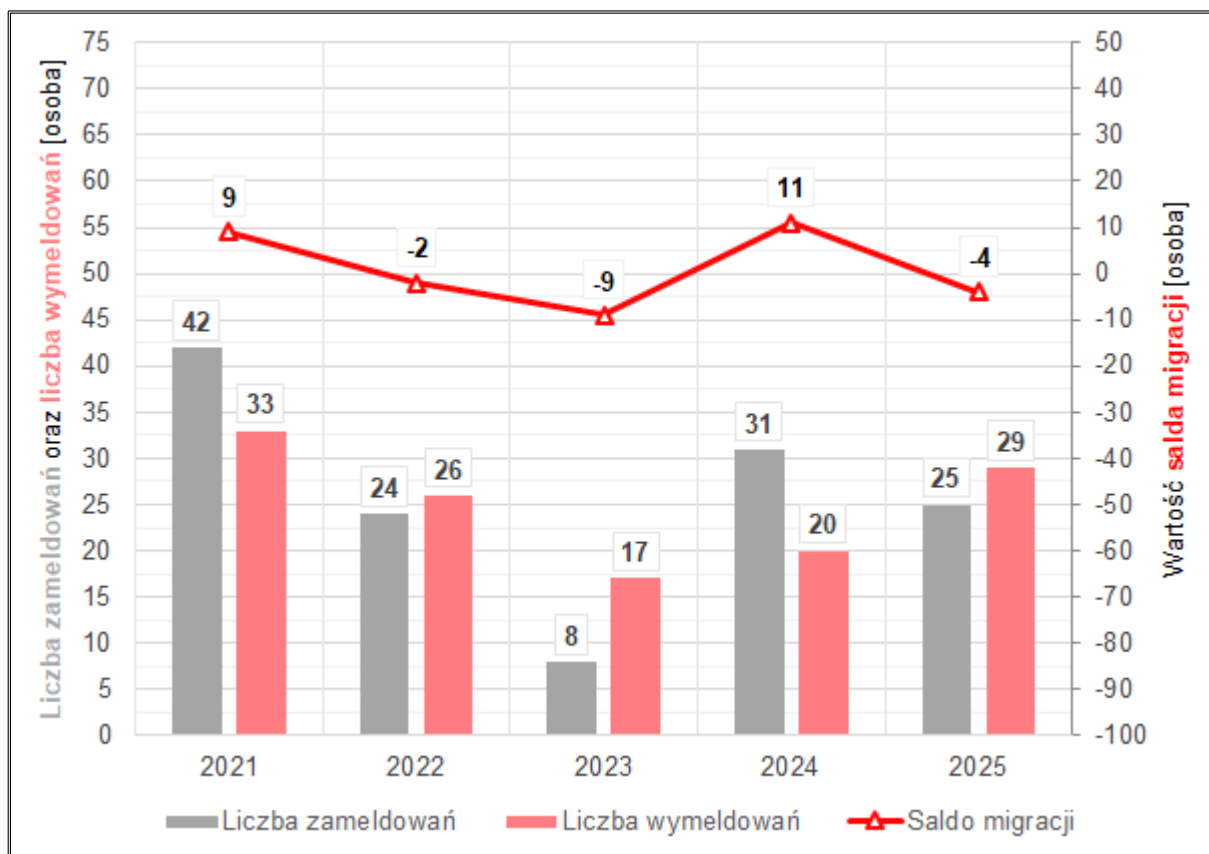
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

W latach 2021-2025 saldo migracji na terenie Miasta Nieszawa podlegało znacznym wahaniom. Dodatni bilans migracyjny odnotowano w 2021 i 2024 r., natomiast w 2022, 2023 i 2025 r. saldo było ujemne, co oznaczało przewagę liczby wymeldowań nad liczbą zameldowań. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w 2024 r. (11 osób), a najniższą w 2023 r. (-9 osób). W 2025 r. saldo migracji wyniosło -4 osoby, podczas gdy w 2021 r. było dodatnie i wynosiło 9 osób. Jednocześnie w analizowanym okresie liczba zameldowań spadła o 40,48%, natomiast liczba wymeldowań o 12,12%. Szczegóły dotyczące migracji miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Dane dotyczące migracji miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba zameldowań	42	24	8	31	25
Liczba wymeldowań	33	26	17	20	29
Saldo migracji	9	-2	-9	11	-4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Wykres 5. Dane dotyczące migracji miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

W latach 2021-2025 saldo migracji w powiecie aleksandrowskim było dodatnie w latach 2021-2024, natomiast w 2025 r. przyjęło wartość ujemną (-48), co wskazuje na pojawienie się przewagi liczby osób opuszczających powiat nad liczbą osób napływających. W województwie kujawsko-pomorskim saldo migracji pozostawało ujemne w całym analizowanym okresie, jednak skala ujemnego bilansu zmniejszyła się z -2 189 w 2021 r. do -1 192 w 2025 r. W kraju saldo migracji było dodatnie we wszystkich analizowanych latach, a jego wartość wzrosła z 3 404 w 2021 r. do 10 906 w 2025 r., co wskazuje na utrzymywanie się korzystnego bilansu migracyjnego. Szczegóły dotyczące salda migracji powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Saldo migracji na terenie powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Saldo migracji	powiat aleksandrowski	23	55	21	1	-48
	województwo kujawsko-pomorskie	-2 189	-1 828	-2 024	-1 751	-1 192
	Polska	3 404	1 939	6 766	9 301	10 906

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Sytuację demograficzną Miasta Nieszawa charakteryzuje spadek liczby mieszkańców oraz niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. W latach 2021-2025 liczba mieszkańców zmniejszyła się o około 3,66%. Jednocześnie odnotowano spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy wzroście liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Niekorzystnym zjawiskiem pozostaje również utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, wynikający z przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń. W całym analizowanym okresie saldo migracji nie było na tyle korzystne, aby trwale równoważyć ubytek naturalny⁵. W konsekwencji obserwowane tendencje wskazują na postępującą depopulację miasta oraz pogłębianie się procesu starzenia ludności.

3.1.3. Rynek pracy

Podmioty gospodarcze mają istotny wpływ na rozwój oraz kształtowanie lokalnej gospodarki i warunków społeczno-ekonomicznych. Ich działalność przyczynia się do generowania nowych miejsc pracy, pobudzania inicjatyw przedsiębiorczych oraz wspierania inwestycji o charakterze lokalnym.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2025 r. na terenie miasta Nieszawa zarejestrowanych było łącznie 200 podmiotów gospodarczych. W latach 2021-2025 ich liczba zwiększyła się o 15, tj. o 8,11%. Najwyższą liczbę podmiotów odnotowano w 2024 r. – 202, natomiast w ostatnim roku analizowanego okresu nastąpił nieznaczny spadek ich liczby.

Zdecydowaną większość podmiotów funkcjonujących na terenie miasta stanowiły mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób. Ich liczba wzrosła ze 175 w 2021 r. do 192 w 2025 r., tj. o 9,71%. W 2025 r. mikroprzedsiębiorstwa stanowiły 96,00% wszystkich podmiotów gospodarczych, co wskazuje na dominację najmniejszych form działalności gospodarczej w strukturze lokalnej gospodarki. Liczba małych przedsiębiorstw, zatrudniających od 10 do 49 osób, zmniejszyła się w analizowanym okresie z 8 do 6 podmiotów, a ich udział w ogólnej liczbie podmiotów wynosił w 2025 r. 3,00%. W całym badanym okresie funkcjonowały również 2 średnie przedsiębiorstwa, zatrudniające od 50 do 249 osób, które w 2025 r. stanowiły 1,00% wszystkich podmiotów. Na terenie miasta nie odnotowano natomiast dużych przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 250 osób.

⁵ Należy zaznaczyć, że zmiana liczby ludności miasta w analizowanym okresie nie musi odpowiadać dokładnie sumie przyrostu naturalnego i salda migracji. Wynika to przede wszystkim z różnic metodologicznych oraz źródeł wykorzystywanych danych. Dane dotyczące liczby mieszkańców pochodzą z ewidencji Urzędu Miasta Nieszawa i obejmują osoby zameldowane zarówno na pobyt stały, jak i czasowy, natomiast dane dotyczące przyrostu naturalnego i migracji pochodzą z Banku Danych Lokalnych GUS. Na występujące różnice mogą wpływać również korekty i aktualizacje ewidencji ludności, zmiany rodzaju meldunku oraz moment ujęcia poszczególnych zdarzeń w statystyce. Z tego względu dane dotyczące przyrostu naturalnego i migracji należy traktować przede wszystkim jako informacje obrazujące kierunek i skalę zachodzących procesów demograficznych, a nie jako wielkości, których suma powinna bezpośrednio odpowiadać zmianie liczby ludności w analizowanym okresie.

Oznacza to, że lokalna gospodarka opiera się przede wszystkim na mniejszych formach prowadzenia działalności. Struktura podmiotów wskazuje na dominację niewielkich jednostek gospodarczych. Zgodnie z Raportem o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa część mieszkańców podejmuje zatrudnienie poza miejscem zamieszkania. Występuje również zatrudnienie sezonowe, m.in. przy pracach polowych, a część mieszkańców wyjeżdża w celach zarobkowych za granicę, co dotyczy w szczególności osób młodych⁶. Szczegóły dotyczące liczby podmiotów gospodarczych miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta Nieszawa według klas wielkości w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025	Zmiana
Mikroprzedsiębiorstwa (poniżej 10 osób)	175	177	188	194	192	17 ▲
Małe przedsiębiorstwa (10-49 osób)	8	7	7	6	6	-2 ▼
Średnie przedsiębiorstwa (50-249 osób)	2	2	2	2	2	0 ●
Duże przedsiębiorstwa (ponad 250 osób)	0	0	0	0	0	0 ●
Razem	185	186	197	202	200	15 ▲

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych
Poza kryterium wielkości podmiotów gospodarczych typowy podział przedsiębiorstw stanowi Polska Klasyfikacja Działalności (PKD 2007), która dzieli działalność gospodarczą na sekcje oznaczone literami od A do U, z których każda obejmuje określoną dziedzinę aktywności ekonomicznej. Na najbardziej ogólnym poziomie wyróżnia się następujące sekcje:

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – **A**,
- górnictwo i wydobywanie – **B**,
- przetwórstwo przemysłowe – **C**,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – **D**,
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – **E**,
- budownictwo – **F**,
- handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów – **G**,
- transport i gospodarka magazynowa – **H**,
- zakwaterowanie i gastronomia – **I**,
- informacja i komunikacja – **J**,

⁶ Raport o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2025 rok, str. 7-8

- działalność finansowa i ubezpieczeniowa – **K**,
- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – **L**,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – **M**,
- administrowanie i działalność wspierająca – **N**,
- administracja publiczna i obrona narodowa – **O**,
- edukacja – **P**,
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna – **Q**,
- kultura, rozrywka i rekreacja – **R**,
- pozostała działalność usługowa – **S**,
- gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – **T**,
- organizacje i zespoły eksterytorialne – **U**.

Analiza podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD 2007⁷ wskazuje, że lokalna gospodarka Miasta Nieszawa charakteryzuje się zróżnicowaniem branżowym, przy jednoczesnej koncentracji działalności w kilku wybranych sekcjach. W 2025 r. najliczniej reprezentowane były sekcje F, G, a także łącznie ujmowane sekcje S i T, w których liczba zarejestrowanych podmiotów przekraczała 20.

Do grupy sekcji o średniej liczebności, obejmujących od 10 do 20 podmiotów, należały: C, H, L, M oraz Q. Struktura ta wskazuje na relatywnie istotne znaczenie działalności usługowej, budowlanej i handlowej, przy jednoczesnej obecności podmiotów związanych z przetwórstwem przemysłowym.

Mniejszą liczebnością, tj. od 5 do 10 podmiotów, charakteryzowały się sekcje I, J oraz P. Do najmniej licznie reprezentowanych, obejmujących mniej niż 5 podmiotów, należały natomiast sekcje A, K, N, O oraz R. W 2025 r. nie odnotowano natomiast podmiotów należących do sekcji B, D, E, a także U.

W latach 2021-2025 struktura branżowa podmiotów gospodarczych na terenie miasta podlegała zmianom. Najbardziej widoczny wzrost wystąpił w sekcji F, której udział w strukturze lokalnej gospodarki wzrósł. Wzrost liczby podmiotów odnotowano również m.in. w sekcjach: J, L, M, N oraz Q.

Odmienny kierunek zmian wystąpił przede wszystkim w sekcji G, gdzie w analizowanym okresie liczba podmiotów uległa zmniejszeniu. Tendencję spadkową obserwowano również w sekcji I oraz P. W części pozostałych sekcji liczba podmiotów pozostawała względnie stabilna.

⁷ Dane Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne, podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON, podmioty według sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych)

Uzupełnieniem szczegółowej analizy według sekcji PKD jest bardziej syntetyczny podział podmiotów gospodarki narodowej na trzy podstawowe grupy rodzajów działalności: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, przemysł i budownictwo oraz pozostałą działalność. Podział ten pozwala na ogólną ocenę kierunków zmian w strukturze gospodarczej miasta w latach 2021-2025.

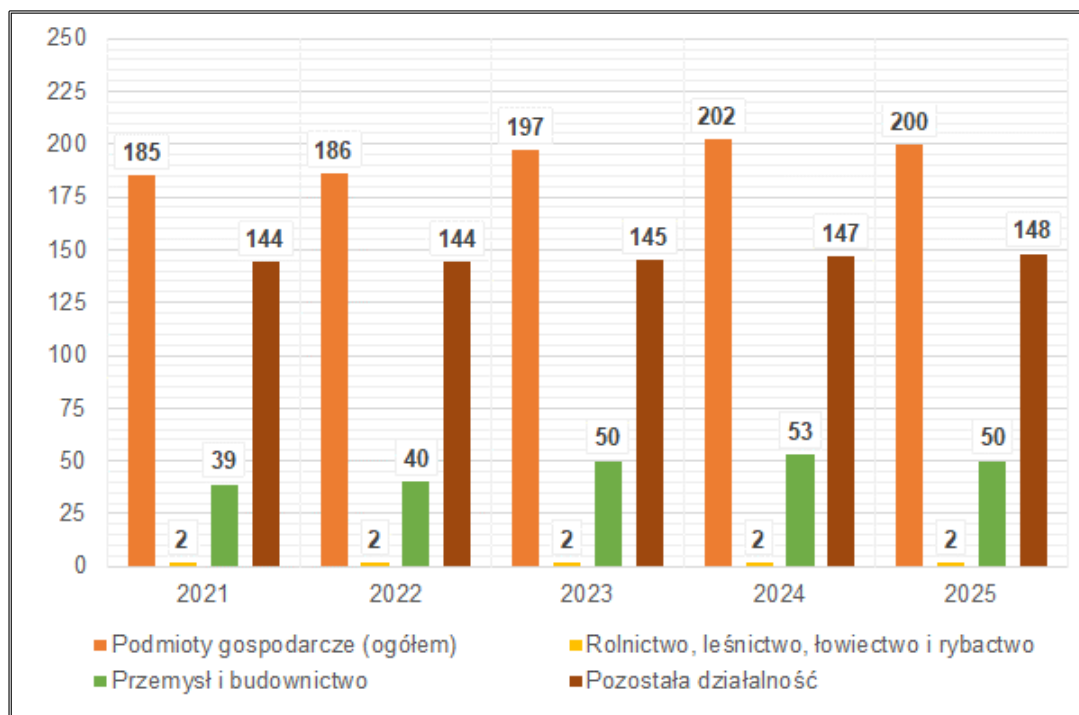
Największą grupę stanowiły podmioty zaliczane do pozostałej działalności, obejmującej przede wszystkim szeroko rozumiany sektor usług. Ich liczba wzrosła ze 144 w 2021 r. do 148 w 2025 r., tj. o 2,78%. W ostatnim roku analizy grupa ta obejmowała 74,00% wszystkich podmiotów gospodarczych. Wyraźniejszą dynamikę wzrostu odnotowano w grupie przemysł i budownictwo. Liczba podmiotów prowadzących tego rodzaju działalność zwiększyła się z 39 w 2021 r. do 50 w 2025 r., czyli o 28,21%. W 2025 r. podmioty te stanowiły 25,00% ogólnej liczby jednostek gospodarczych. Liczba podmiotów działających w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie utrzymywała się w całym analizowanym okresie na niezmiennym poziomie 2 jednostek, a ich udział w strukturze podmiotów gospodarczych w 2025 r. wynosił 1,00%. Szczegóły dotyczące rodzajów działalności według PKD miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Podmioty według rodzajów działalności PKD miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	podmiot	2	2	2	2	2
Przemysł i budownictwo		39	40	50	53	50
Pozostała działalność		144	144	145	147	148
Ogółem		185	186	197	202	200

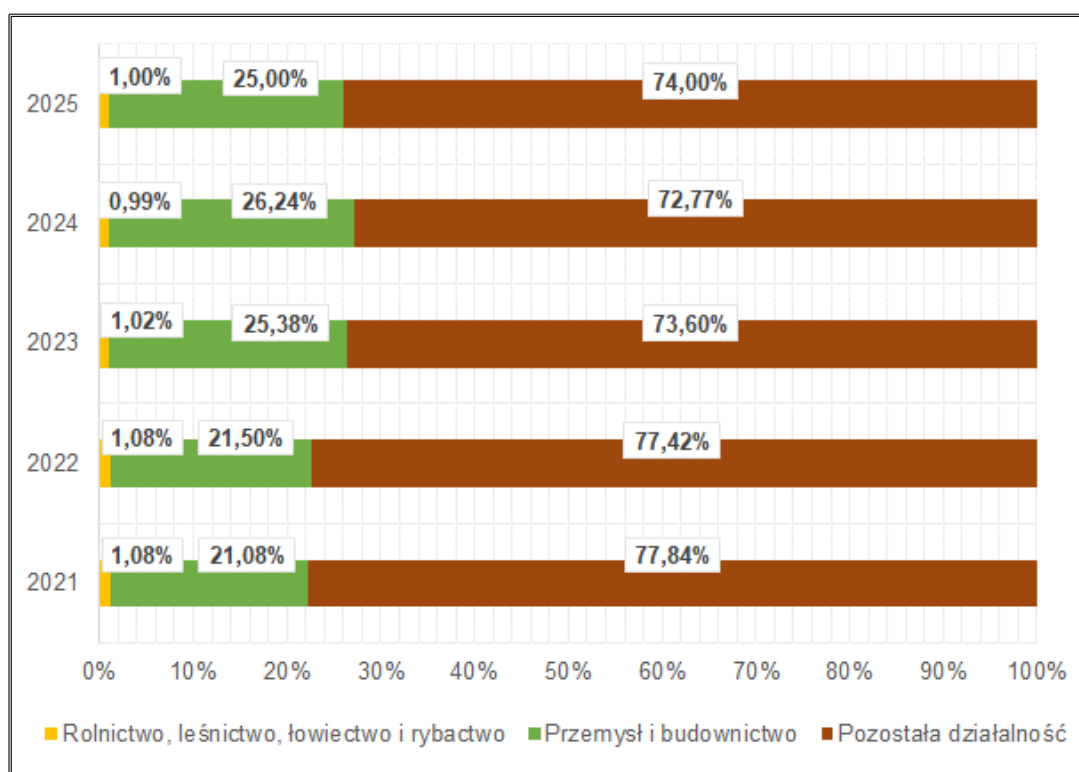
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Wykres 6. Podmioty według rodzajów działalności PKD miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Wykres 7. Udział [%] podmiotów gospodarczych według grup rodzajów działalności PKD w ogólnej liczbie podmiotów miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Wskaźniki przedsiębiorczości w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 wykazywały ogólną tendencję wzrostową. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą

na 1 000 mieszkańców zwiększyła się z 68 do 78, tj. o 14,71%, natomiast liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 000 ludności wzrosła ze 105 do 117, tj. o 11,43%.

W 2025 r. liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców była w Nieszawie niższa niż w powiecie aleksandrowskim, województwie kujawsko-pomorskim oraz kraju. Inaczej przedstawiała się sytuacja w zakresie liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 000 ludności. Wartość tego wskaźnika dla Nieszawy wynosiła 117 i była wyższa niż w powiecie aleksandrowskim, gdzie osiągnęła poziom 109, zbliżona do wartości wojewódzkiej wynoszącej 119, lecz niższa od średniej krajowej wynoszącej 146. Dane wskazują zatem na wzrost poziomu przedsiębiorczości w mieście, przy czym aktywność osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą pozostaje niższa niż w jednostkach porównawczych. Szczegóły dotyczące wskaźników powiązanych z poziomem przedsiębiorczości miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli

Tabela 11. Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarczych na terenie miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności					
miasto Nieszawa	68	68	74	76	78
powiat aleksandrowski	79	79	80	82	84
województwo kujawsko-pomorskie	79	80	82	84	86
Polska	91	94	97	100	103
Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 000 ludności					
miasto Nieszawa	105	106	113	116	117
powiat aleksandrowski	101	103	105	108	109
województwo kujawsko-pomorskie	107	109	112	116	119
Polska	128	132	137	141	146

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Rynek pracy jest kluczowym segmentem gospodarki, w którym dochodzi do interakcji pomiędzy podażą pracy, reprezentowaną przez osoby poszukujące zatrudnienia, a popytem, czyli zapotrzebowaniem pracodawców na pracowników. Jego stan wpływa na poziom aktywności zawodowej społeczeństwa, sytuację ekonomiczną mieszkańców oraz możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki samorządu terytorialnego. Jednym z mierników obrazujących sytuację na lokalnym rynku pracy jest liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych oraz ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Specyfika lokalnej gospodarki i rynku pracy Nieszawy jest w znacznym stopniu związana z niewielką skalą miasta oraz dominacją małych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. W latach 2021-2025 liczba zarejestrowanych podmiotów wzrosła o 8,11%,

a lokalna gospodarka opierała się przede wszystkim na działalności usługowej, handlu i budownictwie, przy zauważalnym wzroście znaczenia przemysłu i budownictwa.

Pozytywnym zjawiskiem jest również wzrost wskaźników przedsiębiorczości. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców oraz liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 000 ludności zwiększyły się w analizowanym okresie. Jednocześnie pierwszy z tych wskaźników pozostawał w 2025 r. niższy niż w powiecie aleksandrowskim, województwie kujawsko-pomorskim i kraju, natomiast liczba podmiotów REGON na 1 000 mieszkańców była wyższa niż w powiecie, zbliżona do wartości wojewódzkiej i niższa od średniej krajowej.

Przedstawione tendencje wskazują na stopniowe wzmocnianie potencjału lokalnej gospodarki. Jednocześnie dominacja mikroprzedsiębiorstw oraz niewielka liczba małych i średnich podmiotów ograniczają skalę lokalnej podaży miejsc pracy. Zasadne pozostaje zatem wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, różnicowania struktury gospodarczej oraz tworzenia stabilnych miejsc pracy dostosowanych do potrzeb mieszkańców.

Uwarunkowania te powodują, że sytuacja zawodowa mieszkańców Nieszawy pozostaje powiązana z rynkami pracy funkcjonującymi w większych ośrodkach położonych w otoczeniu miasta. Korzystne położenie względem Włocławka, Torunia, Ciechocinka i Aleksandrowa Kujawskiego, a także bliskość ważnych szlaków transportowych, tworzą możliwości podejmowania zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej w wymiarze ponadlokalnym. Wyzwaniem pozostają natomiast ograniczona skala lokalnego rynku, niewielka liczba większych pracodawców oraz dostępność wykwalifikowanych pracowników⁸.

3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa

Mieszkalnictwo stanowi jeden z kluczowych elementów determinujących jakość życia mieszkańców gminy oraz kierunki jej dalszego rozwoju. Analiza stanu gospodarki mieszkaniowej umożliwia identyfikację potrzeb oraz wyzwań w zakresie planowania przestrzennego i polityki lokalowej.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2021-2025 na terenie miasta Nieszawa odnotowywano systematyczny wzrost liczby budynków mieszkalnych. Równocześnie zwiększały się zasoby mieszkaniowe, zarówno pod względem liczby mieszkań, jak i liczby izb. Tendencja wzrostowa utrzymywała się w każdym kolejnym roku, wskazując na stopniowy, choć umiarkowany rozwój lokalnej zabudowy mieszkaniowej. W analizowanym

⁸ Strategia Rozwoju Miasta Nieszawa na lata 2023-2030 (Uchwałą Nr XIV-116/25 Rady Miejskiej Nieszawa z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Nieszawa do roku 2030)

okresie liczba budynków mieszkalnych wzrosła o 11, tj. o 2,87%, liczba mieszkań zwiększyła się o 13, tj. o 1,67%, natomiast liczba izb wzrosła o 64, tj. 2,24%.

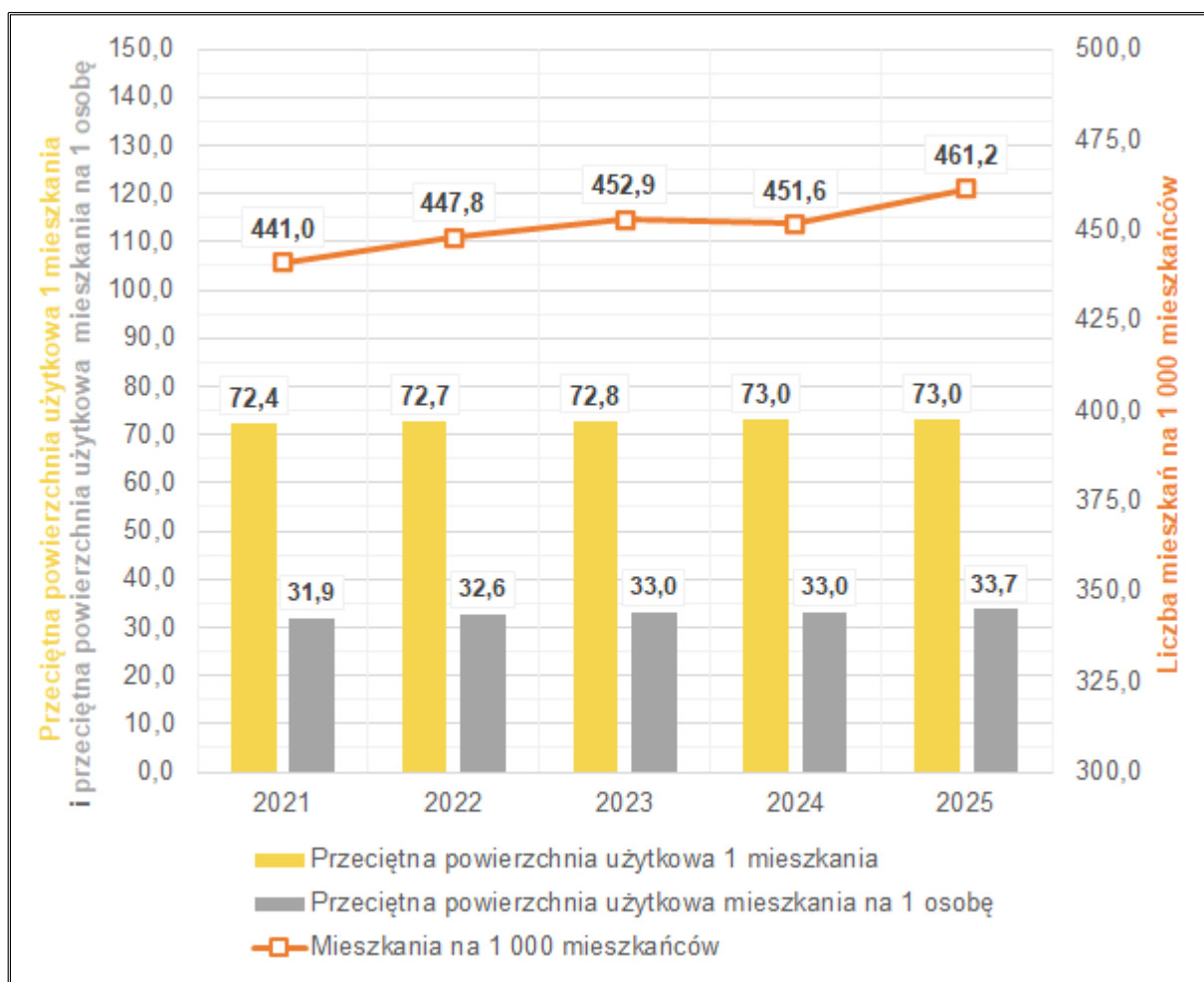
W analizowanym okresie odnotowano zmiany wskaźników charakteryzujących zasoby mieszkaniowe miasta. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców zwiększyła się z 441,0 w 2021 r. do 461,2 w 2025 r., czyli o 20,2 mieszkania, tj. 4,58%. Pomimo niewielkiego spadku tego wskaźnika w 2024 r., w całym analizowanym okresie widoczna była wyraźna tendencja wzrostowa. Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wzrosła z 72,4 m² do 73,0 m², tj. o 0,6 m² (0,83%), natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę zwiększyła się z 31,9 m² do 33,7 m², tj. o 1,8 m² (5,64%). Dane te wskazują na korzystną zmianę analizowanych wskaźników mieszkaniowych na terenie miasta Nieszawa. Szczegółowe informacje dotyczące zasobów oraz warunków mieszkaniowych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe oraz warunki mieszkaniowe na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025
Budynki mieszkalne		-	383	390	392	393	394
Zasoby mieszkaniowe	Mieszkania		777	785	788	789	790
	Izby		2 859	2 899	2 914	2 919	2 923
Mieszkania na 1 000 mieszkańców		m²	441,0	447,8	452,9	451,6	461,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania			72,4	72,7	72,8	73,0	73,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę			31,9	32,6	33,0	33,0	33,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Wykres 8. Zasoby mieszkaniowe oraz warunki mieszkaniowe na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych Zasób mieszkaniowy miasta Nieszawa (według stanu na dzień 31 grudnia 2025 roku) obejmował⁹: lokale komunalne, lokale socjalne oraz lokal tymczasowy.

Z danych dotyczących liczby lokali komunalnych gminy miejskiej Nieszawa wynika, że w latach 2021-2025 zasób ten systematycznie się zmniejszał. Szczegółowe wartości przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Liczba lokali komunalnych miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba lokali komunalnych	mieszkania	107	97	93	88	81

Źródło: Opracowanie na podstawie: Ocena zasobów pomocy społecznej – sprawozdania z lat 2021-2025

Spadek liczby mieszkań komunalnych w 2025 roku wiąże się bezpośrednio z ich prywatyzacją. W 2025 roku sprzedano 7 lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców

⁹ Raport o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2025 rok, str. 107

w budynku komunalnym przy ul. Ogrodowej w Nieszawie, stosując bonifikaty. Dodatkowo 31 grudnia 2025 r. sfinalizowano w drodze przetargu nieograniczonego sprzedaż 1 lokalu mieszkalnego, który wcześniej został przez gminę nabyty na podstawie postanowienia sądu¹⁰.

Na lokale przeznaczone na najem socjalny oczekują obecnie 4 gospodarstwa domowe¹¹.

3.1.5. Ochrona zdrowia

System opieki zdrowotnej obejmuje podstawową i specjalistyczną opiekę medyczną, profilaktykę, rehabilitację oraz edukację zdrowotną. Szczególną rolę w tym systemie odgrywają podmioty lecznicze działające lokalnie, takie jak przychodnie, poradnie, gabinety lekarskie oraz pielęgniarskie i apteki, które zapewniają mieszkańcom dostęp do podstawowych usług medycznych.

Opieka zdrowotna na terenie miasta Nieszawa koncentruje się na zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w zakresie podstawowej opieki medycznej poprzez działanie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ELMED”. W ramach funkcjonującej filii pacjenci mają dostęp do¹²:

- Poradni Lekarza Rodzinnego,
- Gabinetu pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej,
- Gabinetu położnej środowiskowo-rodzinnej,
- Gabinetu Medycyny Szkolnej,
- Punktu Szczepień,
- Gabinetu Zabiegowego.

Na terenie miasta nie funkcjonują apteki ani punkty apteczne. Nie funkcjonuje również szpital ani stacja pogotowia ratunkowego, dlatego mieszkańcy korzystają z części świadczeń specjalistycznych i szpitalnych poza Nieszawą. Świadczenia szpitalne i część świadczeń specjalistycznych dostępne są m.in. w Powiatowym Szpitalu w Aleksandrowie Kujawskim Sp. z o.o..

Liczba porad lekarskich w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w 2025 roku wzrosła o 1 834 porady (tj. 11,08%) w stosunku do roku 2021. W zakresie teleporad w analizowanym okresie odnotowano znaczący spadek ich liczby – z 4 791 w 2021 roku do 145 w 2025 roku (spadek o 96,97%). Dane wskazują na wyraźne ograniczenie wykorzystania teleporad w porównaniu z okresem pandemii COVID-19 oraz ograniczenie znaczenia teleporad, które pełnią obecnie głównie funkcję uzupełniającą.

¹⁰ Raport o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2025 rok, str. 107-108

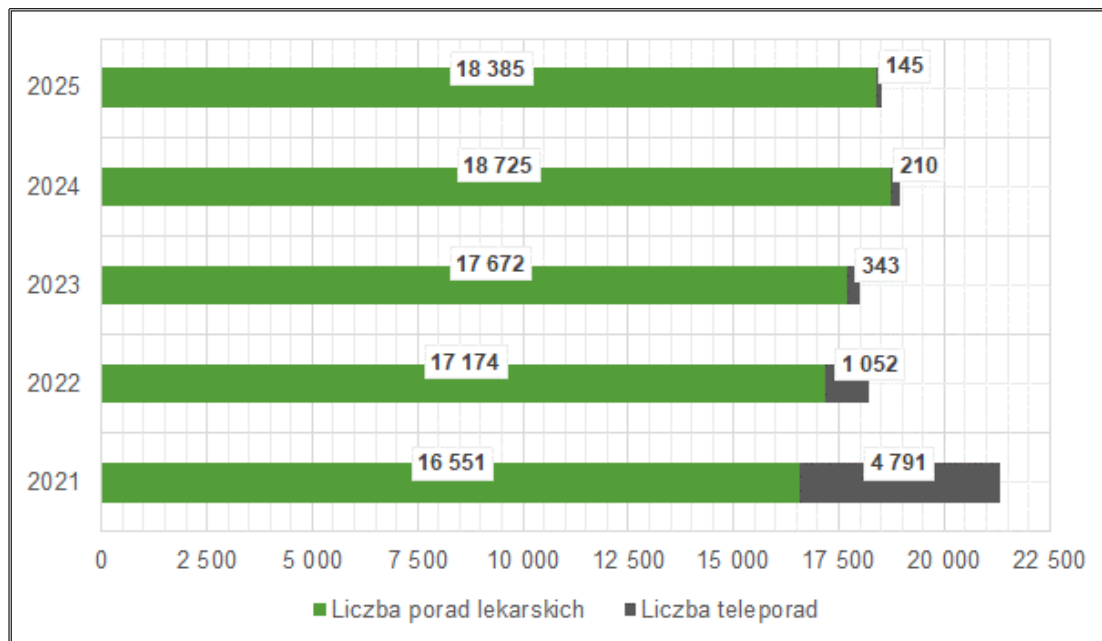
¹¹ Informacje uzyskane od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie

¹² <https://placowki.mp.pl/> (dostęp dnia 14.08.2026)

Tabela 14. Opieka zdrowotna na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba porad lekarskich	–	16 551	17 174	17 672	18 725	18 385
Liczba teleporad		4 791	1 052	343	210	145

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Rysunek 2. Opieka zdrowotna na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

3.1.6. Edukacja

Edukacja oraz opieka nad dziećmi do lat 3 stanowią istotne elementy działań jednostki samorządu terytorialnego, mające bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców oraz funkcjonowanie lokalnej społeczności. Zapewnienie dostępnych i dobrze zorganizowanych form opieki, takich jak żłobki, kluby dziecięce oraz wykwalifikowani opiekunowie, odpowiada na realne potrzeby rodzin z małymi dziećmi, ułatwiając im łączenie życia zawodowego z prywatnym.

Na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025 liczba dzieci do lat 3 zmniejszyła się o 14 osób, tj. o 40,00%. Liczbę dzieci do lat 3 na terenie miasta Nieszawa w poszczególnych latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 15. Liczba dzieci do lat 3 na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba dzieci do lat 3 (ogółem)	osoba	35	31	21	25	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Na terenie miasta Nieszawa nie funkcjonują obecnie żadne instytucjonalne formy opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, takie jak żłobki czy kluby dziecięce. Ponadto na terenie gminy nie prowadzi działalności żaden dzienny opiekun.

Miasto Nieszawa jest organem prowadzącym **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nieszawie** (w którego skład wchodzi: **Przedszkole Samorządowe w Nieszawie** oraz **Szkoła Podstawowa w Nieszawie**, nosząca od 2025 roku imię św. Jana Pawła II), który realizuje proces kształcenia i wychowania przedszkolnego. Placówka dysponuje dobrze wyposażoną bazą dydaktyczną oraz nowoczesnym sprzętem. Zaplecze edukacyjne jest regularnie wzbogacane o nowoczesne materiały i pomoce dydaktyczne, niezbędne do realizacji programu nauczania oraz rozwijania kompetencji uczniów. Szkoła podstawowa i przedszkole wyróżniają się aktywnym udziałem w inicjatywach pozalekcyjnych – zarówno dzieci, uczniowie, jak i nauczyciele na co dzień korzystają z nowoczesnych technologii oraz angażują się w liczne przedsięwzięcia¹³.

W latach 2021-2025 liczba uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Nieszawie podlegała wahaniom. W 2021 r. do placówki uczęszczało 86 uczniów, natomiast w 2022 r. ich liczba wzrosła do 111, osiągając najwyższą wartość w analizowanym okresie. W kolejnych latach odnotowano spadek – do 96 uczniów w 2023 r. i 86 uczniów w 2024 r. W 2025 r. liczba uczniów nieznacznie wzrosła i wyniosła 88 osób. W porównaniu z 2021 r. liczba uczniów szkoły podstawowej zwiększyła się zatem o 2 osoby, tj. o 2,33%. W całym analizowanym okresie szkoła funkcjonowała w ramach 8 oddziałów.

Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Samorządowego w Nieszawie również wykazywała zmienność, przy czym w całym analizowanym okresie była wyższa niż w roku bazowym. W 2021 r. do przedszkola uczęszczało 25 dzieci, a w 2022 r. liczba ta wzrosła do 44. W 2023 r. wyniosła 46 dzieci, natomiast w 2024 r. osiągnęła najwyższy poziom – 55 dzieci. W 2025 r. odnotowano spadek do 38 dzieci. W porównaniu z 2021 r. liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego zwiększyła się o 13 osób, tj. o 52,00%. W latach 2021-2023 oraz w 2025 r. przedszkole funkcjonowało w ramach 2 oddziałów, natomiast w 2024 r. liczba oddziałów wynosiła 3. Szczegóły dotyczące liczby uczniów w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

¹³ Raport o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2025 rok, str. 28-78

Tabela 16. Liczba uczniów w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Rok	Wyszczególnienie	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nieszawie		
		Szkoła Podstawowa w Nieszawie	Przedszkole Samorządowe w Nieszawie	Razem
2021	Liczba uczniów	86	25	111
	Liczba oddziałów	8	2	10
2022	Liczba uczniów	111	44	155
	Liczba oddziałów	8	2	10
2023	Liczba uczniów	96	46	142
	Liczba oddziałów	8	2	10
2024	Liczba uczniów	86	55	141
	Liczba oddziałów	8	3	11
2025	Liczba uczniów	88	38	126
	Liczba oddziałów	8	2	10

Źródło: Opracowanie na podstawie raportów o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa dla poszczególnych lat (2022, 2023, 2024, 2025) oraz dane GUS BDL dla roku 2021

Dane przedstawione w poniższym zestawieniu dotyczą dzieci ujętych w statystyce ludności miasta Nieszawa, niezależnie od miejsca, w którym realizują wychowanie przedszkolne. Nie są one bezpośrednio porównywalne z danymi dotyczącymi liczby dzieci uczęszczających do Przedszkola Samorządowego w Nieszawie, ponieważ do placówki mogą uczęszczać również dzieci spoza jej obwodu.

Dane dotyczące wychowania przedszkolnego wskazują na zmniejszanie się liczby dzieci w wieku przedszkolnym. W 2021 r. na terenie miasta Nieszawa mieszkało 63 dzieci w tej grupie wiekowej, natomiast w 2025 r. ich liczba wyniosła 44, co oznacza spadek o 19 osób, tj. o 30,16%. W latach 2021-2024, dla których dostępne są pełne dane dotyczące objęcia wychowaniem przedszkolnym, liczba dzieci korzystających z tej formy edukacji zmniejszyła się z 56 do 45 osób, tj. o 19,64%. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym podlegał wahaniom: wzrósł z 88,9% w 2021 r. do 94,8% w 2022 r., następnie obniżył się do 80,6% w 2023 r. i wzrósł do 84,9% w 2024 r. Szczegóły dotyczące wychowania przedszkolnego na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 17. Wychowanie przedszkolne na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025 ¹⁴
Dzieci w wieku przedszkolnym ¹⁵	osoba	63	58	62	53	44

¹⁴ W momencie przeprowadzania diagnozy brak było danych za 2025 rok dla części kategorii

¹⁵ Liczba dzieci w wieku przedszkolnym obejmuje dzieci w wieku od 3 do 6 lat

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025 ¹⁴
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym		56	55	50	45	-
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	%	88,9	94,8	80,6	84,9	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Współczynnik skolaryzacji to miara powszechności nauczania, wyrażająca stosunek liczby uczniów do populacji osób w wieku przypisanym danemu poziomowi kształcenia w określonym czasie. W latach 2021-2024 współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych na terenie miasta Nieszawa charakteryzował się zmiennością. W 2021 r. wynosił 57,24%, następnie wzrósł do najwyższego w analizowanym okresie poziomu 67,59% w 2022 r., po czym obniżył się do 61,90% w 2023 r. i ponownie wzrósł do 64,39% w 2024 r. Wartość wskaźnika w 2024 r. była o 7,15 p.p. wyższa niż w 2021 r. We wszystkich analizowanych latach współczynnik skolaryzacji w mieście Nieszawa pozostawał wyraźnie niższy od wartości odnotowanych w powiecie aleksandrowskim, województwie kujawsko-pomorskim i kraju. Niska wartość wskaźnika może wynikać m.in. z uczęszczania części dzieci zamieszkałych w Nieszawie do szkół zlokalizowanych poza miastem. Szczegóły dotyczące współczynnika skolaryzacji brutto przedstawiono w poniższej tabeli.

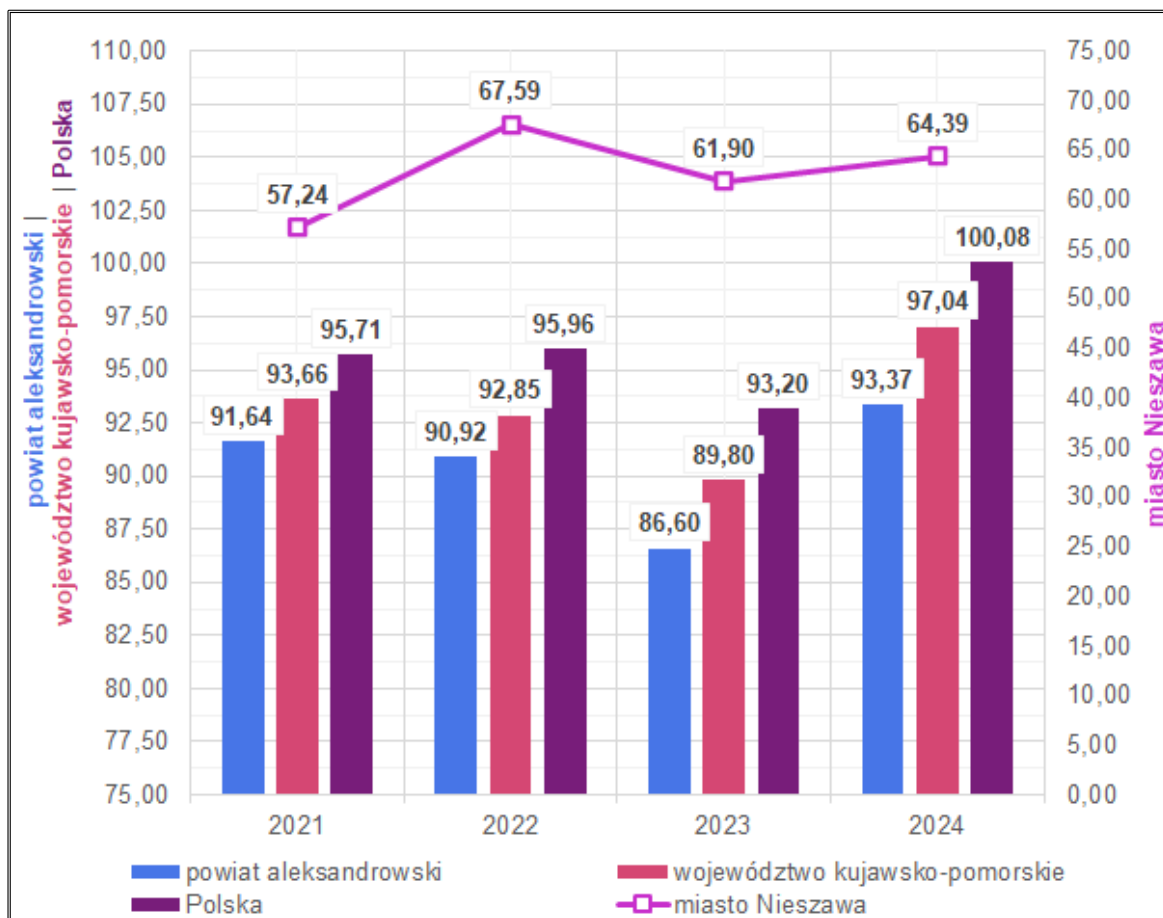
Tabela 18. Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych na terenie miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2024¹⁶

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024
miasto Nieszawa	%	57,24	67,59	61,90	64,39
powiat aleksandrowski		91,64	90,92	86,60	93,37
województwo kujawsko-pomorskie		93,66	92,85	89,80	97,04
Polska		95,71	95,96	93,20	100,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

¹⁶ W momencie opracowywania diagnozy brak danych dla 2025 roku

Wykres 9. Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych na terenie miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Analiza wyników egzaminu ósmoklasisty w latach 2021-2026 wskazuje na zróżnicowany poziom osiągnięć edukacyjnych uczniów z terenu miasta Nieszawa oraz znaczne wahania rezultatów pomiędzy poszczególnymi latami. W większości analizowanego okresu wyniki uzyskiwane przez uczniów z Nieszawy były niższe od średnich dla powiatu aleksandrowskiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Wyjątki stanowiły: wynik z języka angielskiego w 2021 r., który wyniósł 58,00% i był wyższy od średniej powiatowej wynoszącej 56,60%, a także wynik z matematyki w 2024 r. – 51,56%, który przewyższał zarówno średnią dla powiatu aleksandrowskiego (42,17%), jak i województwa kujawsko-pomorskiego (45,69%).

Wyniki z języka polskiego w latach 2021-2026 wahały się od 47,56% w 2024 r. do 57,83% w 2023 r. Po spadku odnotowanym w 2024 r. w kolejnych dwóch latach nastąpiła poprawa – do 52,20% w 2025 r. i 54,25% w 2026 r. Wyniki z matematyki charakteryzowały się największą zmiennością. W latach 2021-2023 utrzymywały się na poziomie 29,00-33,78%, następnie w 2024 r. wzrosły do 51,56%, osiągając najwyższą wartość w analizowanym okresie. W 2025 r. odnotowano jednak wyraźny spadek do 22,40%, a w 2026 r. wynik wzrósł do 27,13%. W przypadku języka angielskiego najwyższy wynik uzyskano w 2022 r. – 58,38%.

W 2023 r. nastąpił spadek do 43,72%, natomiast w kolejnych latach wyniki stopniowo wzrastały: do 48,44% w 2024 r., 55,30% w 2025 r. oraz 56,63% w 2026 r.

Na tle wyników powiatowych i wojewódzkich relatywnie korzystniej kształtowały się rezultaty z języka angielskiego, jednak również w tym przypadku od 2022 r. pozostawały one poniżej średnich dla jednostek referencyjnych. Obszarem wymagającym szczególnej uwagi pozostaje matematyka. Z wyjątkiem 2024 r. wyniki uczniów z Nieszawy były w tym zakresie wyraźnie niższe od średnich dla powiatu aleksandrowskiego i województwa kujawsko-pomorskiego, a w latach 2025-2026 różnica względem wartości powiatowych uległa zwiększeniu. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty dla miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego w poszczególnych latach przedstawiono w poniższej tabeli.

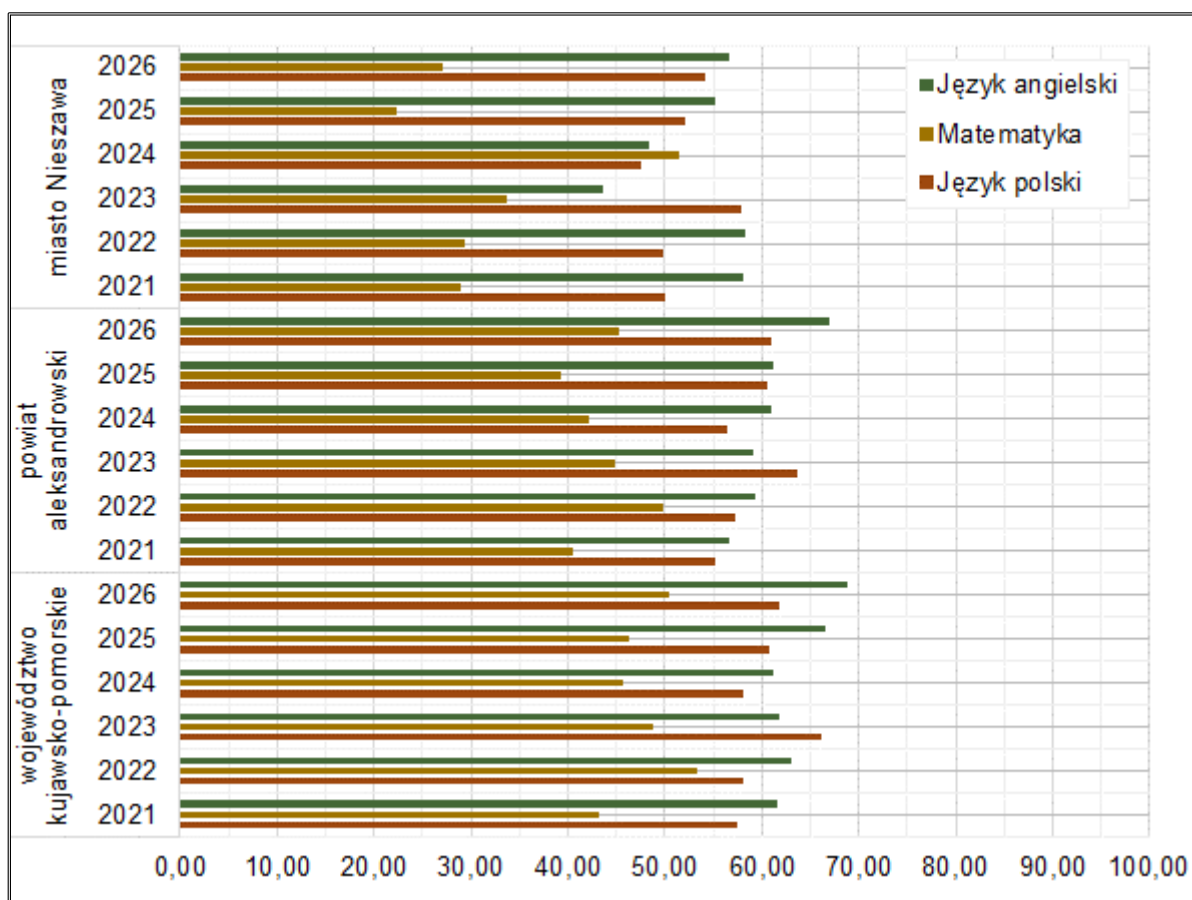
Tabela 19. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego) w latach 2021-2026 dla miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Wyszczególnienie	Rok	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty dla przedmiotów		
		Język polski	Matematyka	Język angielski
		[%]		
województwo kujawsko-pomorskie	2021	57,40	43,29	61,55
	2022	58,10	53,40	63,05
	2023	66,11	48,70	61,79
	2024	58,16	45,69	61,22
	2025	60,87	46,41	66,60
	2026	61,84	50,54	68,92
powiat aleksandrowski	2021	55,18	40,60	56,60
	2022	57,31	49,74	59,36
	2023	63,66	44,87	59,05
	2024	56,35	42,17	60,96
	2025	60,52	39,38	61,27
	2026	60,94	45,29	66,91
miasto Nieszawa	2021 ¹⁷	50	29	58
	2022	49,79	29,43	58,38
	2023	57,83	33,78	43,72
	2024	47,56	51,56	48,44
	2025	52,20	22,40	55,30
	2026	54,25	27,13	56,63

¹⁷ Dane ogólnodostępne publikowane przez CKE oraz OKE za rok 2021 nie obejmowały średnich wyników procentowych z egzaminu ósmoklasisty, dlatego wyniki za ten rok zaczerpnięto z Raportu o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2022 rok, str. 29-30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną (CKE)¹⁸ oraz Okręgową Komisję Egzaminacyjną (OKE Gdańsk)¹⁹

Wykres 10. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty [%] w latach 2021-2026 na terenie miasta Nieszawa oraz dla powiatu aleksandrowskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez CKE i OKE Gdańsk

3.1.7. Kultura i sport

Kultura, sport oraz rekreacja stanowią istotne obszary aktywności społecznej, wpływające na integrację mieszkańców, rozwój kapitału społecznego oraz atrakcyjność przestrzeni lokalnej. Funkcjonujące na terenie miasta instytucje i obiekty infrastruktury kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej realizują zadania własne samorządu w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych, w szczególności poprzez organizację przedsięwzięć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych oraz zapewnienie warunków do rozwijania zainteresowań i aktywnego spędzania czasu wolnego.

Dostęp do usług kulturalnych na terenie miasta Nieszawa realizowany jest przede wszystkim przez Miejską Bibliotekę Publiczną oraz Muzeum Stanisława Noakowskiego w Nieszawie filia Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.

¹⁸ <https://cke.gov.pl/> (dostęp dnia 17.08.2026) – dla wyników dla powiatu aleksandrowskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

¹⁹ <https://www.oke.gda.pl/> (dostęp dnia 17.08.2026) – dla wyników miasta Nieszawa

Miejska Biblioteka Publiczna w Nieszawie pełni funkcję głównej biblioteki publicznej miasta Nieszawy, a jej nadrzędnymi celami i założeniami są²⁰:

- zaspokajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych, edukacyjnych, kulturalnych oraz informacyjnych społeczeństwa,
- służyć wszechstronnemu rozwojowi mieszkańców oraz aktywne uczestnictwo w upowszechnianiu wiedzy, nauki i szeroko pojętej kultury,
- promocja miasta Nieszawy oraz realizacja założeń krajowej polityki bibliotecznej.

Dla urzeczywistnienia tych założeń biblioteka realizuje następujące zadania²¹:

- 1) Gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych służących rozwojowi czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych.
- 2) Gromadzenie i eksponowanie starodruków, różnego rodzaju regionalistów i pamiątek związanych z przeszłością Nieszawy.
- 3) Udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, pośredniczenie w wymianie międzybibliotecznej.
- 4) Organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych osobom chorym, starszym i niepełnosprawnym.
- 5) Prowadzenie form pracy z czytelnikiem służących popularyzowaniu sztuki, nauki oraz upowszechnianiu i promocji dorobku kulturalnego miasta.
- 6) Współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami i organizacjami w zakresie rozwijania czytelnictwa i zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych czytelników miasta.
- 7) Prowadzenie działalności promocyjnej i wydawniczej.
- 8) Popularyzacja książki i usług bibliotecznych w środowisku.
- 9) Prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej.
- 10) Organizowanie wystaw i ekspozycji wydawnictw lokalnych i miejscowych stacjonarnie i na zewnątrz na terenie miasta.
- 11) Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

W ramach swojej codziennej działalności Miejska Biblioteka Publiczna w Nieszawie nie tylko udostępnia bogaty księgozbiór tradycyjny oraz zapewnia dostęp do cyfrowej bazy Legimi, ale również niweluje bariery społeczne dzięki usłudze „Książka na telefon” skierowanej do osób starszych i z niepełnosprawnościami. Placówka ta aktywnie uczestniczy w życiu lokalnej społeczności, organizując nieszawskie terenowe gry miejskie dla dzieci i młodzieży, literackie

²⁰ Statut Miejskiej Biblioteki Publicznej (uchwała nr XXX-174/2010 Rady Miasta Nieszawa z dnia 27 kwietnia 2010 r.)

²¹ jw.

warsztaty integracyjne i quizy dla seniorów, spotkania autorskie promujące regionalnych twórców, a także wieczorne spotkania edukacyjne, zajęcia feryjne oraz międzypokoleniowe akcje wspólnego czytania²².

W latach 2021-2025 wielkość księgozbioru na terenie miasta Nieszawa wzrosła o 375 woluminów (tj. 4,64%). Liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz wzrosła o 67 woluminów, tj. o 4,88%, natomiast liczba czytelników w ciągu roku wzrosła o 39, czyli o 18,57%. W 2025 r. na 1 000 ludności przypadało 143 czytelników bibliotek publicznych.

Tabela 20. Działalność biblioteczna na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025
Księgozbiór	wolumin	8 083	8 225	8 289	8 367	8 458
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz		1 374	1 840	1 858	1 729	1 441
Czytelnicy w ciągu roku	osoba	210	230	243	246	249
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności		119	130	139	141	143

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Muzeum Stanisława Noakowskiego w Nieszawie, będące filią Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, zlokalizowane jest w zabytkowym, klasycystycznym domu z pierwszej połowy XIX wieku, w którym rodzina Noakowskich zamieszkiwała w latach 1868-1877. Muzeum biograficzne utworzono pierwotnie w 1934 roku, a od 1983 roku funkcjonuje ono jako oddział zamiejscowy muzeum we Włocławku²³. Placówka ma charakter monograficzny – gromadzi pamiątki i dokumenty związane z życiem i twórczością wybitnego rysownika, malarza i teoretyka architektury Stanisława Noakowskiego (1867-1928) oraz materiały dotyczące historii Nieszawy. Wystawy stałe odwzorowują klimat mieszczańskich wnętrz z drugiej połowy XIX wieku²⁴:

- na parterze zaaranżowano gabinet rejenta (część biograficzna) oraz salon z lat 70. XIX wieku, w którym prezentowane są rysunki i akwarele Noakowskiego z lat 1916-1925,
- na pierwszym piętrze znajduje się ekspozycja dedykowana jego nauczycielowi – Ludwikowi Bouchardowi (1828-1912), prezentująca obrazy olejne, akwarele, ceramikę oraz zaprojektowane przez niego meble.

Muzeum posiada wielofunkcyjną salę multimedialną przeznaczoną na wystawy czasowe, koncerty, odczyty i projekcje filmowe. Obiekt został przystosowany do potrzeb osób

²² Raport o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2025 rok, str. 92-99

²³ <https://kulturalnawzasiegu.pl/kulturalne-miejsca/muzeum-stanislaw-noakowskiego-w-nieszawie-oddzial-muzeum-ziemi-kujawskiej-i-dobrzyńskiej/> (dostęp dnia 17.08.2026)

²⁴ jw.

z niepełnosprawnościami, a dla chętnych udostępniono także możliwość odbycia wirtualnego spaceru online²⁵.

W latach 2021-2025 liczba zwiedzających muzea i oddziały na terenie miasta Nieszawa wzrosła o 401 osób, tj. o 42,03%. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba zwiedzających zwiększyła się z 540,8 w 2021 r. do 777,8 w 2025 r. Największe zainteresowanie działalnością muzealną odnotowano w 2023 r., kiedy liczba zwiedzających wyniosła 1 564 osoby, tj. 897,3 osoby na 1 000 ludności. Jednocześnie liczba imprez organizowanych przez muzea zmniejszyła się z 14 w 2021 r. do 7 w 2025 r., tj. o 50,00%. Liczba wystaw czasowych ogółem utrzymywała się na względnie stabilnym poziomie i wzrosła z 5 do 6, natomiast liczba wystaw stałych w całym analizowanym okresie wynosiła 2. Szczegóły dotyczące działalności muzealnej na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 21. Działalność muzealna na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025
Zwiedzający muzea i oddziały		osoba	954	1 162	1 564	1 127	1 355
Zwiedzający muzea i oddziały na 1 000 ludności			540,8	659,1	897,3	644,7	777,8
Imprezy organizowane przez muzea		szt.	14	14	10	6	7
Wystawy czasowe ogółem		-	5	6	6	6	6
w tym	Wystawy czasowe własne		0	2	0	2	1
Wystawy stałe trwające			2	2	2	2	2
Wystawy czasowe / wypożyczone krajowe			5	4	6	4	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Istotnym elementem lokalnej tożsamości kulturalnej jest ponadto Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Nieszawy, która we współpracy z jednostką Ochotniczej Straży Pożarnej wzbogaca swoimi występami uroczystości miejskie oraz wydarzenia o charakterze patriotycznym i społecznym. Ofertę kulturalną urozmaicają także lokalne stowarzyszenia i organizacje społeczne, w tym m.in. Liga Morska i Rieczna – Koło w Nieszawie, którego profil działalności wiąże się z popularyzowaniem tradycji morskich i rzecznych oraz dziedzictwa nadwiślańskiego miasta.

Kluczowym zasobem kulturalnym miasta jest również jego dziedzictwo historyczne i architektoniczne. Do ważniejszych atrakcji Nieszawy należą m.in. gotycki kościół parafialny pw. św. Jadwigi Śląskiej, klasycystyczna plebania będąca miejscem urodzenia Stanisława Noakowskiego, zespół klasztorny i kościół pofranciszkański, Dom Sióstr Serafitek, Głgota Nieszawska oraz Pomnik Pojednania Polsko-Niemieckiego²⁶. Obiekty te, wraz z historycznym

²⁵ <https://kulturowzasiegu.pl/kulturalne-miejsca/muzeum-stanislaw-noakowskiego-w-nieszawie-oddzial-muzeum-ziemi-kujawskiej-i-dobrzynskiej/> (dostęp dnia 17.08.2026)

²⁶ <https://nieszawa.pl/atracje-nieszawy/> (dostęp dnia 17.08.2026)

układem miasta i jego położeniem nad Wisłą, tworzą charakterystyczny krajobraz kulturowy oraz stanowią podstawę rozwoju turystyki historycznej i krajoznawczej. Walory architektoniczne i krajobrazowe Nieszawy sprawiły również, że miasto wielokrotnie wykorzystywano jako plener filmowy. W produkcjach wykorzystywano m.in. zabudowę miasta, kościół parafialny, przystań promową, prom oraz nadwiślański krajobraz. Filmowe związki Nieszawy stanowią dodatkowy element jej tożsamości kulturowej i potencjału promocyjnego²⁷.

Ważną funkcję integrującą mieszkańców pełnią również lokalne centra spotkań i wsparcia, takie jak Klub Seniora „Nadwiślańska Przystań” oraz Środowiskowy Dom Samopomocy „Szymonówka”, które stanowią przestrzeń dla integracji międzypokoleniowej, działalności organizacji pozarządowych oraz prowadzenia zajęć rozrywkowo-edukacyjnych dla dorosłych i seniorów.

Na terenie miasta organizowane są również wydarzenia o charakterze integracyjnym i kulturalnym, m.in. takie jak letnia impreza plenerowa „NieszaWianki”, nadwiślański „Festiwal Wisły” oraz „Koncert na wodzie” z udziałem orkiestr kameralnych występujących na pływającej scenie, które organizowane są z wykorzystaniem unikalnych, nadrzecznych walorów Wisły²⁸.

Z kolei baza sportowo-rekreacyjna opiera się w pierwszej kolejności na infrastrukturze szkolnej – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nieszawie dysponuje salą gimnastyczną, przyszkolnym boiskiem wielofunkcyjnym typu „Orlik” oraz dziedzińcem, z których na co dzień korzystają dzieci i młodzież.

Główną atrakcją turystyczną i rekreacyjną Nieszawy jest także unikalna przeprawa promowa przez rzekę Wisłę – kursujący w sezonie letnim prom rzeczny „Nieszawa”, stanowiący własność Gminy Miejskiej Nieszawa²⁹. Działalność sportową na tym terenie wspierają lokalne stowarzyszenia, w tym Uczniowski Klub Sportowy „Jagiellończyk”, na rzecz którego miasto finansowało organizację cyklicznych, integracyjnych turniejów piłki nożnej dla dzieci i młodzieży³⁰.

3.1.8. Podmioty wsparcia społecznego i pomoc świadczona przez ośrodek pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie z organizacjami

²⁷ <https://nieszawa.pl/filmy-krecone-w-nieszawie/> (dostęp dnia 17.08.2026)

²⁸ Raport o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2025 rok

²⁹ Raport o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2025 rok, str. 101

³⁰ Informacje uzyskane od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie

społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Świadczenie pomocy społecznej powinno służyć również umacnianiu rodziny. Potrzeby osoby i rodziny korzystającej z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej.

Do obowiązków ośrodków pomocy społecznej należy realizacja zadań własnych i zadań zleconych w zakresie ustalonym ustawami (wskazanymi w rozdziale 1 niniejszej Strategii), w tym przede wszystkim ustawą o pomocy społecznej, zgodnie z którą ośrodki pomocy społecznej realizują następujące zadania:

1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- a) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- b) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej,
- c) udzielania schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,

- g) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- h) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego,
- i) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- j) praca socjalna,
- k) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich,
- l) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych,
- m) dożywianie dzieci,
- n) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- o) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- p) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- q) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- r) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- s) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Zadania własne gminy:

- a) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- b) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze:
 - organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich,
- c) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki:
 - opracowanie i realizacja projektów socjalnych,
 - przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej,
- d) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ośłonowych,

- e) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę:

- a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- c) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- d) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a,
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 106 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przepisów wydanych na podstawie art. 107 ust. 1 tej ustawy,
- g) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki,
- h) zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Ustawowe zadania pomocy społecznej na terenie miasta Nieszawa, wypełnia **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieszawie** (dalej MOPS).

Kadra jednostki składa się z osób realizujących zadania z zakresu zarządzania, obsługi finansowo-księgowej, pracy socjalnej, świadczeń oraz bezpośredniego wsparcia rodzin:

- Kierownik – zarządzanie jednostką, nadzór nad realizacją zadań statutowych oraz reprezentacja Ośrodka,
- Główny księgowy – prowadzenie spraw finansowo-księgowych, budżetowych oraz sprawozdawczości jednostki,
- Pracownicy socjalni w rejonach (specjaliści pracy socjalnej oraz pracownicy socjalni)
 - prowadzenie pracy socjalnej w środowisku lokalnym, przeprowadzanie rodzinnych

wywiadów środowiskowych oraz świadczenie bezpośredniej pomocy osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych,

- Pracownik do spraw świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i świadczeń wychowawczych – kompleksowa obsługa administracyjna, weryfikacja wniosków oraz realizacja wypłat świadczeń,
- Asystent rodziny – bezpośrednie wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieszawie jest jednostką organizacyjną Miasta Nieszawa realizującą zadania administracji rządowej i samorządowej z zakresu pomocy społecznej. Bieżące funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zapewniają środki finansowe z budżetu miasta oraz środki z budżetu państwa.

Zgodnie z art. 36 ustawy o pomocy społecznej, świadczeniami z pomocy społecznej są:

1) świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenia społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,

- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- mieszkanie treningowe lub wspomagane,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

W latach 2021-2025 zakres świadczeń realizowanych w ramach zadań zleconych gminie był stosunkowo ograniczony. W 2021 i 2022 r. realizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przy czym liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia zmniejszyła się z dwóch do jednej. Ponadto w 2022 r. jednej rodzinie udzielono zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną. W latach 2023-2025 nie wykazano świadczeń realizowanych w ramach analizowanych zadań zleconych.

Pomoc świadczona w ramach zadań własnych gminy miała znacznie szerszy zakres. Obejmowała przede wszystkim wypłatę zasiłków stałych i okresowych, zapewnienie posiłków, udzielanie innych zasiłków celowych i świadczeń w naturze, organizację usług opiekuńczych, a w wybranych latach również zapewnienie schronienia i sprawienie pogrzebu.

Największa liczba rodzin korzystała z innych zasiłków celowych i świadczeń w naturze oraz z zasiłków okresowych. W obu przypadkach w latach 2021-2024 widoczna była tendencja spadkowa. W 2025 r. liczba rodzin korzystających z innych zasiłków celowych i świadczeń w naturze nieznacznie wzrosła, natomiast liczba rodzin pobierających zasiłki okresowe pozostała na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego. Liczba rodzin korzystających z zasiłków stałych utrzymywała się na stosunkowo stabilnym poziomie, a w 2025 r. wzrosła do 12 rodzin.

Pomoc w formie posiłku obejmowała od 11 do 15 rodzin rocznie i w całym okresie utrzymywała się na względnie zbliżonym poziomie. Z usług opiekuńczych korzystało natomiast od 6 do 7 rodzin rocznie. Schronienie miało charakter incydentalny i dotyczyło pojedynczych rodzin w 2021 i 2023 r. Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszono w każdym z analizowanych lat i każdorazowo dotyczyła ona jednej rodziny. Pomoc związana ze zdarzeniami losowymi również miała charakter jednostkowy – w 2022 r. udzielono jednego

zasiłku na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, natomiast sprawienie pogrzebu odnotowano w 2023 r.

W analizowanym okresie nie korzystano z pomocy w formie ubrania, zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne, zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego ani pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie. Jednocześnie w 2025 r. odnotowano korzystanie z poradnictwa specjalistycznego przez jedną rodzinę oraz z interwencji kryzysowej przez dwie rodziny. Praca socjalna obejmowała natomiast corocznie największą grupę rodzin spośród form pomocy o charakterze niepieniężnym – od 73 do 90 rodzin rocznie, przy ogólnej tendencji spadkowej w porównaniu z początkiem analizowanego okresu.

Łączna wartość świadczeń ujętych w sprawozdaniach dla zadań własnych zmniejszała się z 332,96 tys. zł w 2021 r. do 218,98 tys. zł w 2023 r., po czym wzrosła do 224,93 tys. zł w 2024 r. i 329,90 tys. zł w 2025 r. Oznacza to, że po okresie spadku wydatków w pierwszej części analizowanego okresu w ostatnich dwóch latach nastąpił ponowny wzrost wartości udzielanej pomocy.

W poniższych tabelach przedstawiono kwoty udzielonych świadczeń w ramach zadań zleconych i zadań własnych. Przedstawiono również liczbę rodzin, których dotyczyły poszczególne świadczenia.

Tabela 22. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminom w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021		2022		2023		2024		2025	
	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	25 615	1	28 605	0	0	0	0	0	0
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	1	26 000	0	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za lata 2021-2025

Tabela 23. Udzielone świadczenia – zadania własne gmin w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021		2022		2023		2024		2025	
	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłki stałe	12	66840	12	70 090	9	52 019	9	83 516	12	116 769
Zasiłki okresowe	53	167 104	44	137 267	36	84 743	30	72 425	30	127 624
Schronienie	1	4 698	0	0	1	2 757	0	0	0	0
Posiłek	15	23 176	13	20 949	14	45 749	11	45 999	13	58 314
Usługi opiekuńcze	6	3 842	6	4 918	7	4 610	6	3 570	6	6 414
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	1	5 000	0	0	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	1	4 000	0	0	0	0
Inne zasiłki celowe i w naturze	61	67 295	52	45 130	49	25 100	38	19 420	44	20 780

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036

Wyszczególnienie	2021		2022		2023		2024		2025	
	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]	Liczba rodzin	Kwota świadczeń [zł]
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	0	–	0	–	0	–	0	–	1	–
Interwencja kryzysowa	0	–	0	–	0	–	0	–	2	–
Praca socjalna	90	–	80	–	74	–	77	–	73	–
Razem³¹	–	332 955	–	283 354	–	218 978	–	224 930	–	329 901
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	1	41 000	1	45 372	1	51 639	1	57 830	1	55 976

Źródło: Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za lata 2021-2025

³¹ Liczby rodzin korzystających z poszczególnych form pomocy nie podlegają sumowaniu, gdyż jedna rodzina może korzystać z kilku rodzajów świadczeń. Ponadto pozycja „Razem” nie obejmuje wartości odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, które znajdują się w ciężkich sytuacjach życiowych, a w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy domowej,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w latach 2021–2025 były ubóstwo i bezrobocie. Istotnymi przyczynami udzielania wsparcia pozostawały również niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz alkoholizm.

Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa systematycznie zmniejszała się w całym analizowanym okresie – z 61 rodzin w 2021 r. do 34 rodzin w 2025 r. Jednocześnie liczba osób w tych rodzinach spadła ze 135 do 58. Pomimo wyraźnej tendencji spadkowej ubóstwo w każdym z analizowanych lat pozostawało najczęściej wskazywanym powodem przyznawania pomocy społecznej.

Podobną tendencję odnotowano w przypadku bezrobocia. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tego powodu zmniejszyła się z 54 w 2021 r. do 31 w 2025 r., a liczba osób w rodzinach spadła ze 130 do 62. Największy spadek nastąpił pomiędzy 2021 a 2022 r., natomiast w kolejnych latach liczba rodzin objętych pomocą obniżała się już w mniejszym stopniu.

Zmniejszała się również liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności – z 25 rodzin w 2021 i 2022 r. do 17 rodzin w 2025 r. W przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby liczba rodzin spadała z 22 w 2021 r. do 16 w 2024 r., natomiast w 2025 r. wzrosła do

19 rodzin. Potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła natomiast od 6 do 13 rodzin rocznie, przy czym w porównaniu z początkiem analizowanego okresu skala pomocy z tego tytułu wyraźnie się zmniejszyła.

Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego pozostawała stosunkowo stabilna i wynosiła od 7 do 9 rodzin rocznie. Najwięcej takich rodzin odnotowano w 2023 r.

Alkoholizm był przyczyną udzielania pomocy kilkunastu rodzinom rocznie. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tego powodu podlegała wahaniom – z 16 w 2021 r. zmniejszyła się do 14 w 2022 r., następnie wzrosła do 21 w 2023 r., po czym obniżyła się do 14 w 2024 r. i 15 w 2025 r.

Pozostałe powody przyznania pomocy występowały znacznie rzadziej i dotyczyły pojedynczych rodzin. Bezdomność odnotowano w latach 2021-2023, natomiast w latach 2024-2025 nie była ona powodem przyznania pomocy. Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wystąpiły dopiero w 2023 r. i w kolejnych latach dotyczyły coraz mniejszej liczby rodzin. Narkomania stanowiła powód udzielenia wsparcia pojedynczym rodzinom w latach 2022-2024.

Przemoc domowa nie była wskazywana jako powód przyznania pomocy w 2021 r., natomiast w kolejnych latach dotyczyła od jednej do czterech rodzin. Najwyższą wartość odnotowano w 2025 r., kiedy wsparciem z tego powodu objęto 4 rodziny, obejmujące łącznie 18 osób. Sieroctwo występowało sporadycznie, natomiast zdarzenie losowe oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna zostały wykazane wyłącznie w 2022 r.

Ogółem dane wskazują na zmniejszanie się liczby rodzin korzystających w latach 2021-2025 z pomocy z powodu ubóstwa i bezrobocia. Jednocześnie część pozostałych problemów społecznych miała charakter względnie stabilny lub incydentalny, przy czym w ostatnim roku analizowanego okresu zwraca uwagę wzrost liczby rodzin objętych pomocą z powodu przemocy domowej oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby.

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w latach 2021-2025 w podziale na powody trudnej sytuacji życiowej, które wystąpiły na terenie miasta.

Tabela 24. Powody przyznania pomocy społecznej wykazane w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021		2022		2023		2024		2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	61	135	56	114	44	79	37	65	34	58
Sieroctwo	1	3	0	0	0	0	1	1	1	1
Bezdomność	1	1	1	1	2	2	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	63	9	46	7	39	6	34	7	38
Bezrobocie	54	130	40	93	34	76	34	69	31	62
Niepełnosprawność	25	49	25	54	23	57	19	40	17	37
Długotrwała lub ciężka choroba	22	33	20	30	18	29	16	24	19	28
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	7	29	7	28	9	37	8	33	7	27
Przemoc domowa	0	0	2	8	2	8	1	3	4	18
Alkoholizm	16	26	14	23	21	38	14	23	15	22
Narkomania	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0	0	4	7	3	3	1	1
Zdarzenie losowe	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za lata 2021-2025

Na szczególną uwagę w zakresie zadań ośrodka pomocy społecznej zasługuje praca socjalna. Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jest ona świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin i osób w ich środowisku społecznym, jak również na rzecz zapobiegania pogorszeniu się ich sytuacji.

Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywołanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych.

Do etapów metodycznego postępowania pracy socjalnej należą:

1. Diagnoza i ocena;
2. Wyznaczenie celów działania;
3. Opracowanie planu działania i budowa indywidualnego pakietu usług;
4. Realizacja planu działania;
5. Systematyczna ewaluacja działań;
6. Ewaluacja końcowa.³²

Pracownik socjalny w pierwszej kolejności przeprowadza analizę sytuacji danej rodziny w oparciu o zasoby oraz jej ograniczenia. Musi dokładnie poznać sytuację bytową osób i rodzin, które zgłaszają się o pomoc. Analizę sytuacji rodziny przeprowadza się za pomocą takich narzędzi jak kwestionariusz wywiadu środowiskowego lub innej specjalistycznej dokumentacji, służącej precyzyjnemu opracowaniu diagnozy rodziny. W kwestionariuszu tym znajdują się m.in. takie informacje, jak:

- dane osoby, z którą przeprowadza się wywiad, dane o rodzinie,
- informacje o członkach rodziny,
- analiza budżetu domowego rodziny,
- sytuacja mieszkaniowa osoby/rodziny,
- sytuacja osób wspólnie zamieszkujących,
- sytuacja zawodowa osoby/rodziny,
- sytuacja zdrowotna rodziny,

³²K. Kadela, J. Kowalczyk, Standardy Pracy Socjalnej. Rekomendacje organizacyjne i praktyczne

- sytuacja osób z niepełnosprawnością,
- sytuacja osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków,
- potrzeby osób lub rodzin zgłoszone podczas przeprowadzenia wywiadu,
- ocena sytuacji osoby/rodziny i wnioski pracownika socjalnego,
- plan pomocy lub działań na rzecz osoby lub rodziny.³³

Pracownicy socjalni analizują i oceniają zjawiska, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz zajmują się kwalifikowaniem do uzyskania tych świadczeń oraz plan pomocy (projektowanie działań). Ich zakres obowiązków obejmuje także pomoc w uzyskaniu poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów oraz pobudzaniu społecznej aktywności i inspirowaniu działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych.

Wobec powyższego, świadczenie pracy socjalnej może odbywać się m.in. poprzez monitorowanie sytuacji interesantów, poradnictwo specjalistyczne, edukację, pomoc w przygotowaniu do pełnienia określonej roli społecznej. Praca socjalna opiera się również na podejmowaniu różnego rodzaju interwencji np. odebranie dziecka wobec bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia lub wobec osób starszych pozostawionych bez należytej opieki albo doświadczających przemocy domowej oraz występowanie na rzecz osoby/rodziny do innych instytucji, celem objęcia pomocą według ich kompetencji.

W przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, pracownik socjalny ma za zadanie monitorowanie ich sytuacji życiowej, edukowaniu w zakresie nabywania właściwych kompetencji wychowawczych, a także ocenianiu oraz opiniowaniu dla organizatorów pieczy zastępczej ich gotowości i motywacji do ponownego przejęcia opieki nad dzieckiem.

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny. Wykorzystuje się w niej właściwe dla tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Miasto Nieszawa prowadzi współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na podstawie programów współpracy przyjmowanych przez Radę Miejską Nieszawa. Do 2024 r. przyjmowane były roczne programy współpracy, natomiast na lata 2025-2027 uchwalono „Wieloletni Program Współpracy na lata 2025-2027

³³ J. Krzyszkowski (pod. red.), POLITYKA, POMOC, PRACA, Podręcznik dla pracowników socjalnych, Wybrane aspekty pracy socjalnej

z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w sferze działalności pożytku publicznego na terenie Gminy Miejskiej Nieszawa”³⁴.

Program określa cele, zasady, zakres przedmiotowy oraz formy współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Jego założeniem jest rozwijanie partnerstwa pomiędzy Gminą Miejską Nieszawa a sektorem pozarządowym, wspieranie aktywności społecznej mieszkańców oraz skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb lokalnej społeczności. Dokument wskazuje również priorytetowe zadania publiczne przewidziane do realizacji we współpracy z organizacjami pozarządowymi, określa sposoby i formy ich realizacji oraz wyznacza kierunki wzajemnej współpracy i dialogu pomiędzy samorządem a organizacjami działającymi na rzecz mieszkańców Nieszawy.

Współpraca Gminy Miejskiej Nieszawa z organizacjami pozarządowymi ma wszechstronny charakter i obejmuje dwie podstawowe formy³⁵:

- finansową: polegającą na udzielaniu organizacjom dotacji oraz zlecaniu realizacji zadań publicznych. Zadania mogą być powierzane organizacjom wraz z finansowaniem ich realizacji lub wspierane poprzez dofinansowanie. Zlecanie zadań odbywa się co do zasady po przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert. Przewiduje się również możliwość wspólnego ubiegania się przez Gminę Miejską Nieszawa i organizacje pozarządowe o finansowanie projektów ze środków Unii Europejskiej oraz innych źródeł zewnętrznych,
- pozafinansową: obejmującą współorganizację przedsięwzięć, wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i realizowanych zadaniach, tworzenie, w miarę potrzeb, wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, działania służące podnoszeniu jakości pracy organizacji, pomoc merytoryczną przy realizowanych projektach, promocję działalności sektora pozarządowego oraz współpracę przy pozyskiwaniu środków ze źródeł pozabudżetowych. Do pozafinansowych form współpracy należy również konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych dotyczących obszarów ich działalności statutowej, a także prowadzenie elektronicznej bazy adresowej organizacji działających na terenie miasta.

Do priorytetowych zadań publicznych realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi w Nieszawie należą w pierwszej kolejności³⁶:

³⁴ Uchwała nr IX-72/24 Rady Miejskiej Nieszawa z dnia 29 listopada 2024 r. w sprawie Wieloletniego programu współpracy na lata 2025-2027 z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w sferze działalności pożytku publicznego na terenie Gminy Miejskiej Nieszawa

³⁵ Wieloletni program współpracy na lata 2025-2027 z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w sferze działalności pożytku publicznego na terenie Gminy Miejskiej Nieszawa

³⁶ jw.

- działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym organizowanie i wspieranie ich wypoczynku,
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- nauka, edukacja, oświata i wychowanie,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Zakres możliwej współpracy jest szerszy niż wskazane zadania priorytetowe i obejmuje również m.in. pomoc społeczną, działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, ekologię i ochronę środowiska, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym oraz działania rewitalizacyjne.

Lokalny sektor pozarządowy w Nieszawie tworzą podmioty prowadzące działalność w różnych obszarach życia społecznego, w tym w zakresie pomocy społecznej, aktywizacji mieszkańców, rozwoju lokalnego, kultury, ochrony dziedzictwa oraz sportu i rekreacji. Do kluczowych organizacji działających na tym terenie należą m.in.³⁷:

- Fundacja imienia Krzywdów i Bieńków w Nieszawie,
- Nieszawskie Stowarzyszenie Rozwoju, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Miasta Nieszawa,
- Towarzystwo Miłośników Nieszawy,
- Nieszawskie Towarzystwo Kulturalne,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Uczniowski Klub Sportowy „Jagiellończyk” .

Zróżnicowany profil działalności tych organizacji stwarza możliwości prowadzenia współpracy międzysektorowej oraz angażowania podmiotów społecznych w realizację zadań odpowiadających na potrzeby mieszkańców miasta.

Współpraca samorządu i jego jednostek organizacyjnych z sektorem pozarządowym znajduje odzwierciedlenie również w realizacji konkretnych inicjatyw społecznych. Przykładem jest współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie ze Stowarzyszeniem Szmaragdowy Paw z Odolionu, która w 2025 r. obejmowała m.in. realizację inicjatywy **„Karta dobra” na lata 2025–2026** oraz działania związane z funkcjonowaniem **Lodówki Społecznej w Nieszawie**.

Program „Karta dobra”, realizowany przez Fundację Biedronki we współpracy z lokalnymi organizacjami pomocowymi, skierowany jest przede wszystkim do seniorów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W jego ramach osoby objęte wsparciem otrzymują przedpłacone karty umożliwiające dokonywanie zakupów w sklepach sieci Biedronka. W edycji

³⁷ Informacje uzyskane od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie.

2025/2026 jednym z partnerów programu jest Stowarzyszenie „Smaragdowy Paw”, a wsparcie udzielane było od października 2025 r. do lipca 2026 r. Z kolei uruchomione w 2025 r. przedsięwzięcie Lodówka Społeczna w Nieszawie³⁸ służy ograniczaniu marnowania żywności oraz zapewnieniu mieszkańcom możliwości bezpłatnego przekazywania i korzystania z produktów spożywczych, stanowiąc tym samym formę bezpośredniego wsparcia osób potrzebujących.

Gmina Miejska Nieszawa uczestniczy ponadto w **Lokalnej Grupie Działania Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej”**³⁹. Współpraca w ramach LGD służy realizacji lokalnej strategii rozwoju, aktywizacji społeczności oraz wykorzystywaniu środków zewnętrznych na przedsięwzięcia społeczne i rozwojowe. Stanowi ona dodatkowy mechanizm wspierania inicjatyw lokalnych i współpracy pomiędzy sektorem publicznym, społecznym i gospodarczym.

3.2. Problemy społeczne występujące na terenie miasta

Problem społeczny to zjawisko, które dla większej lub znaczącej części pewnej zbiorowości stanowi fakt uciążliwy oraz wymagający przeciwdziałania. Problemy społeczne mogą stanowić przeszkodę do efektywnego funkcjonowania państwa bądź nawet uniemożliwiają realizację celów społecznych.

Do najpowszechniejszych problemów społecznych, które szczegółowo przeanalizowano w dalszej części Strategii, należą:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- długotrwałe i ciężkie choroby,
- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- uzależnienia, w tym alkoholizm i narkomanię,
- bezdomność,
- przemoc domowa,
- przestępczość.

3.2.1. Bezrobocie

Bezrobocie stanowi jeden z istotnych problemów społeczno-gospodarczych, wpływających na sytuację materialną i społeczną osób nim dotkniętych. W wyniku tego zjawiska może

³⁸ <https://nieszawa.pl/uroczyste-otwarcie-lodowki-spoecznej-w-nieszawie/> (dostęp dnia 17.08.2026)

³⁹ Raport o stanie Gminy Miejskiej Nieszawa za 2025 rok, str. 21-22

pogarszać się sytuacja materialna i społeczna osób nim dotkniętych, prowadząca również do izolacji społecznej.

Analiza danych dotyczących bezrobocia na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025 wskazuje na zmienny przebieg tego zjawiska. W całym okresie liczba zarejestrowanych bezrobotnych była niższa niż w 2021 r., jednak wzrost w 2025 r. wskazuje na pogorszenie sytuacji względem roku poprzedniego.

W strukturze osób bezrobotnych według płci nie występowała stała przewaga jednej grupy. W 2021 r. nieznacznie przeważały kobiety, w latach 2022-2023 większość stanowili mężczyźni, natomiast w 2024 r. liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn była jednakowa. W 2025 r. ponownie natomiast przeważali mężczyźni.

Pod względem czasu pozostawania bez pracy w całym analizowanym okresie dominowały osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 12 miesięcy. Pomimo okresowych wahań liczebność tej grupy wykazywała tendencję wzrostową. Jednocześnie wyraźnie zmniejszyła się liczba osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy. W ostatnim roku odnotowano jednak wzrost liczby osób pozostających bez zatrudnienia przez co najmniej 12 miesięcy, co wskazuje na potrzebę dalszego monitorowania problemu długotrwałego bezrobocia.

W strukturze bezrobotnych według wykształcenia dominowały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, natomiast najmniej było osób z wykształceniem wyższym. Struktura ta wskazuje na większy udział osób z niższym poziomem wykształcenia wśród zarejestrowanych bezrobotnych. Liczba bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku podlegała wahaniom, jednak w całym okresie wykazywała tendencję spadkową. Niewielka i malejąca pozostawała również liczba bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami. Dane dotyczące bezrobocia na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Informacje dotyczące bezrobocia na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Liczba bezrobotnych		95	72	73	64	82
w tym	kobiet	49	32	31	32	35
	mężczyzn	46	40	42	32	47
Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku		18	8	23	12	7
Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych		5	2	2	2	1
Liczba osób bezrobotnych według wieku						
18-24		8	9	4	4	8
25-34		23	16	21	20	20
35-44		15	21	25	17	31
45-54		14	10	13	15	12

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
55-59	21	10	5	4	6
60 lat i więcej	14	6	5	4	5
Liczba osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
do 1 miesiąca	8	10	6	9	5
od 1 do 12 miesięcy	38	34	44	39	52
od 12 do 24 miesięcy	14	10	9	7	16
powyżej 24 miesięcy	35	18	14	9	9
Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia					
gimnazjalne i poniżej	35	28	23	20	26
zasadnicze zawodowe	26	17	16	15	14
średnie ogólnokształcące	18	15	17	14	20
policealne i średnie zawodowe	11	7	12	12	17
wyższe	5	5	5	3	5

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Bezrobocie pozostawało także jedną z przyczyn korzystania z pomocy społecznej. W latach 2021-2025 liczba rodzin objętych pomocą z tego tytułu zmniejszyła się z 54 do 31, tj. o 42,59%. Jednocześnie liczba osób w tych rodzinach spadła ze 130 do 62, tj. o 52,31%. W całym okresie odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu bezrobocia, przy czym w latach 2023–2024 utrzymywała się ona na poziomie 34 rodzin. Dane te wskazują na ograniczenie skali korzystania z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, mimo wzrostu liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2025 r. Liczbę rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 26. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w mieście Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Bezrobocie						
w tym	Liczba rodzin	54	40	34	34	31
	Liczba osób w rodzinach	130	93	76	69	62

Źródło: Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej (MRiPS-03) – pieniężnych, w naturze i usługach za lata 2021-2025

Bezrobocie pozostaje jednym z najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej w Nieszawie. W ramach działań wspomagających osoby bezrobotne, MOPS organizuje projekty ze środków unijnych, jak również współpracuje z PUP i organizacjami społecznymi o zbieżnym profilu działania.

3.2.2. Ubóstwo

Ubóstwo oznacza sytuację, w której osoba lub rodzina dysponuje niewystarczającymi zasobami do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i prawidłowego funkcjonowania społecznego. Kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej stanowi jeden z podstawowych warunków przyznania części świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Do czynników zwiększających ryzyko ubóstwa należą m.in. bezrobocie, niskie dochody, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Analiza danych z lat 2021-2025 wskazuje na systematyczne zmniejszanie się liczby mieszkańców Nieszawy korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa. Liczba rodzin objętych wsparciem spadła w tym okresie z 61 do 34, tj. o 44,26%, natomiast liczba osób w tych rodzinach zmniejszyła się ze 135 do 58, tj. o 57,04%. Najniższe wartości odnotowano w 2025 r. Tendencja ta może wskazywać na ograniczenie skali korzystania z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Należy jednak pamiętać, że dane obejmują wyłącznie osoby i rodziny korzystające ze świadczeń, a ich liczba zależy również od obowiązujących kryteriów dochodowych oraz od zgłaszania się mieszkańców po wsparcie. Liczbę rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 27. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w mieście Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Ubóstwo						
w tym	Liczba rodzin	61	56	44	37	34
	Liczba osób w rodzinach	135	114	79	65	58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej (MRiPS-03) – pieniężnych, w naturze i usługach za lata 2021-2025

Wsparcie mieszkańców zagrożonych ubóstwem obejmuje zarówno pomoc materialną, jak i działania o charakterze specjalistycznym oraz integracyjnym. Uzupełniającą formę wsparcia rodzin stanowi projekt „Rodzina w Centrum – etap I”, realizowany w latach 2024-2026, dzięki któremu mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia psychologa i logopedy.

W 2026 r. MOPS w Nieszawie uczestniczy również w realizacji Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – Podprogram 2025, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Program służy zapewnieniu pomocy żywnościowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

3.2.3. Problemy osób z niepełnosprawnością oraz długotrwale lub ciężko chorych

Niepełnosprawność wiąże się z obniżeniem sprawności funkcji fizycznych, umysłowych bądź psychicznych. Osoby dotknięte tymi schorzeniami są często wykluczane z życia społecznego.

Mogą napotykać liczne bariery w codziennym funkcjonowaniu, np. niedostosowanie infrastruktury do ich potrzeb. Niejednokrotnie towarzyszy temu izolacja społeczna oraz trudności ze znalezieniem pracy.

Niepełnosprawność kwalifikuje się na podstawie typu choroby i obszaru, jaki ona obejmuje. Zasady orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2026 r. poz. 677). Przyczyny niepełnosprawności oznaczane są w orzeczeniach odpowiednimi symbolami. Na podstawie tego dokumentu określa się następujące kody dla przyczyn niepełnosprawności:

- 01-U upośledzenia umysłowe;
- 02-P choroby psychiczne;
- 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-O choroby narządu wzroku;
- 05-R upośledzenia narządu ruchu;
- 06-E epilepsja;
- 07-S choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-T choroby układu pokarmowego;
- 09-M choroby układu moczowo-płciowego;
- 10-N choroby neurologiczne;
- 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.

Istotnym problemem dla osób borykających się z niepełnosprawnością są kryteria dochodowe, które wpływają na możliwość uzyskania niektórych form pomocy finansowej i rzeczowej. Należy bowiem pamiętać, że niepełnosprawność w rodzinie bardzo nadwyręża domowy budżet, a oferta publicznej opieki zdrowotnej oraz innych podmiotów w zakresie terapii i rehabilitacji jest niewystarczająca. W związku z tym, osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny są zmuszone korzystać z kosztownych usług świadczonych przez prywatne podmioty. Pogorszenie sytuacji finansowej wynika również z rezygnacji z pracy w celu opieki nad osobą z niepełnosprawnością. Nierzadko mają również miejsce problemy z powrotem na rynek pracy opiekuna osoby z niepełnosprawnością i trudności w znalezieniu opieki nad taką osobą na czas pracy zawodowej.

Warto także podkreślić, że niepełnosprawność w rodzinie nie tylko wpływa na sytuację finansową, ale także na inne sfery życia rodziny. Do często pojawiających się problemów można zaliczyć: wyczerpanie, wypalenie, depresję, kryzysy małżeńskie (odchodzenie

partnerów). Z kolei długotrwała lub ciężka choroba może prowadzić do ograniczenia samodzielności i zdolności do pracy, zwiększenia wydatków na leczenie, rehabilitację i opiekę, a także do większego obciążenia członków rodziny sprawujących opiekę nad osobą chorą.

Na podstawie informacji dotyczących sytuacji w województwie kujawsko-pomorskim, według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 r. osoby z niepełnosprawnościami stanowiły 15,2% ludności województwa, a ich liczba wzrosła w porównaniu z 2011 r. o 14,0%. W powiecie aleksandrowskim udział osób z niepełnosprawnościami w ludności został oszacowany na 15,5%⁴⁰.

Skalę korzystania ze wsparcia z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby przedstawiają dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie. Należy zaznaczyć, że obejmują one wyłącznie osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej z wymienionych powodów, dlatego nie przedstawiają całkowitej liczby mieszkańców z niepełnosprawnościami ani osób przewlekle chorych. Ponadto przyczyny udzielania pomocy nie mają charakteru rozłącznego – ta sama rodzina może korzystać ze wsparcia zarówno z powodu niepełnosprawności, jak i długotrwałej lub ciężkiej choroby.

W latach 2021-2025 zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności – z 25 do 17, tj. o 32,00%. Liczba osób w tych rodzinach początkowo wzrastała i osiągnęła najwyższą wartość w 2023 r., a następnie wyraźnie się zmniejszyła. W całym analizowanym okresie spadła z 49 do 37 osób, tj. o 24,49%.

W przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby do 2024 r. obserwowano systematyczne zmniejszanie się liczby rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą. W 2025 r. nastąpił jednak ponowny wzrost obu wartości. W porównaniu z początkiem analizowanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tego powodu była niższa o 13,64%, a liczba osób w rodzinach – o 15,15%. Wzrost odnotowany w ostatnim roku wskazuje, że długotrwała i ciężka choroba nadal pozostaje istotną przyczyną trudności życiowych mieszkańców. Liczbę rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Niepełnosprawność						
w tym	Liczba rodzin	25	25	23	19	17

⁴⁰ Ocena zasobów pomocy społecznej województwa kujawsko-pomorskiego (Załącznik do uchwały nr 110/5198/26 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 10 czerwca 2026 r.)

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
	Liczba osób w rodzinach	49	54	57	40	37
Długotrwała lub ciężka choroba						
w tym	Liczba rodzin	22	20	18	16	19
	Liczba osób w rodzinach	33	30	29	24	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej (MRiPS-03) – pieniężnych, w naturze i usługach za lata 2021-2025

Zmniejszenie liczby rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną nie musi oznaczać proporcjonalnego ograniczenia skali niepełnosprawności i chorób przewlekłych wśród mieszkańców. Na liczbę osób objętych wsparciem wpływają również kryteria dochodowe, sytuacja rodzinna, zakres dostępnej opieki nieformalnej oraz gotowość osób potrzebujących do ubiegania się o pomoc. W związku z prognozowanym starzeniem się społeczności miasta zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, asystenckie i specjalistyczne może utrzymywać się na wysokim poziomie.

System wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale lub ciężko chorych oraz ich rodzin obejmuje przede wszystkim usługi opiekuńcze świadczone przez MOPS w miejscu zamieszkania, Kujawsko-Pomorską Teleopiekę oraz Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”. Formy te służą zwiększaniu samodzielności mieszkańców, zapewnieniu bezpieczeństwa w codziennym funkcjonowaniu oraz odciążeniu członków rodzin sprawujących opiekę.

Na terenie Nieszawy działa również Środowiskowy Dom Samopomocy „Szymonówka” Fundacji im. Brata Alberta, zapewniający codzienne wsparcie osobom wymagającym pomocy w funkcjonowaniu społecznym. W przypadku osób starszych, w tym osób z ograniczoną sprawnością lub przewlekle chorych, istotną rolę pełni Klub Senior+ „Nadwiślańska Przystań”. Dostępne są również porady psychologiczne i prawne, szczególnie w sytuacji współwystępowania innych problemów rodzinnych lub społecznych.

MOPS współpracuje ponadto z podmiotami ochrony zdrowia m.in. w zakresie ustalania terminów wizyt i pobyków szpitalnych, zapewniania usług opiekuńczych, wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz kierowania osób wymagających stałej opieki do placówek całodobowych. Istotnym kierunkiem dalszych działań pozostaje rozwijanie usług środowiskowych, zapewnienie opieki wytchnieniowej oraz poprawa dostępu do rehabilitacji i specjalistycznego wsparcia dla opiekunów.

3.2.4. Problemy osób starszych

Starość to nieuchronny etap życia każdego człowieka, pomimo to pojęcie starości nie zostało jeszcze jednoznacznie zdefiniowane. Za podstawowe cechy starości uznaje się stopniowy

wzrost zależności od otoczenia, demencja i szczególnie widoczne postępujące ograniczenie ruchowe. Do problemów mogących dotyczyć części osób starszych należą m.in. samotność, izolacja społeczna, ograniczenia zdrowotne, trudności w dostępie do usług oraz pogorszenie sytuacji materialnej.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) za początek starości uznaje 60 rok życia. Wyróżnia trzy zasadnicze etapy starości:

- 60 – 75 rok życia – wiek podeszły (tzw. wczesna starość);
- 75 – 90 rok życia – wiek starczy (tzw. późna starość);
- 90 rok życia i powyżej – wiek sędziwy (tzw. długowieczność).

W latach 2021-2025 liczba mieszkańców Nieszawy w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się z 388 do 427 osób, tj. o 10,1%. Po niewielkim spadku odnotowanym w 2022 r. w kolejnych latach następował systematyczny wzrost liczebności tej grupy. W 2025 r. osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły około 24,2% mieszkańców miasta, podczas gdy w 2021 r. ich udział wynosił około 21,2%. Wzrost udziału tej grupy, następujący równolegle ze zmniejszaniem się ogólnej liczby ludności, potwierdza postępujący proces starzenia się społeczności Nieszawy.

W całym okresie większość mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stanowiły kobiety. Ich liczba wzrosła z 256 do 272, tj. o 6,25%. Liczba mężczyzn w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się natomiast ze 132 do 155, tj. o 17,42%. W 2025 r. kobiety stanowiły 63,70% ogółu mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Przewaga kobiet jest charakterystyczna dla starszych grup wiekowych i wiąże się m.in. z ich przeciętnie dłuższym trwaniem życia. Szczegóły dotyczące liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 29. Liczba mieszkańców miasta Nieszawa w wieku poprodukcyjnym w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Kobiety (> 60 lat)	256	250	258	264	272
Mężczyźni (> 65 lat)	132	133	144	155	155
Ogółem	388	383	402	419	427

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Nieszawa

Informacji uzupełniających dostarczają dane dotyczące rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej. Należy jednak zaznaczyć, że nie są one tożsame z liczbą osób starszych objętych pomocą, ponieważ grupa rencistów może obejmować również osoby, które nie osiągnęły wieku emerytalnego.

Liczba rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną początkowo wzrosła z 14 w 2021 r. do 18 w 2022 r., a następnie systematycznie się zmniejszała, osiągając 13 rodzin

w 2025 r. Liczba osób w tych rodzinach spadła w całym analizowanym okresie z 21 do 15, tj. o 28,57%.

W strukturze korzystających z pomocy dominowały jednoosobowe gospodarstwa domowe. W 2025 r. stanowiły one 12 spośród 13 wspieranych rodzin. Jedynie jedna rodzina składała się z trzech osób, natomiast nie odnotowano rodzin dwuosobowych ani liczących co najmniej cztery osoby. Znaczny udział osób samotnie gospodarujących wskazuje na potrzebę utrzymywania usług środowiskowych, które pozwalają osobom starszym możliwie długo i bezpiecznie funkcjonować w miejscu zamieszkania. Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy nie powinien być przy tym utożsamiany ze zmniejszeniem potrzeb całej populacji seniorów, ponieważ na korzystanie ze świadczeń wpływają m.in. kryteria dochodowe, sytuacja rodzinna oraz dostępność opieki nieformalnej. Liczbę rodzin i osób w rodzinach emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Rodziny emerytów i rencistów objęte pomocą społeczną na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie			2021	2022	2023	2024	2025
Rodziny emerytów i rencistów							
w tym	Liczba rodzin		14	18	16	15	13
	Liczba osób w rodzinach		21	25	23	18	15
z tego o liczbie osób	1	Liczba rodzin	11	13	11	13	12
		Liczba osób w rodzinach	11	13	11	13	12
	2	Liczba rodzin	1	3	3	1	0
		Liczba osób w rodzinach	2	6	6	2	0
	3	Liczba rodzin	1	2	2	1	1
		Liczba osób w rodzinach	3	6	6	3	3
	4 i więcej	Liczba rodzin	1	0	0	0	0
		Liczba osób w rodzinach	5	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej (MRiPS-03) za lata 2021-2025,
Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Istotną rolę w lokalnym systemie wsparcia osób starszych pełni Klub Senior+ „Nadwiślańska Przystań”, który umożliwia osobom starszym udział w zajęciach integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych. Działalność Klubu sprzyja podtrzymywaniu aktywności społecznej, rozwijaniu zainteresowań i przeciwdziałaniu samotności. Uczestnicy Klubu biorą również udział w inicjatywach organizowanych we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną, w tym w warsztatach czytelniczych i wydarzeniach kulturalnych.

Wsparcie osób starszych obejmuje również usługi opiekuńcze świadczone przez MOPS w miejscu zamieszkania oraz Kujawsko-Pomorską Teleopiekę, zwiększającą bezpieczeństwo osób samotnych, chorych lub mających ograniczoną sprawność. W 2025 r. usługami opiekuńczymi finansowanymi ze środków miasta objęto sześć osób. W zależności od sytuacji zdrowotnej i rodzinnej mieszkańcy mogą być również kierowani do placówek zapewniających całodobową opiekę.

Postępujące starzenie się mieszkańców wskazuje, że zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, zdrowotne, rehabilitacyjne i transportowe będzie wzrastać. Istotnymi kierunkami dalszych działań powinny być rozwijanie opieki środowiskowej i teleopieki, poprawa dostępności przestrzeni i usług publicznych, zapewnienie wsparcia opiekunom nieformalnym oraz podejmowanie działań przeciwdziałających samotności i wykluczeniu cyfrowemu osób starszych.

3.2.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczy trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i organizacyjnych przez rodzinę. Może ona wynikać m.in. z niewystarczających kompetencji wychowawczych, problemów ekonomicznych, konfliktów rodzinnych, choroby, niepełnosprawności lub uzależnień. Skutki tego zjawiska mogą obejmować niezaspokajanie potrzeb dzieci, pogorszenie relacji rodzinnych oraz zwiększenie ryzyka wykluczenia społecznego.

W latach 2021-2022 pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego obejmowano po 7 rodzin. W 2023 r. ich liczba wzrosła do 9, a następnie zmniejszyła się do 8 w 2024 r. i 7 w 2025 r. Oznacza to, że na początku i na końcu analizowanego okresu liczba wspieranych rodzin pozostawała na takim samym poziomie.

Podobną tendencję odnotowano w odniesieniu do liczby osób w rodzinach. W latach 2021-2022 wynosiła ona odpowiednio 29 i 28 osób, natomiast w 2023 r. wzrosła do 37, osiągając najwyższy poziom w analizowanym okresie. W kolejnych latach nastąpił spadek – do 33 osób w 2024 r. i 27 osób w 2025 r. W porównaniu z 2021 r. liczba osób w rodzinach objętych pomocą zmniejszyła się o 6,90%.

Dane wskazują, że po okresowym nasileniu problemu w 2023 r. w kolejnych dwóch latach zmniejszała się liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia. Nie oznacza to jednak całkowitego rozwiązania problemu, ponieważ w 2025 r. pomoc z tego powodu nadal otrzymywało 7 rodzin obejmujących łącznie 27 osób. Dane dotyczą wyłącznie rodzin objętych

pomocą społeczną i nie przedstawiają wszystkich gospodarstw domowych, w których mogą występować trudności opiekuńcze, wychowawcze lub organizacyjne. Liczbę rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 31. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego						
w tym	Liczba rodzin	7	7	9	8	7
	Liczba osób w rodzinach	29	28	37	33	27

Źródło: Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej (MRiPS-03) za lata 2021-2025

Wsparcie rodzin na terenie Nieszawy obejmuje przede wszystkim pracę socjalną oraz pomoc asystenta rodziny. Działania te służą rozpoznawaniu przyczyn trudności, wzmacnianiu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, poprawie organizacji życia codziennego oraz wspieraniu rodziców w prawidłowym wypełnianiu ich obowiązków. Asystent rodziny może również pomagać w kontaktach z placówkami oświatowymi, ochroną zdrowia i innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

W latach 2024-2026 rodziny mogły korzystać ze wsparcia psychologa i logopedy w ramach projektu „Rodzina w Centrum – etap I”. Pomoc specjalistyczna służy rozpoznawaniu i ograniczaniu problemów emocjonalnych, wychowawczych, komunikacyjnych i rozwojowych. Dodatkową formą zapewniającą dzieciom opiekę poza zajęciami lekcyjnymi jest świetlica szkolna prowadzona przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nieszawie.

Istotnym kierunkiem dalszych działań pozostaje utrzymanie dostępności asystenta rodziny i specjalistów, rozwijanie poradnictwa rodzinnego oraz wzmacnianie współpracy MOPS z placówkami oświatowymi, podmiotami ochrony zdrowia i innymi instytucjami. Wczesne rozpoznawanie trudności i udzielanie wsparcia w środowisku zamieszkania może zapobiegać pogłębianiu się kryzysów rodzinnych, ograniczać ryzyko zaniedbań wobec dzieci oraz sprzyjać utrzymaniu rodziny i prawidłowemu wykonywaniu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3.2.6. Uzależnienia

Przyczyny uzależnień mogą być:

- psychospołeczne – zaburzone oddziaływanie środowiska rodzinnego i szkolno-wychowawczego, czego przyczyną są różnorodne niepowodzenia w życiu (w sferze

zawodowej lub osobistej), co w konsekwencji może doprowadzić do wycofania się jednostki w świat iluzji,

- biopsychiczne – zaburzenia emocjonalne i związana z nimi podatność na uzależnienia, zaburzony rozwój osobowości, nadpobudliwość psychiczna,
- kulturowe – potrzeba odniesienia sukcesu, zbyt mała ilość rozrywek, brak atrakcyjnych zajęć, brak celów i perspektyw, ogólna dostępność środków odurzających, sprzeciw wobec obowiązujących i społecznie akceptowanych systemów norm i wartości.

Do istotnych problemów związanych z uzależnieniami należą uzależnienie od alkoholu oraz używanie substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków. Nadużywanie alkoholu czy sięganie po narkotyki jest bardzo poważnym problemem społecznym, który może prowadzić do wzrostu przemocy i przestępczości. Efektem uzależnień może być także izolacja społeczna i problemy finansowe prowadzące do wykluczenia i ubóstwa.

Dane dotyczące poradnictwa oraz działań podejmowanych wobec osób, których dotyczył problem uzależnienia, wskazują na zmienne zapotrzebowanie na pomoc specjalistyczną.

W latach 2021-2025 liczba osób korzystających z porad prawnych spadła z 12 do 10, tj. o 16,67%, a liczba konsultacji – z 20 do 17, tj. o 15,00%. Najwięcej konsultacji oraz osób korzystających z porad prawnych odnotowano w 2022 r.

Odminną tendencję odnotowano w przypadku pomocy psychologicznej. W porównaniu z 2021 r. liczba korzystających z niej osób wzrosła o 41,67%, a liczba konsultacji – o 45,45%. Najwięcej osób objęto wsparciem w 2023 r., natomiast najwyższą liczbę konsultacji odnotowano w 2024 r. W 2025 r. nastąpił wyraźny spadek obu wartości, jednak pozostały one wyższe niż na początku analizowanego okresu.

Do Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłaszano pojedyncze osoby, a przypadki podjęcia leczenia dobrowolnego lub skierowania sprawy do dalszego postępowania występowały sporadycznie. Informacje dotyczące działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 32. Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Liczba udzielonych porad prawnych						
w tym	Liczba osób, które korzystały z porad radcy prawnego	12	20	18	14	10
	Liczba konsultacji	20	23	22	15	17
Liczba udzielonych porad psychologicznych						

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
w tym	Liczba osób, które korzystały z porad psychologa	12	18	32	22	17
	Liczba konsultacji psychologicznych	33	43	85	104	48
Liczba osób zgłoszonych na Komisję		0	2	1	4	3
Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie		0	2	1	4	1
Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie		0	0	1	1	0
Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie		0	0	2	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Nieszawie

Uzupełnieniem informacji dotyczących uzależnień są dane dotyczące korzystania z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii. Należy zaznaczyć, że obejmują one wyłącznie rodziny objęte pomocą społeczną z tych powodów i nie przedstawiają całkowitej liczby mieszkańców doświadczających problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Alkoholizm był znacznie częstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej niż narkomania. Największą liczbę rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem z powodu alkoholizmu odnotowano w 2023 r., po czym nastąpił spadek. Narkomania występowała w statystykach sporadycznie – w latach 2022-2024 pomocą z tego powodu obejmowano po 1 rodzinie, liczącej 1 osobę, natomiast w 2021 i 2025 r. nie odnotowano takich przypadków. Dane dotyczą wyłącznie osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, dlatego nie przedstawiają pełnej skali uzależnień wśród mieszkańców. Liczbę rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu uzależnień w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 33. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu uzależnień na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Alkoholizm						
w tym	Liczba rodzin	16	14	21	14	15
	Liczba osób w rodzinach	26	23	38	23	22
Narkomania						
w tym	Liczba rodzin	0	1	1	1	0
	Liczba osób w rodzinach	0	1	1	1	0

Źródło: Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej (MRiPS-03) za lata 2021-2025

Powyższe dane wskazują na potrzebę prowadzenia działań motywujących do podjęcia terapii oraz utrzymywania współpracy między komisją, pomocą społeczną, ochroną zdrowia i innymi instytucjami.

Podstawę programową działań prowadzonych w tym obszarze stanowi Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027, przyjęty uchwałą nr LVIII-335/24 Rady Miejskiej Nieszawa z dnia 18 marca 2024 r. Program obejmuje profilaktykę problemów związanych z alkoholem, narkotykami i uzależnieniami behawioralnymi, zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin oraz działalność informacyjną i edukacyjną, w szczególności skierowaną do dzieci i młodzieży. Zakłada również współpracę instytucji lokalnych oraz podejmowanie działań związanych z ochroną rodzin dotkniętych problemem uzależnienia przed przemocą domową.

W latach 2021-2025 lokalny system przeciwdziałania uzależnieniom obejmował działania poradnicze, interwencyjne, edukacyjne i profilaktyczne. Poradnictwo psychologiczne i prawne było dostępne w ramach działalności Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja podejmowała również działania wobec osób zgłoszonych w związku z problemem alkoholowym, w tym prowadziła rozmowy motywujące do podjęcia leczenia. W latach 2024-2026 wsparcie psychologiczne było ponadto udzielane w ramach projektu „Rodzina w Centrum – etap I”. Wsparcie psychologiczne w ramach projektu mogło stanowić dodatkową formę pomocy dla rodzin doświadczających różnego rodzaju trudności.

Istotną część prowadzonych działań stanowiła profilaktyka adresowana do dzieci i młodzieży. Miejska Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dofinansowywała inicjatywy organizowane m.in. przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nieszawie, Miejską Bibliotekę Publiczną oraz Klub Sportowy „Jagiellończyk”. Obejmowały one zajęcia podczas ferii, warsztaty artystyczne i edukacyjne, wydarzenia sportowe, przedstawienia profilaktyczne, półkolonie oraz przedsięwzięcia promujące zdrowy i aktywny styl życia.

W 2022 r. zrealizowano m.in. projekty „Coś dla ducha, coś dla ciała”, „Twoje zdrowie zależy od ciebie” i „Zdrowy duch, zdrowe ciało” oraz akcję „Lato dzieci na Wiśle”. W 2023 r. zorganizowano m.in. „Ferie bez nudy”, półkolonie letnie oraz zajęcia sportowe, artystyczne i edukacyjne. W 2024 r. kontynuowano zajęcia podczas ferii i akcję „Lato dzieci na Wiśle”, a także przeprowadzono wydarzenia profilaktyczne i sportowe. W 2025 r. zrealizowano m.in. „Ferie z profilaktyką”, „Europejski Tydzień Sportu” oraz „III Turniej Piłki Nożnej Drużyn Mieszanych”. Przedsięwzięcia te służyły tworzeniu bezpiecznych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, rozwijaniu zainteresowań oraz ograniczaniu ryzyka podejmowania zachowań problemowych.

Kierunkiem dalszych działań pozostaje utrzymanie dostępności poradnictwa psychologicznego i prawnego, rozwijanie profilaktyki skierowanej do różnych grup wiekowych, wzmacnianie pomocy dla rodzin osób uzależnionych oraz skuteczniejsze motywowanie osób

zgłoszonych do komisji do podejmowania leczenia. Zasadne jest również uwzględnianie w działaniach profilaktycznych uzależnień behawioralnych oraz systematyczne monitorowanie skali problemu.

3.2.7. Bezdomność

Osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Bezdomność jest złożonym problemem społecznym, który może być następstwem m.in. utraty mieszkania, rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, ubóstwa, uzależnień, problemów zdrowotnych oraz trudności w samodzielnym funkcjonowaniu. Jej skutki obejmują nie tylko brak stabilnego miejsca zamieszkania, ale także zwiększone ryzyko wykluczenia społecznego, pogorszenia stanu zdrowia i ograniczenia możliwości powrotu do samodzielnego życia.

Zjawisko bezdomności w mieście Nieszawa występowało w analizowanym okresie w niewielkiej skali. W latach 2021 i 2022 odnotowano po jednej osobie bezdomnej, natomiast w 2023 r. liczba ta wzrosła do dwóch osób. W latach 2024-2025 nie wykazano osób pozostających w kryzysie bezdomności.

Wszystkie zidentyfikowane przypadki dotyczyły mężczyzn. W latach 2021 i 2022 osoba bezdomna była jednocześnie osobą z niepełnosprawnością, natomiast w 2023 r. niepełnosprawność dotyczyła jednej z dwóch osób bezdomnych. W całym analizowanym okresie nie odnotowano bezdomności wśród kobiet. Informacje dotyczące osób bezdomnych na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 34. Dane dotyczące bezdomności na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób bezdomnych		1	1	2	0	0
w tym	kobiety	0	0	0	0	0
	mężczyźni	1	1	2	0	0
	niepełnosprawni	1	1	1	0	0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych MOPS w Nieszawie

Dane dotyczące korzystania z pomocy społecznej z powodu bezdomności potwierdzają niewielką skalę tego problemu. W latach 2021-2022 wsparciem obejmowano po jednej rodzinie i jednej osobie w rodzinie, a w 2023 r. – dwie rodziny i dwie osoby w rodzinach. W kolejnych dwóch latach nie udzielano pomocy społecznej z tego powodu. Równa liczba rodzin i osób w rodzinach wskazuje, że w każdym przypadku pomoc dotyczyła jednej osoby.

Liczbę rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu bezdomności w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 35. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu bezdomności na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Bezdomność						
w tym	Liczba rodzin	1	1	2	0	0
	Liczba osób w rodzinach	1	1	2	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej (MRiPS-03) za lata 2021-2025

Zbieżność wartości przedstawionych w obu tabelach wskazuje na spójność danych dotyczących skali zjawiska i korzystania z pomocy społecznej z powodu bezdomności. Brak takich osób w statystykach za lata 2024-2025 wskazuje na zmniejszenie liczby przypadków ujmowanych w danych administracyjnych, jednak nie przesądza o całkowitym braku zagrożenia bezdomnością. Dane administracyjne nie zawsze obejmują osoby znajdujące się w sytuacji tzw. bezdomności ukrytej, przebywające tymczasowo u rodziny lub znajomych albo niezgłaszające się po pomoc.

W analizowanym okresie na terenie miasta nie funkcjonowały lokalne placówki ani programy przeznaczone wyłącznie dla osób w kryzysie bezdomności. W przypadku wystąpienia takiej sytuacji podstawowe znaczenie ma szybkie rozpoznanie potrzeb przez MOPS, prowadzenie pracy socjalnej oraz organizowanie odpowiedniej pomocy, w tym schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, a w razie potrzeby także współpraca z placówkami działającymi poza terenem miasta. Pomimo niewielkiej liczby odnotowanych przypadków zasadne pozostaje utrzymywanie gotowości do podejmowania działań interwencyjnych oraz monitorowanie sytuacji osób zagrożonych utratą miejsca zamieszkania.

3.2.8. Przemoc domowa

Aktem prawnym regulującym kwestie przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Przemoc stanowią zatem działania narażające na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną. Ponadto za przemoc domową uznaje się działania powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej. To także działania istotnie naruszające prywatność lub

wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej kierowane do osoby doznającej przemocy.

Dane dotyczące osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc, objętych działaniami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie, są dostępne za lata 2023-2025. Odnoszą się one do przypadków ujawnionych i zarejestrowanych przez Ośrodek, dlatego nie przedstawiają pełnej skali zjawiska w społeczności lokalnej.

W latach 2023-2025 liczba osób doznających przemocy domowej nieznacznie się zmniejszyła – z 24 do 22, tj. o 8,33%. Najliczniejszą grupę stanowiły dzieci, chociaż ich liczba spadła z 14 do 11 (tzn. o 21,43%). Liczba osób stosujących przemoc utrzymywała się na zbliżonym poziomie, a zdecydowaną większość w tej grupie stanowili mężczyźni.

Najczęściej odnotowanymi formami przemocy były przemoc psychiczna i fizyczna. W ostatnim roku odnotowano natomiast wzrost przypadków przemocy ekonomicznej oraz przemocy zakwalifikowanej jako inne formy, a także jeden przypadek przemocy seksualnej. Szczegółowe informacje dotyczące przemocy domowej na terenie miasta Nieszawa w latach 2023-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 36. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie miasta Nieszawa w latach 2023-2025⁴¹

Wyszczególnienie		2023	2024	2025
Liczba osób doznających przemocy domowej		24	23	22
w tym	kobiety	8	10	9
	mężczyźni	2	0	2
	dzieci	14	13	11
Liczba osób stosujących przemoc domową		10	10	9
w tym	kobiety	2	1	1
	mężczyźni	8	9	8
Poszczególne rodzaje przemocy domowej ogółem ⁴²				
fizyczna		7	5	6
psychiczna		10	10	9

⁴¹ Brak danych za 2021 i 2022 rok

⁴² Liczba osób doznających przemocy domowej oraz liczba poszczególnych rodzajów przemocy odnoszą się do różnych sposobów ewidencjonowania danych. Liczba osób doznających przemocy domowej oznacza liczbę osób objętych działaniami w danym roku, natomiast dane dotyczące rodzajów przemocy przedstawiają liczbę rozpoznanych lub odnotowanych form przemocy w prowadzonych sprawach. Jedna sprawa mogła dotyczyć kilku osób, co powoduje, że suma rodzajów przemocy może być niższa od liczby osób doznających przemocy domowej. Jednocześnie w ramach jednej sprawy lub wobec jednej osoby mogło występować kilka form przemocy, przez co suma wskazanych rodzajów przemocy może być wyższa od liczby osób doznających przemocy domowej. Kategorie te nie są zatem rozłączne i nie powinny być sumowane ani bezpośrednio porównywane z liczbą osób doznających przemocy.

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
seksualna	0	0	1
ekonomiczna	0	1	5
inne	0	3	4

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie

Uzupełnieniem danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są informacje Komisariatu Policji w Ciechocinku dotyczące sporządzonych formularzy „Niebieska Karta”. W latach 2022-2023 sporządzano po 4 takie formularze, w 2024 r. ich liczba zmniejszyła się do 3, a w 2025 r. do 2. Oznacza to spadek o 50,00% w stosunku do 2022 r. Dane te nie obejmują kart sporządzonych przez pozostałe uprawnione podmioty, dlatego mogą nie przedstawiać łącznej liczby procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.

Tabela 37. Liczba Niebieskich Kart sporządzonych na terenie miasta Nieszawa w latach 2022-2025

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	2025
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	4	4	3	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Ciechocinku

Odrębnym źródłem informacji są sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej. Dane te obejmują wyłącznie rodziny, w przypadku których przemoc domowa została wskazana jako powód udzielenia pomocy. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy podlegała wahanom. W 2021 r. nie wykazano takich rodzin, w latach 2022-2023 wsparciem obejmowano po 2 rodziny, a w 2024 r. jedną rodzinę. W 2025 r. nastąpił wzrost do czterech rodzin, obejmujących łącznie 18 osób. Zmiana ta wskazuje na wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, w przypadku których przemoc domowa została wskazana jako powód udzielenia wsparcia. Liczbę rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu przemocy domowej w mieście Nieszawa w latach 2021-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 38. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu przemocy domowej w mieście Nieszawa w latach 2021-2025

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024	2025
Przemoc domowa ⁴³						
w tym	Liczba rodzin	0	2	2	1	4
	Liczba osób w rodzinie	0	8	8	3	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej (MRiPS-03) za lata 2021-2025

⁴³ Do 2022 roku włącznie określano ten powód jako przemoc w rodzinie, <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/przeciwdzialanie-przemocy-domowej-nowelizacja-weszla-w-zycie> (dostęp dnia 18.08.2026)

Podstawę programową lokalnych działań stanowi Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nieszawa na lata 2024-2027, przyjęty uchwałą nr LVIII-333/24 Rady Miejskiej Nieszawa z dnia 18 marca 2024 r. Jego głównym celem jest zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie skali tego zjawiska. Program przewiduje m.in. działania profilaktyczne i edukacyjne, upowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy, realizację procedury „Niebieskie Karty”, zapewnianie wsparcia osobom doznającym przemocy, oddziaływanie na osoby stosujące przemoc, podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb oraz rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej obejmuje działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Diagnostyczno-Pomocowych. W ramach procedury „Niebieskiej Karty” podejmowane są działania interwencyjne, diagnostyczne i pomocowe, dostosowane do sytuacji osób doznających przemocy oraz ich rodzin.

Mieszkańcy mogą korzystać z poradnictwa psychologicznego i prawnego dostępnego w ramach działalności Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także ze wsparcia Kujawsko-Pomorskiej „Niebieskiej Linii” – Pogotowia dla Osób Doznających Przemocy Domowej. Osoby stosujące przemoc są kierowane do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych. Działania profilaktyczne obejmują również kampanię „Dzieciństwo bez Przemocy”, służącą uwrażliwianiu mieszkańców na problem krzywdzenia dzieci, edukacji rodziców oraz promowaniu bezpiecznych postaw.

3.2.9. Przestępczość

Bezpieczeństwo publiczne jest jednym z fundamentalnych elementów prawidłowego funkcjonowania państwa oraz społeczeństwa obywatelskiego. Obejmuje ochronę życia, zdrowia i mienia mieszkańców, utrzymanie porządku publicznego oraz zapobieganie przestępstwom i wykroczeniom.

Zadania Policji w zakresie ochrony bezpieczeństwa mieszkańców Nieszawy oraz utrzymania porządku publicznego realizuje Komenda Powiatowa Policji (KPP) w Aleksandrowie Kujawskim za pośrednictwem Komisarzatu Policji (KP) w Ciechocinku. Teren miasta Nieszawa jest objęty rejonem służbowym dzielnicowego nr X, obejmującym również gminę Raciążek⁴⁴. Dzielnicowy obsługujący teren Nieszawy odpowiada za bieżące rozpoznawanie lokalnych

⁴⁴ <https://aleksandrow.policja.gov.pl/kb5/dzielnicowi/dzielncowi-kp-ciechocin/68890,Dzielnicowi-KP-Ciechocinek.html> (dostęp dnia 19.08.2026)

zagrożeń, utrzymywanie kontaktu z mieszkańcami oraz podejmowanie działań prewencyjnych.

W ramach działań priorytetowych szczególnym nadzorem objęto okolice sklepów wielkopowierzchniowych, w których zgłaszano przypadki spożywania alkoholu w miejscach publicznych, kradzieży, dewastacji mienia i innych wykroczeń porządkowych. Działania dzielnicowego obejmują częstsze patrole tych miejsc, reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz prowadzenie rozmów informacyjnych i profilaktycznych. Realizowane są one przy współpracy z Urzędem Miasta Nieszawa i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Dane statystyczne przekazane przez Komisariat Policji w Ciechocinku obejmują wybrane kategorie przestępstw przeciwko mieniu, tj. kradzież rzeczy obcej oraz kradzież z włamaniem. Z tego względu przedstawione dane nie obrazują ogólnej liczby wszystkich przestępstw popełnionych na terenie miasta Nieszawa, lecz pozwalają na ocenę zmian w zakresie wskazanych kategorii czynów.

W 2022 roku odnotowano łącznie 9 takich zdarzeń, w tym 5 kradzieży zwykłych oraz 4 kradzieże z włamaniem. W 2023 r. odnotowano najniższą łączną liczbę analizowanych przestępstw. Zmiana tego trendu nastąpiła w 2024 roku, kiedy odnotowano znaczny wzrost liczby kradzieży rzeczy obcej aż do 14 przypadków. Przy jednoczesnym utrzymaniu się liczby kradzieży z włamaniem na poziomie 2 zdarzeń, łączna liczba odnotowanych czynów wzrosła do najwyższego poziomu w analizowanym okresie, tj. 16. W 2025 roku sytuacja uległa ponownej zmianie – liczba kradzieży zwykłych wyraźnie zmalała do 4 przypadków, jednocześnie liczba kradzieży z włamaniem osiągnęła najwyższy pułap w analizowanym okresie, wynoszący 5 zdarzeń. W efekcie sumaryczna liczba obu kategorii przestępstw w 2025 roku powróciła do poziomu wyjściowego z 2022 roku (9 zdarzeń), przy odmiennej strukturze analizowanych przestępstw. Dane dotyczące wybranych przestępstw przeciwko mieniu wskazują na znaczną zmienność liczby odnotowanych zdarzeń w analizowanym okresie. Szczegółowe dane dotyczące przestępstw na terenie miasta Nieszawa w latach 2022-2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 39. Dane dotyczące kradzieży na terenie miasta Nieszawa w latach 2022-2025⁴⁵

Wyszczególnienie		2022	2023	2024	2025
Liczba kradzieży					
w tym	kradzież rzeczy obcej	5	1	14	4
	kradzież z włamaniem	4	2	2	5

⁴⁵ Dane za 2021 r. nie zostały udostępnione przez Komisariat Policji w Ciechocinku z uwagi na anonimizację dostępnych materiałów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KP w Ciechocinku

Istotnym elementem lokalnego systemu bezpieczeństwa jest współpraca Komisariatu Policji w Ciechocinku z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejską Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Nieszawie. Obejmuje ona wymianę informacji, działania profilaktyczne oraz podejmowanie interwencji w sytuacjach związanych m.in. z przemocą domową, uzależnieniami i zagrożeniami porządku publicznego.

Na terenie miasta funkcjonuje również jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, wspierająca lokalny system ochrony mieszkańców.

3.3. Wyniki badania ankietowego

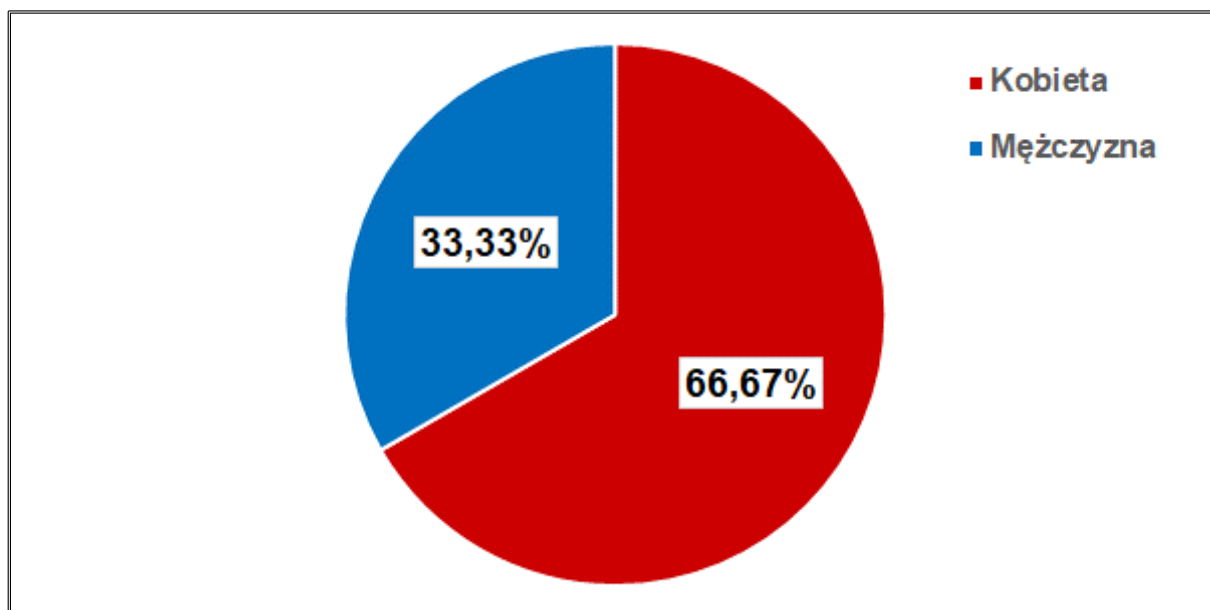
W ramach opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 przeprowadzono badanie ankietowe. Celem ankiety było sporządzenie diagnozy sytuacji społecznej, zidentyfikowanie potrzeb oraz określenie działań, które należy podjąć w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Badanie ankietowe prowadzone było w terminie 03.07.2026 – 31.07.2026.

Ankietę można było wypełnić elektronicznie za pomocą utworzonego formularza internetowego zamieszczonego w serwisie internetowym Miasta Nieszawa pod adresem <https://nieszawa.pl/> oraz w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie. Wypełnioną ankietę w formie papierowej można złożyć osobiście w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nieszawie, ul. 3 Maja, 87-730 Nieszawa lub zeskanowaną przesłać za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: mops@nieszawa.pl.

Formularz ankietowy składał się z 17 pytań: 12 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru, 4 pytań zamkniętych wielokrotnego wyboru oraz 1 pytania otwartego. W 5 pytaniach zamkniętych przewidziano również możliwość udzielenia własnej odpowiedzi.

Łącznie wpłynęło 65 ankiet, z czego 2 były niewypełnione. Analizę wyników przeprowadzono na podstawie prawidłowo wypełnionych ankiet i ilości odpowiedzi przy danym pytaniu. Wśród respondentów większość stanowiły kobiety, których udział w ogólnej liczbie badanych wyniósł 66,67%, podczas gdy mężczyźni stanowili 33,33% badanych.

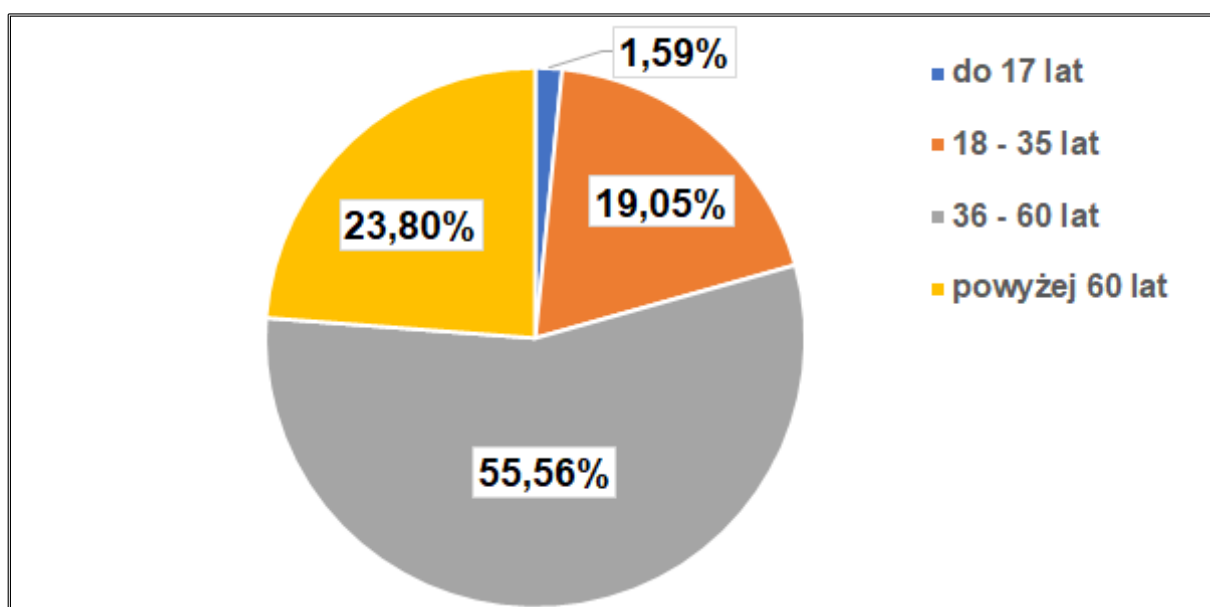
Wykres 11. Podział ankietowanych pod względem płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Największa grupa ankietowanych obejmowała osoby w przedziale wiekowym 36-60 lat (55,56%), kolejną grupą były osoby powyżej 60 roku życia (23,80%), a następnie osoby od 18 do 35 roku życia (19,05%). Wśród badanych najmniej było osób do 17 roku życia, których udział wyniósł 1,59%.

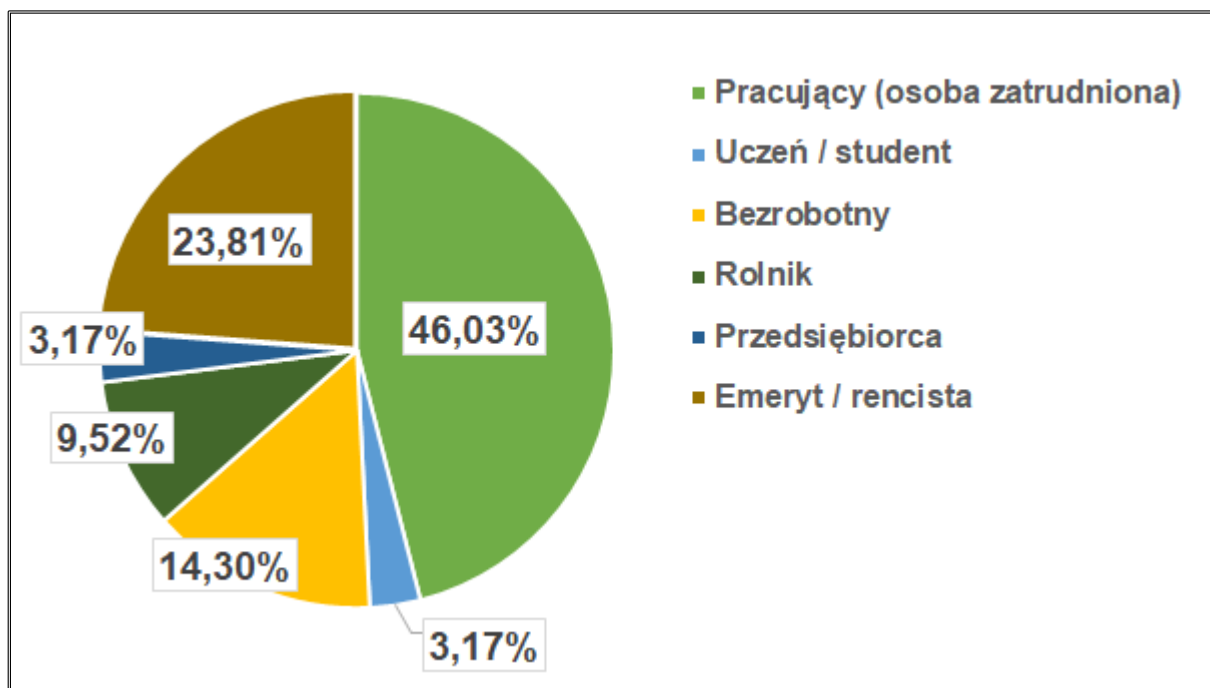
Wykres 12. Podział ankietowanych pod względem wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pod względem aktywności zawodowej największy odsetek badanych stanowili pracujący (46,03%). Druga najliczniejsza grupa obejmowała emerytów / rencistów (23,81%), a kolejną grupę respondentów stanowili bezrobotni (14,30%). Rolnicy stanowili 9,52% badanych, natomiast uczniowie / studenci oraz przedsiębiorcy – po 3,17%.

Wykres 13. Podział ankietowanych pod względem aktywności zawodowej

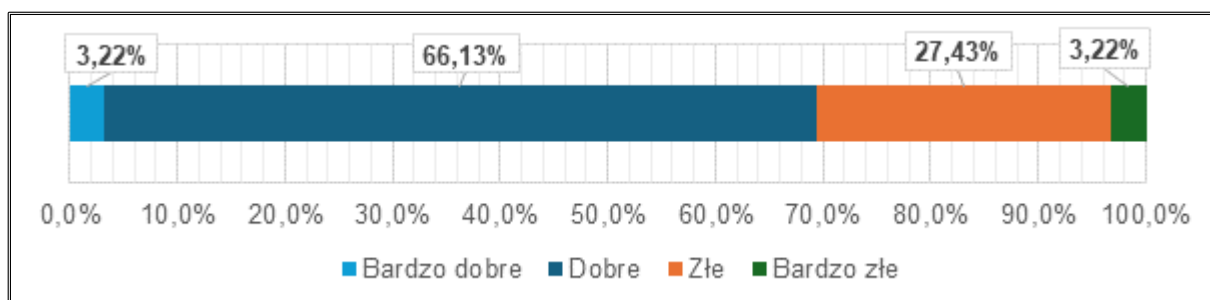

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 1. Jak oceniają Państwo ogólne warunki życia mieszkańców na terenie miasta?

Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Większość respondentów pozytywnie oceniła ogólne warunki życia mieszkańców. Odpowiedź „dobre” wskazało 66,13% badanych, natomiast ocenę „bardzo dobre” wybrało 3,22% respondentów. Warunki życia jako „złe” oceniło 27,43% ankietowanych, a jako „bardzo złe” – 3,22%.

Wykres 14. Pytanie. Jak oceniają Państwo ogólne warunki życia mieszkańców na terenie miasta?

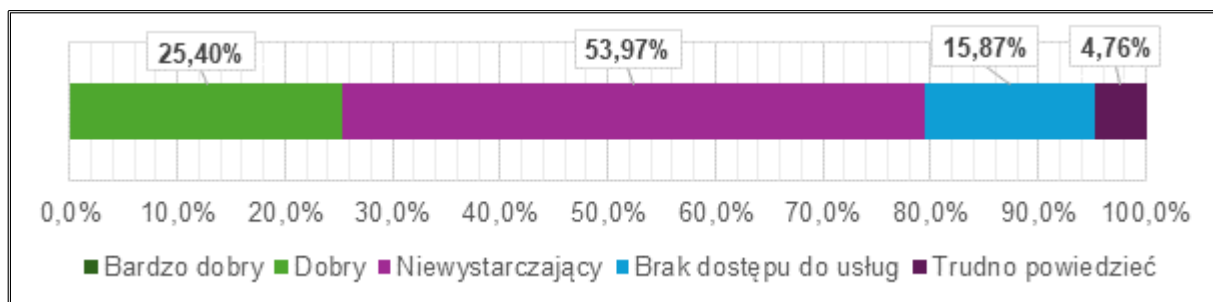

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 2. Jak oceniają Państwo dostęp do usług zdrowotnych i rehabilitacji na terenie miasta?

Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Największa część respondentów negatywnie oceniła dostęp do usług zdrowotnych i rehabilitacji. Odpowiedź „niewystarczający” wskazało 53,97% badanych, natomiast ocenę „dobry” wybrało 25,40% respondentów. „Brak dostępu do usług” wskazało 15,87% ankietowanych, a odpowiedź „trudno powiedzieć” – 4,76%. Żaden respondent nie ocenił dostępu jako „bardzo dobry” (0,00%).

Wykres 15. Pytanie. Jak oceniają Państwo dostęp do usług zdrowotnych i rehabilitacji na terenie miasta?

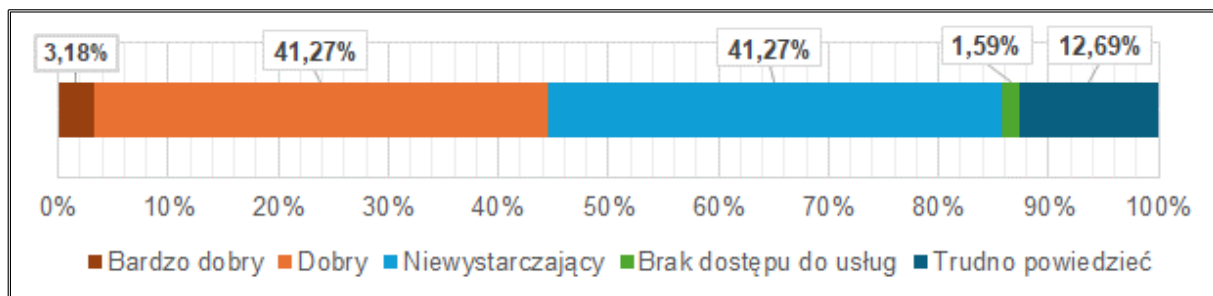

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 3. Jak oceniają Państwo dostęp do usług w zakresie edukacji na terenie miasta?

Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Opinie na temat dostępu do usług edukacyjnych na terenie miasta były podzielone. Odpowiedzi „dobry” i „niewystarczający” wskazało po 41,27% badanych. Odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało 12,69% ankietowanych, ocenę „bardzo dobry” – 3,18%, natomiast „brak dostępu do usług” – 1,59%.

Wykres 16. Pytanie. Jak oceniają Państwo dostęp do usług w zakresie edukacji na terenie miasta?

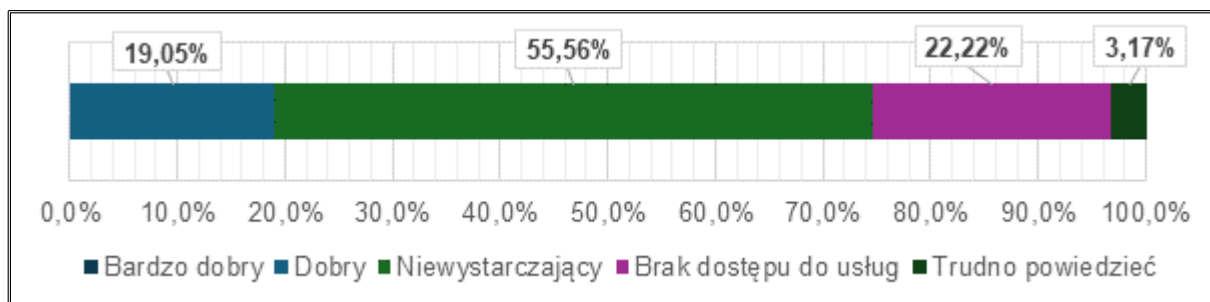

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 4. Jak oceniają Państwo dostęp do usług w zakresie kultury, sportu i rekreacji na terenie miasta?

Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Większość respondentów negatywnie oceniła dostęp do usług w zakresie kultury, sportu i rekreacji. Odpowiedź „niewystarczający” wskazało 55,56% badanych, natomiast „brak dostępu do usług” – 22,22%. Ocenę „dobry” wybrało 19,05% ankietowanych, a odpowiedź „trudno powiedzieć” – 3,17%. Żaden respondent nie ocenił dostępu jako „bardzo dobry” (0,00%).

Wykres 17. Pytanie. Jak oceniają Państwo dostęp do usług w zakresie kultury, sportu i rekreacji na terenie miasta?

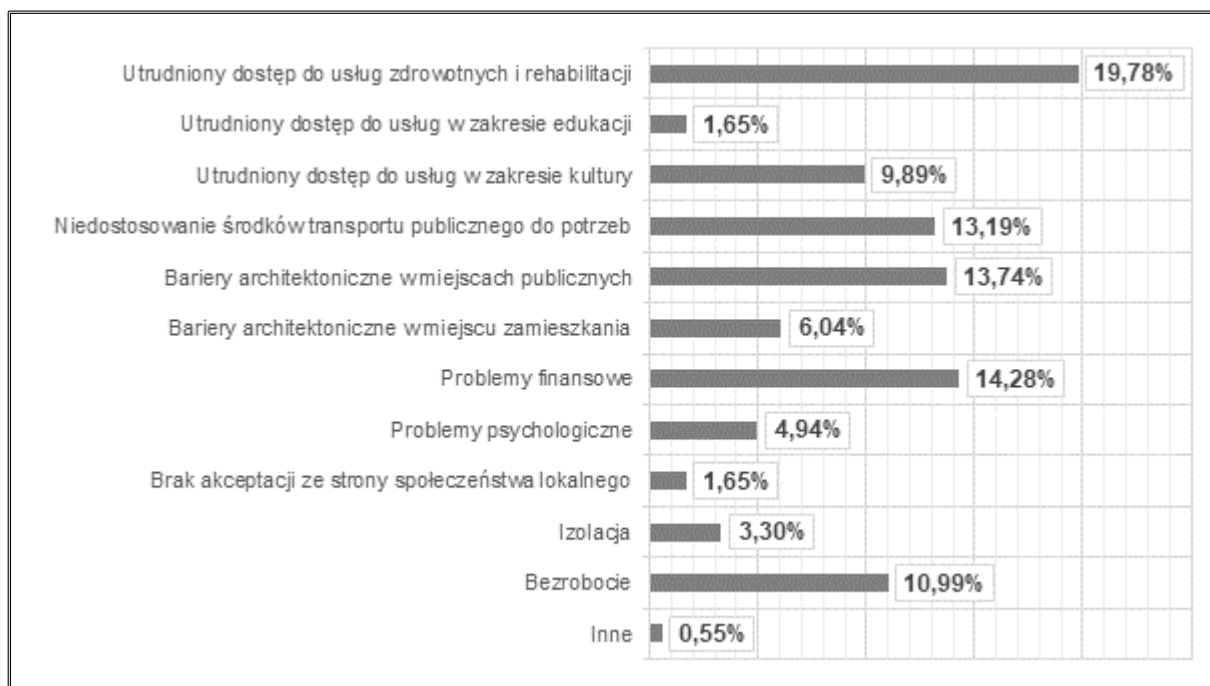

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 5. Z jakimi problemami Państwa zdaniem najczęściej spotykają się osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny? Pytanie pozwalało na wybór kilku z dostępnych opcji, jak również na udzielenie własnej odpowiedzi. Z tego względu wyniki przedstawiono jako udział poszczególnych odpowiedzi w ogólnej liczbie wskazań.

Największy udział miały wskazania dotyczące utrudnionego dostępu do usług zdrowotnych i rehabilitacji – 19,78%. Problemy finansowe stanowiły 14,28% wszystkich wskazań, bariery architektoniczne w miejscach publicznych – 13,74%, a niedostosowanie transportu publicznego – 13,19%. Bezrobocie odpowiadało za 10,99% wskazań, utrudniony dostęp do kultury – 9,89%, bariery w miejscu zamieszkania – 6,04%, problemy psychologiczne – 4,94%, a izolacja – 3,30%. Utrudniony dostęp do edukacji oraz brak akceptacji ze strony społeczności lokalnej stanowiły po 1,65% wskazań. Odpowiedzi „inne” stanowiły 0,55% wszystkich wskazań i dotyczyły uzależnień.

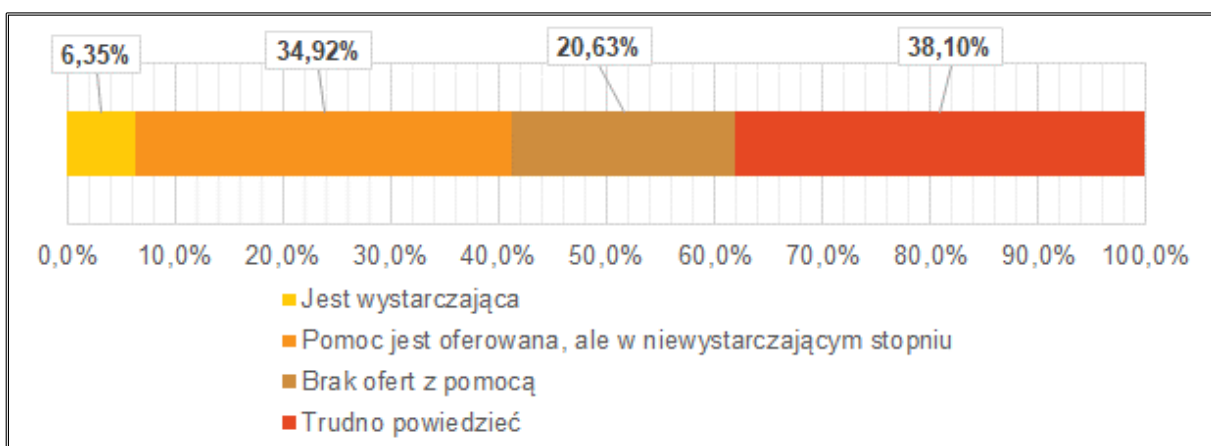
Wykres 18. Pytanie. Z jakimi problemami Państwa zdaniem najczęściej spotykają się osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 6. Jak oceniają Państwo ofertę pomocy dostępną na terenie miasta dla osób z niepełnosprawnością ruchową? Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Najczęściej wskazywano odpowiedź „*trudno powiedzieć*”, którą wybrało 38,10% badanych. Jednocześnie 34,92% ankietowanych uznało, że pomoc jest oferowana, lecz w niewystarczającym stopniu. Brak ofert pomocy wskazało 20,63% respondentów, a odpowiedź „*jest wystarczająca*” – 6,35%.

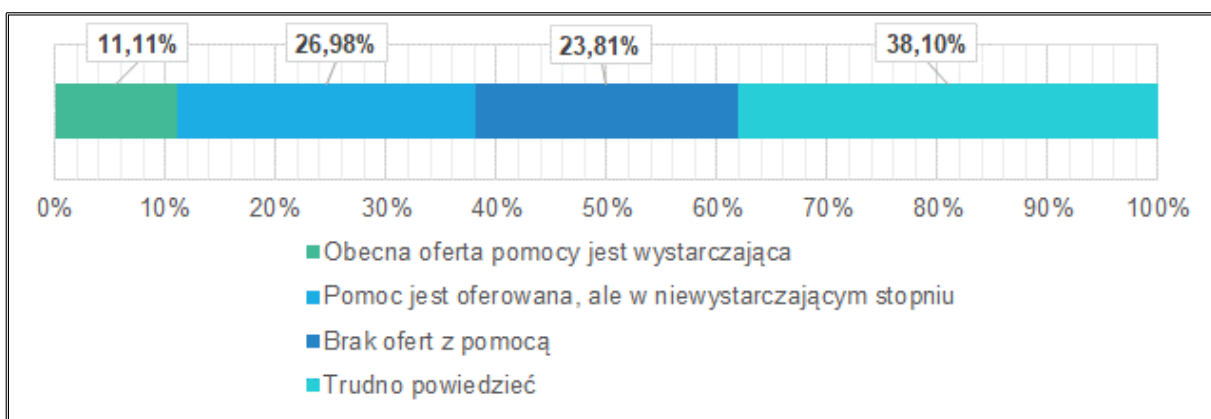
Wykres 19. Pytanie. Jak oceniają Państwo ofertę pomocy dostępną na terenie miasta dla osób z niepełnosprawnością ruchową?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 7. Jak oceniają Państwo ofertę pomocy dostępną na terenie miasta dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, chorobami psychicznymi? Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Najczęściej wskazywaną odpowiedzią było „*trudno powiedzieć*” – 38,10% badanych. Zdaniem 26,98% respondentów pomoc jest oferowana, ale w niewystarczającym stopniu. Brak ofert pomocy wskazało 23,81% ankietowanych, natomiast obecną ofertę jako wystarczającą oceniło 11,11% uczestników badania.

Wykres 20. Pytanie. Jak oceniają Państwo ofertę pomocy dostępną na terenie miasta dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, chorobami psychicznymi?

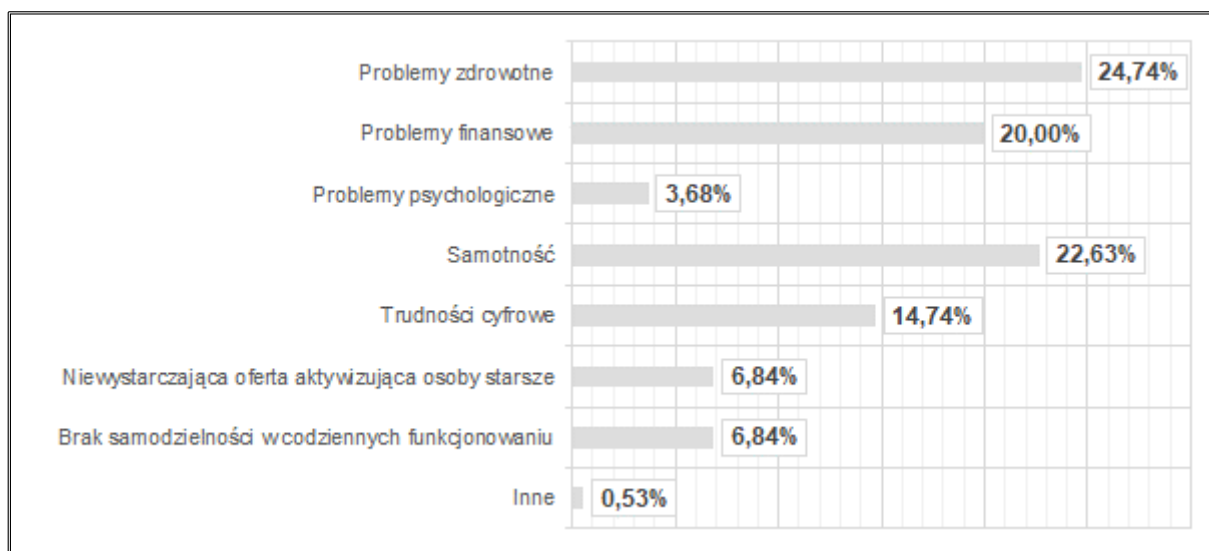

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 8. Z jakimi problemami Państwa zdaniem najczęściej spotykają się osoby starsze? Pytanie pozwalało na wybór kilku z dostępnych opcji, jak również na udzielenie własnej odpowiedzi. Z tego względu wyniki przedstawiono jako udział poszczególnych odpowiedzi w ogólnej liczbie wskazań.

Największy udział miały problemy zdrowotne – 24,74% wszystkich wskazań. Samotność odpowiadała za 22,63% wskazań, problemy finansowe za 20,00%, a trudności cyfrowe za 14,74%. Brak samodzielności w codziennym funkcjonowaniu oraz niewystarczająca oferta aktywizująca osoby starsze stanowiły po 6,84% wskazań, natomiast problemy psychologiczne – 3,68%. Odpowiedzi „inne” stanowiły 0,53% wskazań i dotyczyły braku infrastruktury i podstawowych usług, w tym bankomatu, apteki oraz transportu publicznego.

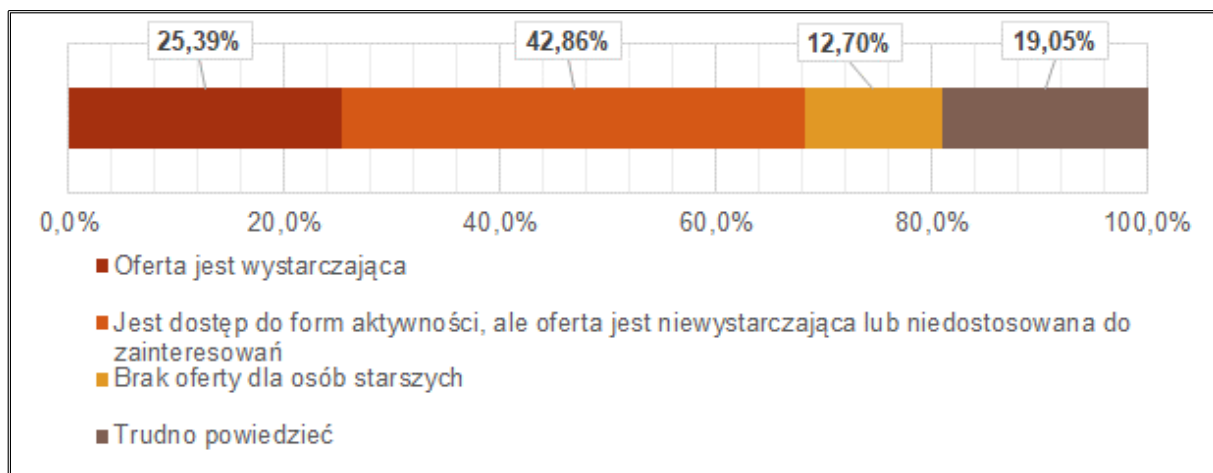
Wykres 21. Pytanie. Z jakimi problemami Państwa zdaniem najczęściej spotykają się osoby starsze?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 9. Jak oceniają Państwo dostępność różnych form aktywności na terenie miasta dla osób w wieku powyżej 60 lat? Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Największa część respondentów uznała, że formy aktywności są dostępne, lecz oferta jest niewystarczająca lub niedostosowana do zainteresowań – 42,86%. Ofertę jako wystarczającą oceniło 25,39% ankietowanych, odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało 19,05%, natomiast brak oferty dla osób starszych wskazało 12,70% respondentów.

Wykres 22. Pytanie. Jak oceniają Państwo dostępność różnych form aktywności na terenie miasta dla osób w wieku powyżej 60 lat?

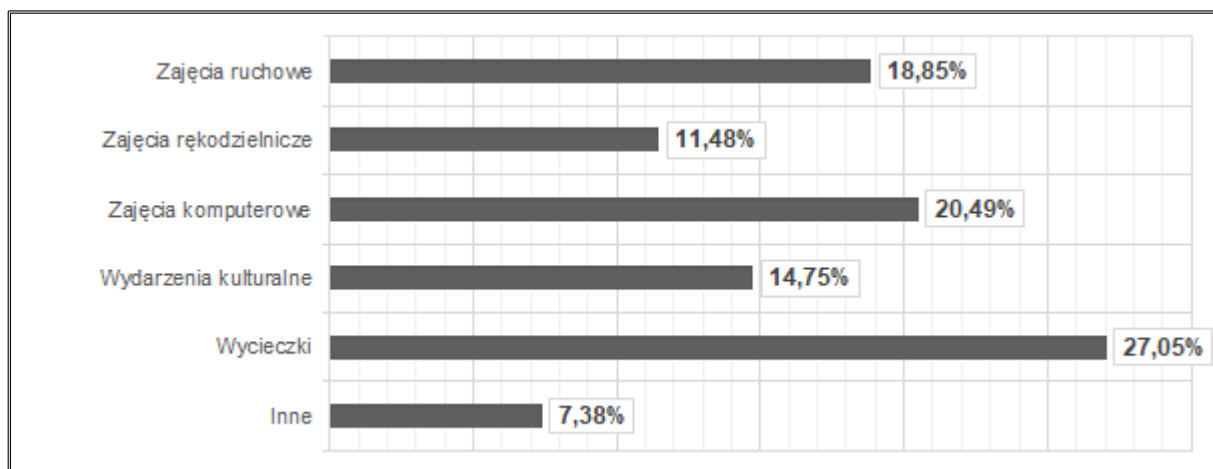

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 10. Jakich zajęć lub form aktywności Państwa zdaniem brakuje lub powinno być więcej dla osób starszych? Pytanie pozwalało na wybór kilku z dostępnych opcji, jak również na udzielenie własnej odpowiedzi. Z tego względu wyniki przedstawiono jako udział poszczególnych odpowiedzi w ogólnej liczbie wskazań.

Największy udział miały wycieczki, które stanowiły 27,05% wszystkich wskazań. Zajęcia komputerowe odpowiadały za 20,49% wskazań, zajęcia ruchowe za 18,85%, wydarzenia kulturalne za 14,75%, a zajęcia rękodzielnicze za 11,48%. Odpowiedzi własne („inne”) stanowiły 7,38% wskazań. Dotyczyły między innymi integracji międzypokoleniowej, teatru i gry w szachy; część respondentów wskazywała na potrzebę bezpośredniego rozpoznania oczekiwań seniorów lub nie potrafiła wskazać konkretnej formy aktywności.

Wykres 23. Pytanie. Jakich zajęć lub form aktywności Państwa zdaniem brakuje lub powinno być więcej dla osób starszych?

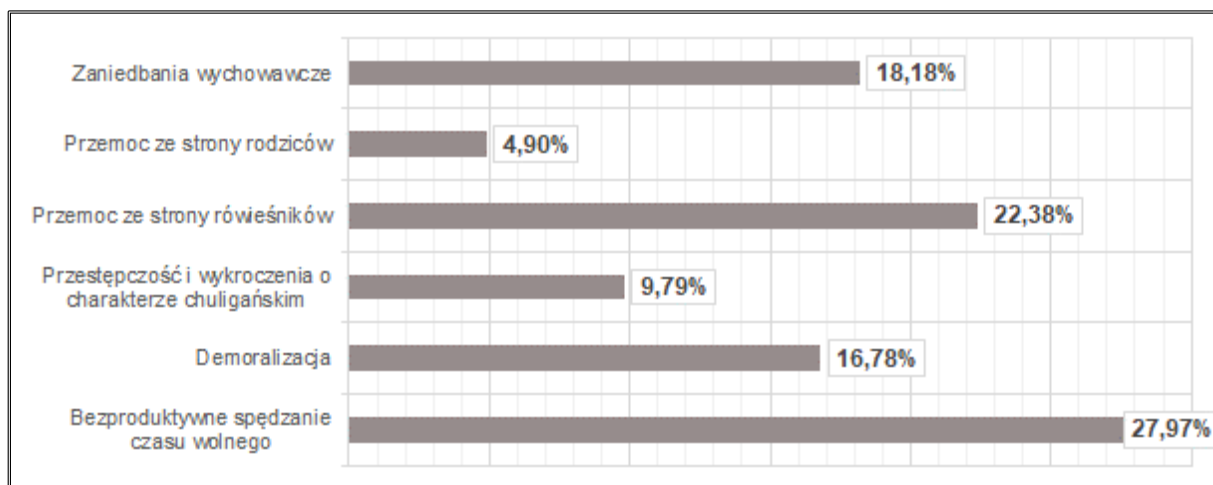
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 11. Jakie negatywne zjawiska Państwa zdaniem najczęściej występują na terenie miasta wśród dzieci i młodzieży? Pytanie pozwalało na wybór kilku z dostępnych

opcji, jak również na udzielenie własnej odpowiedzi. Z tego względu wyniki przedstawiono jako udział poszczególnych odpowiedzi w ogólnej liczbie wskazań.

Największy udział miało bezproduktywne spędzanie czasu wolnego – 27,97% wszystkich wskazań. Przemoc ze strony rówieśników stanowiła 22,38% wskazań, zaniedbania wychowawcze – 18,18%, a demoralizacja – 16,78%. Przestępczość i wykroczenia o charakterze chuligańskim odpowiadały za 9,79%, natomiast przemoc ze strony rodziców za 4,90% wskazań.

Wykres 24. Pytanie. Jakie negatywne zjawiska Państwa zdaniem najczęściej występują na terenie miasta wśród dzieci i młodzieży?

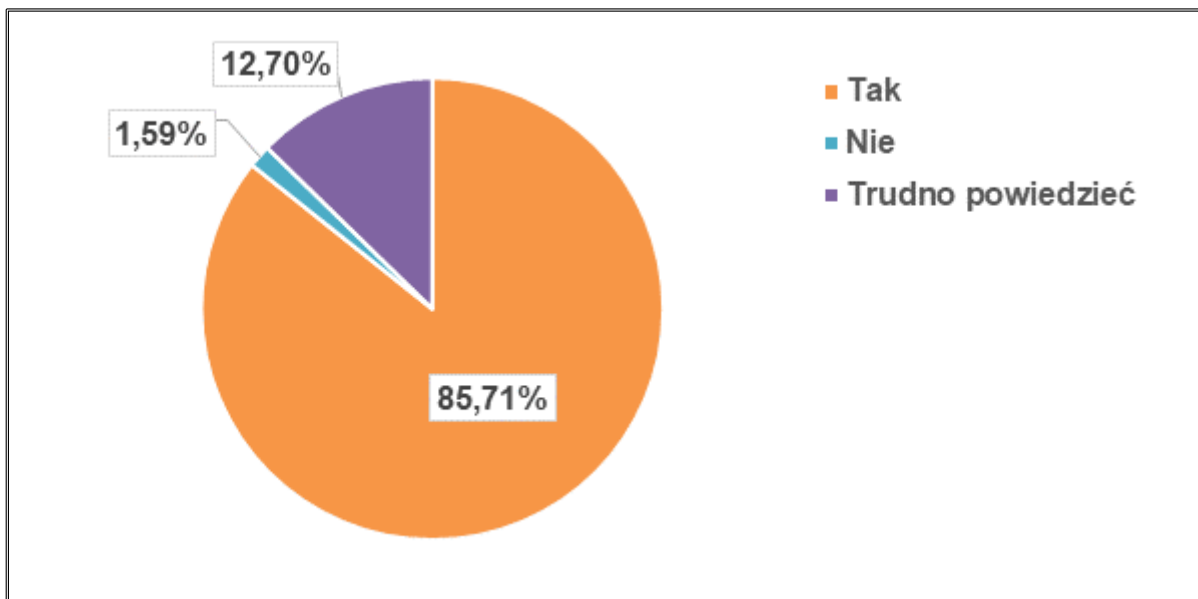

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 12. Czy w Państwa ocenie na terenie miasta występuje problem uzależnień?

Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Zdecydowana większość respondentów uznała, że na terenie miasta występuje problem uzależnień – odpowiedź „tak” wskazało 85,71% badanych. Odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało 12,70% ankietowanych, natomiast „nie” – 1,59%.

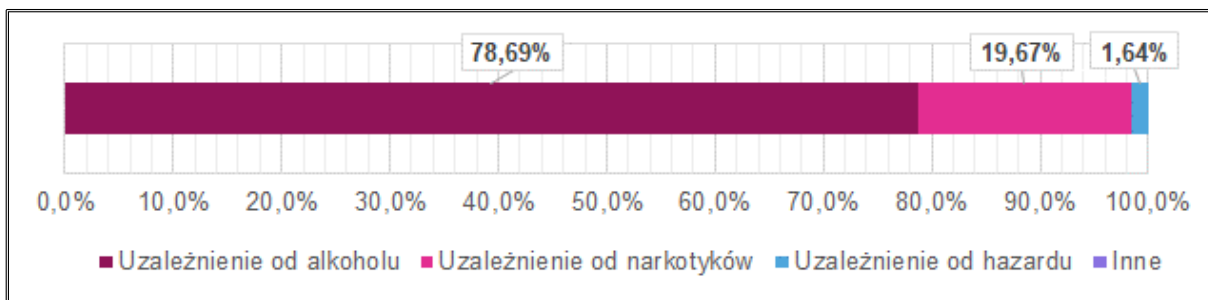
Wykres 25. Pytanie. Czy w Państwa ocenie na terenie miasta występuje problem uzależnień?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 13. Jaki rodzaj uzależnień Państwa zdaniem występuje najczęściej? Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji, a także na udzielenie własnej odpowiedzi. Zdecydowana większość respondentów wskazała uzależnienie od alkoholu – 78,69%. Uzależnienie od narkotyków wskazało 19,67% badanych, natomiast uzależnienie od hazardu – 1,64%. Nie odnotowano odpowiedzi własnych („inne”).

Wykres 26. Pytanie. Jaki rodzaj uzależnień Państwa zdaniem występuje najczęściej?

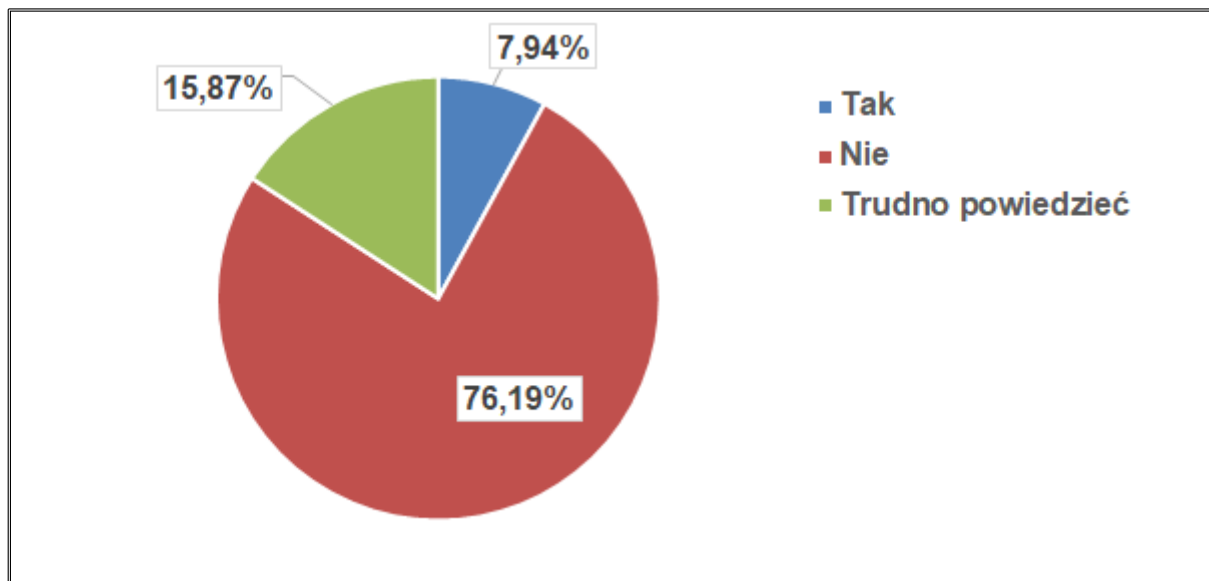

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 14. Czy w Państwa ocenie na terenie miasta występuje problem bezdomności?

Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Zdecydowana większość respondentów uznała, że problem bezdomności nie występuje – odpowiedź „nie” wskazało 76,19% badanych. Odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało 15,87% ankietowanych, natomiast „tak” – 7,94%.

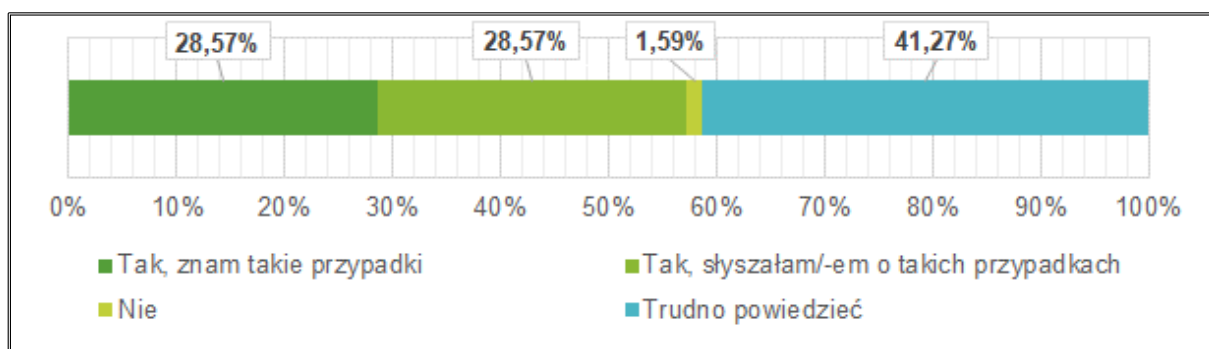
Wykres 27. Pytanie. Czy w Państwa ocenie na terenie miasta występuje problem bezdomności?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 15. Czy w Państwa ocenie na terenie miasta występuje problem przemocy domowej? Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Największa część respondentów nie potrafiła jednoznacznie ocenić występowania przemocy domowej – odpowiedź „trudno powiedzieć” wskazało 41,27% badanych. Po 28,57% ankietowanych zadeklarowało, że zna takie przypadki osobiście lub słyszało o ich występowaniu. Odpowiedź „nie” wybrało 1,59% uczestników badania.

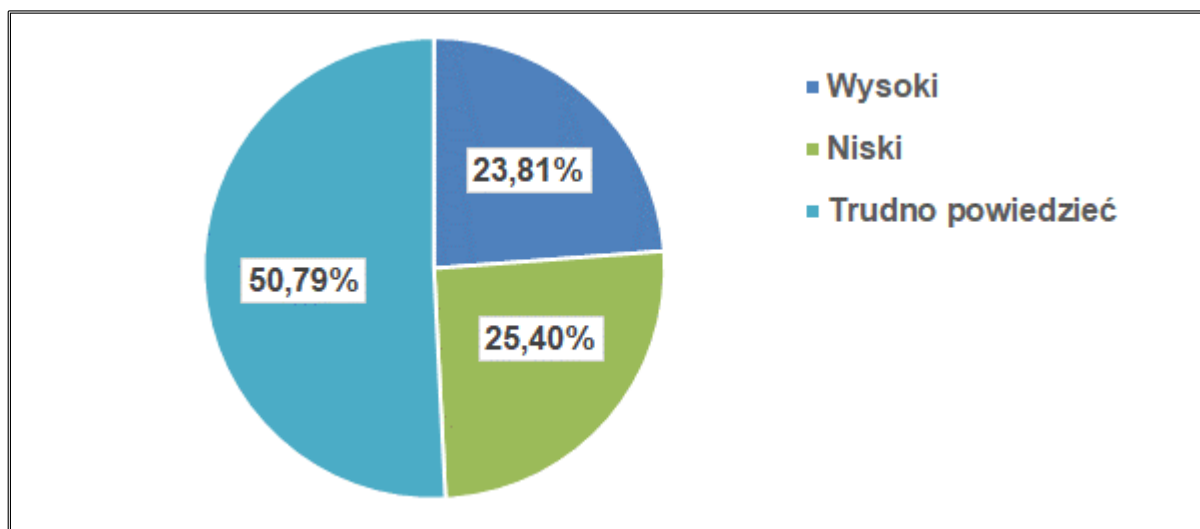
Wykres 28. Pytanie. Czy w Państwa ocenie na terenie miasta występuje problem przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 16. Jak oceniają Państwo poziom bezpieczeństwa na terenie miasta? Pytanie pozwalało na wybór jednej z dostępnych opcji. Ponad połowa respondentów nie potrafiła jednoznacznie ocenić poziomu bezpieczeństwa – odpowiedź „trudno powiedzieć” wskazało 50,79% badanych. Poziom bezpieczeństwa jako „niski” oceniło 25,40% ankietowanych, natomiast jako „wysoki” – 23,81%.

Wykres 29. Pytanie. Jak oceniają Państwo poziom bezpieczeństwa na terenie miasta?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Pytanie 17. Jakiego Państwa zdaniem należałoby podjąć działania, aby ograniczyć występowanie problemów społecznych na terenie miasta? Było to pytanie otwarte, które wymagało od ankietowanych udzielenia własnych opinii – łącznie otrzymano 21 odpowiedzi. Najczęściej powtarzały się postulaty dotyczące zwiększenia możliwości zatrudnienia i aktywizacji osób bezrobotnych oraz rozwoju oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców (wymieniano zarówno dzieci i młodzież, jak i dorosłych oraz seniorów).

Respondenci wskazywali na potrzebę utworzenia klubu młodzieżowego lub całodzienniej świetlicy, organizowania zajęć sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych, a także warsztatów dla seniorów, w tym z obsługi komputera i internetu. Zwracano również uwagę na potrzebę tworzenia miejsc integracji społecznej i rozwijania inicjatyw międzypokoleniowych.

Istotną grupę odpowiedzi stanowiły postulaty dotyczące poprawy dostępności usług i infrastruktury: rehabilitacji, opieki zdrowotnej i psychologicznej, apteki lub punktu aptecznego, transportu publicznego do sąsiednich jednostek, żłobka, bankomatu oraz pełnego dostosowania budynków publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W obszarze bezpieczeństwa proponowano przywrócenie posterunku Policji, wspieranie działań służących ograniczeniu spożywania alkoholu w przestrzeni publicznej oraz rozwijanie profilaktyki uzależnień, przemocy i problemów zdrowia psychicznego.

Odpowiedzi ankietowanych wskazują, że zdaniem mieszkańców ograniczenie problemów społecznych wymaga działań łączących aktywizację zawodową, rozwój usług społecznych i zdrowotnych, poprawę dostępności transportowej i architektonicznej, poszerzenie oferty aktywności oraz wzmocnienie bezpieczeństwa i profilaktyki.

Wyniki badania ankietowego – podsumowanie i wnioski

Wyniki badania wskazują, że ogólne warunki życia w Nieszawie⁴⁶ są oceniane przeważnie pozytywnie, jednak respondenci dostrzegają wyraźne deficyty w dostępie do usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych oraz oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. Oceny dostępu do edukacji były niejednoznaczne – taki sam odsetek badanych uznał go za dobry i niewystarczający.

Za priorytetowe obszary działań należy uznać poprawę dostępności usług i przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami, rozwój aktywizacji i wsparcia osób starszych, przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i bezproduktywnemu spędzaniu czasu wolnego przez młodzież, profilaktykę uzależnień, aktywizację zawodową oraz poszerzenie lokalnej oferty integracyjnej. Odpowiedzi wskazują również na potrzebę wzmocnienia transportu publicznego, bezpieczeństwa i dostępu do podstawowych usług.

3.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych i najprostszych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **S**trengths (silne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse) oraz **T**hreats (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- szanse – zewnętrzne zjawiska i tendencje, które mają miejsce w otoczeniu, a odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiać występujące niekorzystne zjawiska;
- zagrożenia – wszystkie zewnętrzne zjawiska uznawane jako bariery dla rozwoju miasta, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi zostać uwzględnione przy planowaniu podejmowanych działań;
- mocne strony – zalety wynikające z uwarunkowań wewnętrznych miasta, które w pozytywny sposób wyróżniają je spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę, jak i być zasługą lokalnej społeczności;
- słabe strony – stanowią konsekwencję ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całego miasta, jak i jego części.

Prawidłowa diagnoza poszczególnych okoliczności pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,

⁴⁶ Ze względu na liczbę uczestników wyniki badania mają charakter poglądowy i przedstawiają opinie respondentów, nie zaś całej populacji mieszkańców Miasta Nieszawa.

— opieranie się na mocnych stronach.

Z uwagi na zagadnienie przygotowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabeli przedstawiającej analizę SWOT zredukowano do kwestii mających wpływ na politykę społeczną.

Tabela 40. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
- rozwinięta działalność MOPS w zakresie świadczenia i koordynowania wsparcia społecznego, - współpraca MOPS z zewnętrznymi i lokalnymi partnerami, - zróżnicowana i aktywna działalność kulturalno-integracyjna na bazie Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Muzeum Stanisława Noakowskiego, - silna tożsamość lokalna i integracja społeczna (budowana m.in. wokół nadrzecznych walorów Wisły oraz przeprawy promowej), - funkcjonowanie na terenie miasta specjalistycznych i środowiskowych form wsparcia, w tym Środowiskowego Domu Samopomocy „Szymonówka” oraz Klubu Seniora „Nadwiślańska Przystań”, - zaangażowanie lokalnych stowarzyszeń sportowych, formacji artystycznych oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w tworzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego elementu profilaktyki alternatywnej, - odnotowany spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa oraz bezrobocia, - niewielka skala bezdomności ujmowanej w statystykach pomocy społecznej.	- postępujący proces depopulacji miasta, - zaawansowany proces starzenia się społeczeństwa – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, - słabość lokalnego rynku pracy, charakteryzująca się brakiem znaczących pracodawców, dominacją mikroprzedsiębiorstw oraz koniecznością dojazdów zarobkowych poza granice miasta, - utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia rejestrowanego na tle wskaźników powiatowych, wojewódzkich i krajowych, - systematycznie kurczący się komunalny zasób mieszkaniowy gminy przy braku mieszkań treningowych i wspomaganych oraz utrzymującym się zapotrzebowaniu na lokale socjalne, - brak lokalnych podmiotów aktywizacji i reintegracji społeczno-zawodowej, takich jak CIS i KIS, a także specjalistycznych form rehabilitacji zawodowej i społecznej, takich jak WTZ i ZAZ”, - bariery w dostępie do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych oraz brak apteki lub punktu aptecznego, - niższe od średnich powiatowych i wojewódzkich wyniki egzaminów ósmoklasistów, zwłaszcza z matematyki, - niedostateczna całoroczna infrastruktura sportowo-rekreacyjna (m.in. brak hali widowiskowo-sportowej), - wzrost liczby rodzin objętych wsparciem z powodu przemocy domowej oraz długotrwałej choroby.
Szanse	Zagrożenia
- możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych (w tym unijnych i rządowych) na rozwój usług społecznych, edukacyjnych i profilaktycznych, - plany inwestycyjne dotyczące utworzenia wielofunkcyjnego centrum aktywności społecznej, kulturalnej i sportowej oraz systematyczna modernizacja istniejącej bazy mieszkaniowej gminy, - rozwój nowoczesnych usług środowiskowych oraz deinstytucjonalizacja wsparcia dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami (np. systemy teleopieki, usługi asystenckie), - zacieśnienie współpracy z instytucjami rynku pracy i partnerami społecznymi w celu wdrażania	- dalsze pogarszanie się potencjału demograficznego miasta, prowadzące do wzrostu współczynnika obciążenia demograficznego i deficytu zasobów pracy, - ryzyko pogłębiania się izolacji społecznej, osamotnienia oraz wykluczenia (w tym cyfrowego) stale rosnącej grupy starszych mieszkańców, - rosnące koszty utrzymania osób wymagających całodobowej, stacjonarnej opieki w placówkach zewnętrznych, obciążające budżet gminy, - nasilający się odpływ ludzi młodych i wykwalifikowanych w poszukiwaniu zatrudnienia

skutecznych programów aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych, • wykorzystanie położenia geograficznego i walorów turystyczno-rekreacyjnych miasta do rozwoju usług okołoturystycznych i tworzenia nowych miejsc pracy, • aktywne członkostwo gminy w stowarzyszeniach terytorialnych i lokalnych grupach działania, ułatwiające partnerskie aplikowanie o środki pomocowe, • wdrażanie systemowych programów pomocy żywnościowej i wsparcia materialnego dla potrzebujących grup mieszkańców.	i mieszkań poza granicami gminy, pogłębiający lukę pokoleniową, • ryzyko utrwalania i dziedziczenia ubóstwa, bezrobocia oraz niewydolności opiekuńczo-wychowawczej w rodzinach wieloproblemowych, • ryzyko nasilenia problemów związanych z uzależnieniami i zachowaniami ryzykownymi wśród dzieci i młodzieży, • niestabilność finansowa i ryzyko wzrostu zadłużenia samorządu, mogące ograniczyć zdolność gminy do zabezpieczenia wkładów własnych przy kluczowych inwestycjach społecznych i infrastrukturalnych.
---	---

Źródło: Opracowanie własne

4. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Prognoza obejmuje informacje o zasobach, potrzebach, problemach danej społeczności lokalnej, które:

- są wynikiem analizy danych opisujących stan społeczności lokalnej w ostatnich latach,
- biorą pod uwagę tendencje rozwojowe właściwe dla danego kraju, regionu oraz owej społeczności,
- dotyczą okresu, w którym będzie realizowana Strategia, czyli lata 2027-2036.

4.1. Prognoza demograficzna

W poniższej tabeli przedstawiono prognozowaną liczbę ludności Miasta Nieszawa w latach 2027-2036. Według danych z Prognozy ludności na lata 2023-2060, sporządzonej przez Główny Urząd Statystyczny:

- ogólna liczba ludności spadnie o około 15,0%,
- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym spadnie o około 30,2%,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym spadnie o około 14,2%,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym spadnie o około 8,9%.

Tabela 41. Prognoza liczby ludności Miasta Nieszawa na lata 2027-2036

Wyszczególnienie	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	235	231	222	213	204	200	192	184	173	164
Liczba osób w wieku produkcyjnym	925	913	894	888	871	858	845	820	807	794
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	461	451	456	450	444	437	426	426	421	420
Ogółem	1 621	1 595	1 572	1 551	1 519	1 495	1 463	1 430	1 401	1 378

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności na lata 2023-2060 opracowanej przez GUS
 Prognozowane zmiany wskazują na dalsze starzenie się społeczności miasta. Chociaż liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie stopniowo malała, spadek ten będzie znacznie

wolniejszy niż w przypadku dzieci i młodzieży. W rezultacie udział osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców wzrośnie z około 28,4% w 2027 r. do około 30,5% w 2036 r. Jednocześnie udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszy się z około 14,5% do 11,9%. Liczba osób starszych będzie więc coraz większa w relacji do liczby dzieci i młodzieży oraz mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Na podstawie tendencji demograficznych oraz prognozy Głównego Urzędu Statystycznego przewiduje się dalszy spadek liczby mieszkańców Nieszawy. Przy utrzymaniu dotychczasowych tendencji depopulacja może być związana przede wszystkim z ujemnym przyrostem naturalnym, wynikającym z przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń. Saldo migracji w ostatnich latach podlegało wahaniom. Ze względu na zmienność salda migracji trudno zakładać jego jednoznaczny kierunek w całym okresie obowiązywania Strategii, jednak dotychczasowe dane nie wskazują, aby migracje mogły w trwały sposób zrekompensować ubytek ludności wynikający z ruchu naturalnego.

4.2. Prognoza zmian

Przewiduje się, że konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 będzie wzrost zaufania mieszkańców, w tym beneficjentów pomocy społecznej w stosunku do placówek pomocowych oraz ograniczenie skali wybranych problemów społecznych oraz poprawa dostępności form wsparcia.

Tabela 42. Prognoza zmian problemów społecznych na terenie miasta w wyniku realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Problem społeczny	Prognoza zmian
Bezrobocie	— spadek liczby osób bezrobotnych, — spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia — zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez reintegrację zawodową i społeczną, — wzrost liczby wspólnie podejmowanych działań aktywizacyjnych z PUP oraz szersze wykorzystanie lokalnych instrumentów aktywizacji zawodowej.
Ubóstwo	— spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej w wyniku ubóstwa, — wzrost liczby osób i rodzin objętych pracą socjalną oraz innymi formami wsparcia służącymi poprawie samodzielności życiowej, — ograniczenie długotrwałego korzystania z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.
Niepełnosprawność	— zapewnienie udziału osobom z niepełnosprawnością w wydarzeniach współorganizowanych przez MOPS, — zwiększenie szans osób z niepełnosprawnością poprzez reintegrację zawodową i społeczną, — rozwój i zwiększenie dostępności środowiskowych usług opiekuńczych.

Problem społeczny	Prognoza zmian
Problemy osób starszych	— wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, — wzrost liczby osób zatrudnionych sprawujących opiekę nad osobami starszymi, — wdrożenie form wsparcia seniorów w środowisku domowym, — rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	— spadek liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, — spadek liczby rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, — rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy domowej, — zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą.
Przemoc domowa	— zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie poprzez rozwój lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, — zwiększenie skuteczności interwencji i ochrony ofiar w ramach procedury „Niebieskiej Karty” przez grupy diagnostyczno-pomocowe, — zwiększenie liczby działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących przemocy domowej.
Rodzina	— umocnienie rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji wychowawczych i zapobieganie kryzysom prowadzącym do umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, — poprawa ogólnych warunków funkcjonowania rodzin oraz ułatwienie godzenia ról zawodowych z rodzicielskimi (rozwój bazy opiekuńczej).
Uzależnienia	— zwiększenie dostępności do poradnictwa w zakresie uzależnień, — spadek liczby osób uzależnionych, — zwiększenie liczby działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Źródło: Opracowanie własne

5. Wizja rozwoju społecznego i cele strategiczne

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Nieszawa została opracowana na podstawie analizy sytuacji społecznej oraz identyfikacji obszarów strategicznych:

MIASTO NIESZAWA JEST BEZPIECZNĄ, ZINTEGROWANĄ I AKTYWNĄ WSPÓLNOTĄ, W KTÓREJ KAŻDY MIESZKANIEC, NIEZALEŻNIE OD WIEKU, STANU ZDROWIA I SYTUACJI ŻYCIOWEJ, MA RÓWNY DOSTĘP DO WSPARCIA, USŁUG SPOŁECZNYCH I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU, A WSPÓŁPRACA LOKALNYCH INSTYTUCJI, ORGANIZACJI I SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ WZMACNIA SAMODZIELNOŚĆ, WIĘZI MIĘDZYPOKOLENIOWE ORAZ ZAPOBIEGA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Przedstawiona wizja rozwoju społecznego odnosi się do wszystkich mieszkańców Miasta Nieszawa, ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Na podstawie dokonanej analizy SWOT, dotychczasowego doświadczenia pracowników MOPS oraz rzeczywistych potrzeb społecznych, wytypowano następujące obszary priorytetowe wymagające wsparcia:

- osoby bezrobotne,
- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- osoby z niepełnosprawnością,
- osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków,
- osoby starsze,
- osoby dotknięte przemocą domową,
- rodzina,
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.

Do każdego z wyżej wymienionych obszarów priorytetowych wyznaczono cele strategiczne, które będą służyć realizacji wizji rozwoju.

Tabela 43. Cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (SRPS)

Obszar priorytetowy	Cel strategiczny
Osoby bezrobotne	Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób bezrobotnych oraz poprawa ich szans na podjęcie zatrudnienia
Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Poprawa warunków życia osób i rodzin zagrożonych ubóstwem oraz wzmacnianie ich zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczności lokalnej
Osoby z niepełnosprawnościami	Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami niezależne funkcjonowanie, dostęp do potrzebnych usług oraz udział w życiu społecznym
Osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków	Ograniczenie skali i negatywnych skutków uzależnień oraz zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin
Osoby starsze	Wspieranie samodzielności, bezpieczeństwa i aktywności społecznej osób starszych oraz przeciwdziałanie ich samotności i wykluczeniu
Osoby doznające przemocy domowej	Zwiększenie bezpieczeństwa osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą domową oraz poprawa skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy
Rodzina	Wzmocnienie trwałości i dobrostanu rodzin oraz tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i zaradności życiowej rodzin zagrożonych bezradnością

Źródło: Opracowanie własne

6. Kierunki niezbędnych działań

W celu realizacji założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych niezbędne jest określenie kierunków działań odpowiadających przyjętym celom strategicznym. Dla każdego z nich wskazano przykładowe zadania służące realizacji założonych rezultatów.

Wskazane cele strategiczne, kierunki działań oraz zaproponowane zadania zostały zaplanowane w perspektywie długofalowej i ich realizacja będzie trwać przez cały okres obowiązywania SRPS, tj. w latach 2027-2036.

Tabela 44. Cele, kierunki niezbędnych działań i przykładowe zadania SRPS

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zadania
1. Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób bezrobotnych oraz poprawa ich szans na podjęcie zatrudnienia	— Rozwój aktywizacji zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy, — Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji odpowiadających potrzebom rynku pracy, — Wzmacnianie współpracy z instytucjami rynku pracy, pracodawcami i podmiotami ekonomii społecznej, — Ograniczanie barier utrudniających podjęcie i utrzymanie zatrudnienia.	— Upowszechnianie informacji o ofertach pracy, stażach, szkoleniach i instrumentach aktywizacyjnych, — Kierowanie mieszkańców do poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, — Organizowanie warsztatów z zakresu poszukiwania pracy, przygotowania dokumentów aplikacyjnych i kompetencji cyfrowych, — Wspieranie udziału osób bezrobotnych w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach, pracach społecznie użytecznych i robotach publicznych, — Rozwijanie indywidualnej pracy socjalnej z osobami długotrwale bezrobotnymi, — Promowanie przedsiębiorczości, samozatrudnienia i ekonomii społecznej, — Organizowanie spotkań mieszkańców z pracodawcami i instytucjami rynku pracy, — Wspieranie osób mających szczególne trudności na rynku pracy, w tym osób młodych, osób po 50. roku życia, osób z niepełnosprawnościami i opiekunów osób zależnych.
2. Poprawa warunków życia osób i rodzin zagrożonych ubóstwem oraz wzmacnianie ich zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczności lokalnej	— Wczesne rozpoznawanie zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym, — Zapewnianie pomocy umożliwiającej zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, — Rozwijanie pracy socjalnej i środowiskowych form wsparcia, — Wzmacnianie zaradności ekonomicznej, społecznej i cyfrowej mieszkańców.	— Systematyczne monitorowanie sytuacji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem, — Udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych zgodnie z obowiązującymi przepisami, — Realizacja programów pomocy żywnościowej, wsparcia rzeczowego i dożywiania dzieci, — Prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na odzyskanie samodzielności przez osoby i rodziny objęte pomocą, — Zapewnianie dostępu do poradnictwa prawnego, psychologicznego, socjalnego i obywatelskiego, — Organizowanie edukacji ekonomicznej, w tym dotyczącej planowania budżetu domowego i przeciwdziałania zadłużeniu,

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zadania
		— Wspieranie inicjatyw sąsiedzkich, wolontariatu i lokalnych sieci samopomocy, — Ułatwianie dostępu do działań rozwijających kompetencje cyfrowe i usług elektronicznych.
3. Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami niezależne funkcjonowanie, dostęp do potrzebnych usług oraz udział w życiu społecznym	— Poprawa dostępności usług publicznych, informacji i przestrzeni miejskiej, — Rozwijanie usług środowiskowych wspierających niezależne życie, — Wspieranie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, — Wzmacnianie wsparcia dla rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami.	— Rozpoznawanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, — Ocena i monitorowanie dostępności budynków, przestrzeni publicznych, informacji i usług cyfrowych, — Likwidowanie barier architektonicznych, komunikacyjnych i informacyjnych w obiektach i przestrzeniach pozostających w zarządzie miasta, stosownie do możliwości technicznych i finansowych, — Rozwijanie usług opiekuńczych, asystenckich, teleopieki i opieki wytchnieniowej, stosownie do rozpoznanych potrzeb i dostępnych programów, — Upowszechnianie informacji o dostępnych formach rehabilitacji, sprzęcie pomocniczym, turnusach rehabilitacyjnych oraz świadczeniach oferowanych przez właściwe instytucje, — Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), Powiatowym Urzędem Pracy (PUP), Środowiskowym Domem Samopomocy i organizacjami pozarządowymi, — Włączanie osób z niepełnosprawnościami do wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych i integracyjnych, — Upowszechnianie informacji o prawach, ulgach, świadczeniach i dostępnych formach pomocy.
4. Ograniczenie skali i negatywnych skutków uzależnień oraz zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin	— Rozwijanie profilaktyki uzależnień skierowanej do różnych grup wiekowych, — Wczesne rozpoznawanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i innymi typami uzależnień, — Zwiększanie dostępności poradnictwa, terapii i pomocy dla rodzin,	— Realizacja programów profilaktycznych w szkole i innych placówkach pracujących z dziećmi i młodzieżą, — Prowadzenie kampanii edukacyjnych dotyczących alkoholu, narkotyków, nikotyny oraz uzależnień behawioralnych, — Organizowanie zajęć sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego,

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zadania
	— Wzmacnianie współpracy instytucji uczestniczących w przeciwdziałaniu uzależnieniom.	— Utrzymywanie dostępności poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego, — Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia oraz kierowanie do odpowiednich placówek terapeutycznych, — Zapewnianie pomocy osobom współuzależnionym oraz dzieciom wychowującym się w rodzinach z problemem uzależnienia, — Szkolenie pracowników instytucji lokalnych w zakresie rozpoznawania problemów i prowadzenia wczesnej interwencji, — Monitorowanie dostępnych danych dotyczących problemów związanych z uzależnieniami oraz skuteczności podejmowanych działań profilaktycznych i pomocowych.
5. Wspieranie samodzielności, bezpieczeństwa i aktywności społecznej osób starszych oraz przeciwdziałanie ich samotności i wykluczeniu	— Rozwijanie usług umożliwiających seniorom pozostanie w miejscu zamieszkania, — Przeciwdziałanie samotności, izolacji społecznej i wykluczeniu cyfrowemu, — Wspieranie aktywności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i ruchowej seniorów, — Wspieranie dostępu osób starszych do profilaktyki zdrowotnej, rehabilitacji i usług opiekuńczych	— Rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, — Wdrażanie teleopieki, pomocy sąsiedzkiej i innych środowiskowych form wsparcia, — Rozwijanie działalności Klubu Seniora „Nadwiślańska Przystań”, — Organizowanie zajęć ruchowych, komputerowych, kulturalnych, warsztatów, wycieczek i spotkań integracyjnych, — Realizacja inicjatyw międzypokoleniowych łączących seniorów z dziećmi i młodzieżą, — Prowadzenie edukacji zdrowotnej, profilaktyki chorób wieku starszego i działań promujących bezpieczny styl życia, — Ułatwianie dostępu do opieki zdrowotnej i rehabilitacji, w tym poprzez informowanie o dostępnych formach transportu i wsparcia, — Rozwijanie pomocy dla rodzinnych opiekunów osób starszych, w tym poradnictwa i opieki wytchnieniowej.

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zadania
6. Zwiększenie bezpieczeństwa osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą domową oraz poprawa skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	— Wczesne rozpoznawanie zagrożenia przemocą i zapewnianie szybkiej interwencji, — Zwiększanie dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemoc, — Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową, — Rozwijanie profilaktyki i współpracy międzyinstytucjonalnej.	— Realizacja procedury „Niebieskie Karty” oraz systematyczna ocena bezpieczeństwa osób zagrożonych, — Zapewnianie dostępu do pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i interwencji kryzysowej, — Zapewnianie dzieciom doświadczającym lub obserwującym przemoc specjalistycznego wsparcia psychologicznego, — Kierowanie osób stosujących przemoc do programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych, — Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących rozpoznawania przemocy i możliwości uzyskania pomocy, — Organizowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników MOPS, oświaty, ochrony zdrowia i służb, — Współpraca MOPS, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, Miejskiej Komisji oraz organizacji pozarządowych.
7. Wzmocnienie trwałości i dobrostanu rodzin oraz tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży	— Rozwijanie powszechnie dostępnych usług wspierających rodziny, — Poszerzanie oferty opiekuńczej, edukacyjnej i profilaktycznej dla dzieci i młodzieży, — Wspieranie rodzin w godzeniu obowiązków zawodowych, opiekuńczych i wychowawczych, — Wzmacnianie integracji rodzin i ich uczestnictwa w życiu lokalnej wspólnoty.	— Zapewnianie rodzinom dostępu do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i rodzinnego, — Rozwijanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i młodzieży, — Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i profilaktycznych, — Rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego, świetlic oraz klubów dziecięcych i młodzieżowych, — Organizowanie wydarzeń rodzinnych i inicjatyw integracji międzypokoleniowej, — Realizacja działań zapobiegających przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, zaniedbanom i zachowaniom ryzykownym, — Podejmowanie działań na rzecz rozwoju dostępnych form opieki nad dziećmi do lat 3, stosownie do

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zadania
		rozpoznanych potrzeb i możliwości organizacyjnych miasta, — Wspieranie inicjatyw zwiększających udział dzieci, młodzieży i rodzin w życiu społecznym miasta.
8. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i zaradności życiowej rodzin zagrożonych bezradnością	— Rozwijanie intensywnej pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze, — Podnoszenie kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, — Zapobieganie pogłębianiu się kryzysów rodzinnych i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, — Wzmacnianie wsparcia dla rodzin niepełnych, wielodzietnych i wieloproblemowych.	— Zapewnianie rodzinom wsparcia asystenta rodziny oraz prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej, — Opracowywanie i realizowanie indywidualnych planów pracy z rodziną, — Organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych i szkół dla rodziców, — Prowadzenie praktycznej edukacji dotyczącej organizacji życia rodzinnego, gospodarowania budżetem, przygotowywania posiłków i utrzymywania warunków mieszkaniowych, — Zapewnianie dostępu do mediacji rodzinnych, poradnictwa psychologicznego, — Organizowanie zespołów i spotkań międzyinstytucjonalnych w sprawach rodzin wymagających kompleksowego wsparcia, — Monitorowanie sytuacji dzieci oraz podejmowanie działań służących ich bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi, — Wspieranie rodzin w odzyskaniu zdolności do opieki nad dziećmi oraz w powrocie dzieci z pieczy zastępczej do rodziny, jeżeli pozwala na to ich sytuacja.

Źródło: Opracowanie własne

7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe

Sposób realizacji Strategii

Za realizację Strategii odpowiada Miasto Nieszawa, przy współudziale Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie oraz innych podmiotów zaangażowanych w realizację polityki społecznej.

Programy i projekty muszą być zgodne z założeniami Strategii oraz tak zaplanowane, by zawierały się w strukturze celów strategicznych, zaś rezultaty realizacji programu lub projektu wpływały na osiągnięcie wizji.

Skuteczne wdrożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie opierało się na poniżej przedstawionych założeniach. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Podstawowe założenia

1. Liderem i koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Miasto Nieszawa.
2. Głównym partnerem w jej realizacji jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieszawie.
3. System wdrażania Strategii powinien obejmować narzędzia umożliwiające systematyczne monitorowanie realizacji celów, ocenę efektów oraz wprowadzanie niezbędnych korekt.

Ramy finansowe Strategii

Jednym z najważniejszych warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 obejmują lata 2027-2036, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób stały zdefiniowane cele strategiczne.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu Miasta finansowane z jego dochodów;
- środki przekazane Miastu z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszu krajowego;
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków rządowych, ministerialnych oraz Unii Europejskiej;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Szczegółowe kwoty przeznaczone na realizację działań będą uzależnione od wysokości środków zabezpieczonych w budżecie Miasta, pozyskanych dotacji oraz dostępności zewnętrznych źródeł finansowania.

8. Monitoring i wskaźniki pomiaru stopnia realizacji strategii

Monitoring

Realizacja niniejszej Strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki obserwacji, w tym m.in.:

1. w obszarze społecznym:
 - struktura demograficzna mieszkańców;
 - przyrost naturalny;
 - saldo migracji;
 - liczba beneficjentów pomocy społecznej;
 - powody korzystania z pomocy;
 - formy udzielanej pomocy.
2. w obszarze gospodarczym:
 - liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych;
 - liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą ze sprawozdań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie oraz danych statystycznych GUS. Ponadto część danych będzie pochodziła także z: PUP, Policji, placówek oświatowych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę wykonywania programów, osiągnięcia celów i realizacji zadań,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach.

Ewaluacja

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii, np. wskaźników realizacji celów i zadań.

Zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie będzie sporządzanie raportu monitoringowego, ukazującego stan realizacji Strategii. Będzie on wykonywany na podstawie rocznych danych. Raport będzie stanowił podstawę do wszelkich prac aktualizacyjnych i składania sugestii adaptacji zapisów Strategii w stosunku do zachodzących zmian społeczno-gospodarczych na terenie miasta.

Wyznacznikiem realizacji celów strategicznych będzie przede wszystkim stopień zadowolenia mieszkańców z jakości życia. Owa jakość będzie sprawdzana na podstawie weryfikatorów zawartych w tabeli poniżej. Oprócz tego, wskaźnikiem monitorującym zachodzące zmiany, będzie również zmniejszająca się liczba beneficjentów pomocy.

Tabela 45. Wskaźniki realizacji wyznaczonych celów

Cel strategiczny	Wskaźniki realizacji działania
1. Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób bezrobotnych oraz poprawa ich szans na podjęcie zatrudnienia	— Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, — Liczba osób objętych działaniami aktywizacji zawodowej, w tym szkoleniami, stażami, poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy, — Liczba uczestników warsztatów i innych działań aktywizacyjnych, — Liczba zorganizowanych spotkań, szkoleń i inicjatyw dotyczących zatrudnienia.
2. Poprawa warunków życia osób i rodzin zagrożonych ubóstwem oraz wzmacnianie ich zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczności lokalnej	— Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, — Liczba osób objętych pomocą żywnościową, rzeczową lub dożywianiem, — Liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną, — Liczba partnerskich inicjatyw pomocowych zrealizowanych wspólnie z organizacjami pozarządowymi (np. dystrybucja kart dobra, funkcjonowanie punktu dzielenia się żywnością), — Liczba udzielonych porad prawnych, socjalnych, psychologicznych i obywatelskich.
3. Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami niezależne funkcjonowanie, dostęp do potrzebnych usług oraz udział w życiu społecznym	— Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby, — Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, asystenckich, teleopieki lub opieki wytchnieniowej, — Liczba obiektów lub usług miejskich, w których wprowadzono rozwiązania poprawiające dostępność, — Liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w działaniach integracyjnych, kulturalnych, sportowych lub edukacyjnych.
4. Ograniczenie skali i negatywnych skutków uzależnień oraz zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin	— Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnień (w tym alkoholizmu i narkomanii), — Liczba przeprowadzonych programów, kampanii i działań profilaktycznych, — Liczba uczestników działań profilaktycznych, — Liczba udzielonych porad psychologicznych, prawnych i konsultacji dotyczących uzależnień, — Liczba osób zgłoszonych do Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, — Liczba osób oraz członków rodzin osób uzależnionych objętych wsparciem, — Liczba osób, wobec których prowadzono działania motywujące do podjęcia leczenia, — Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie lub zostały skierowane do odpowiednich placówek terapeutycznych.

Cel strategiczny	Wskaźniki realizacji działania
5. Wsparcie samodzielności, bezpieczeństwa i aktywności społecznej osób starszych oraz przeciwdziałanie ich samotności i wykluczeniu	— Liczba osób starszych korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, — Liczba seniorów korzystających z teleopieki, pomocy sąsiedzkiej lub innych usług środowiskowych, — Liczba uczestników zajęć i wydarzeń organizowanych dla seniorów. — Liczba opiekunów osób starszych objętych poradnictwem lub opieką wytchnieniową.
6. Zwiększenie bezpieczeństwa osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą domową oraz poprawa skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	— Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej, — Liczba procedur „Niebieskiej Karty”, — Liczba osób i rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, — Liczba osób objętych wsparciem z powodu przemocy domowej, — Liczba osób stosujących przemoc skierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych lub terapeutycznych, — Liczba przeprowadzonych szkoleń, kampanii i działań profilaktycznych dotyczących przemocy domowej.
7. Wzmocnienie trwałości i dobrostanu rodzin oraz tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży	— Liczba osób i rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego lub rodzinnego, — Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, sportowych, kulturalnych i profilaktycznych, — Liczba zorganizowanych wydarzeń rodzinnych i międzypokoleniowych, — Liczba działań profilaktycznych dotyczących przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy i zachowań ryzykownych, — Liczba dostępnych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3.
8. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i zaradności życiowej rodzin zagrożonych bezradnością	— Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej, — Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, — Liczba rodzin objętych indywidualnym planem pracy z rodziną (współpracujących z asystentem rodziny), — Liczba dzieci z terenu miasta przebywających w pieczy zastępczej.

Źródło: Opracowanie własne

Ocena ryzyka

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych poddana została analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami.

Ponadto przyjęcie Strategii istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza będzie przeprowadzana także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyka, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych

okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań, będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację założeń strategicznych.

9. Powiązanie Strategii z dokumentami strategicznymi wyższej rangi oraz z dokumentami na szczeblu lokalnym

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym ze sposobów realizacji strategii rozwoju miasta i dokumentem wdrażającym politykę lokalną, a w wyniku tego dokumentem wypełniającym politykę regionalną i krajową. Konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu strategii i programów, co ma na celu uspoźnienie podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji strategii z programami szerszego zasięgu, jak i programami konstruowanymi w jej ramach. W praktyce oznacza to, że długo i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy Unii Europejskiej.

Poniżej ukazano sprzężenie niniejszego dokumentu z dokumentami strategicznymi wyższej rangi, a także z dokumentami lokalnymi.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260).

Jest to dokument strategiczny określony na szczeblu krajowym, przedstawiającym wyzwania, jakie stoją przed polską gospodarką (tzw. pułapki rozwojowe), a także zarysującym przykładowe instrumenty gospodarcze, finansowe i instytucjonalne, koncentrując propozycje działań wokół pięciu filarów rozwojowych. Prezentuje on nowe podejście do polityki gospodarczej, a także inicjatywy kluczowe dla realizacji założeń przyjętych w Planie.

W Strategii zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Stanowi ona podstawę dla zmian w systemie zarządzania rozwojem, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów) oraz weryfikacji pozostałych instrumentów wdrożeniowych.

Dokument ten zawiera cele szczegółowe, w tym Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, obejmujący obszary:

— Spójność społeczna

- Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne,
- Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
- Rozwój zrównoważony terytorialnie
 - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów,
 - Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe,
 - Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest spójna z ww. celem, a konkretnie z obszarem interwencji nazwanym „Spójność społeczna”.

Strategia Demograficzna 2040

Strategia Demograficzna 2040 została przyjęta uchwałą nr 224 Rady Ministrów z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia polityki publicznej pt. „Strategia Demograficzna 2040 (M.P. 2022 poz. 1196). Jej strategicznym celem jest wyjście z pułapki niskiej dzietności i zbliżenie się do poziomu dzietności gwarantującego zastępowalność pokoleń.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest spójna z wyżej wymienioną Strategią w zakresie następujących celów szczegółowych i kierunków działań:

- cel szczegółowy I. Wzmocnienie rodziny
 - kierunek interwencji 1. Zabezpieczenie finansowe rodzin,
 - kierunek interwencji 2. Wsparcie w zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych rodzin,
 - kierunek interwencji 3. Wsparcie trwałości rodzin,
 - kierunek interwencji 5. Wzmocnienie współpracy z III sektorem i innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny,
- cel szczegółowy II. Znoszenie barier dla rodziców chcących mieć dzieci
 - kierunek interwencji 6. Rozwój form opieki nad dziećmi,
 - kierunek interwencji 7. Rozwój rynku pracy przyjaznego rodzinie,
 - kierunek interwencji 8. Poprawa jakości i organizacji edukacji,
 - kierunek interwencji 9. Rozwój opieki zdrowotnej,
 - kierunek interwencji 10. Rozwój infrastruktury i usług potrzebnych rodzinom,
- cel szczegółowy III. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk

- kierunek interwencji 12. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk na szczeblu samorządowym.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 została przyjęta uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030” (M.P. 2019 poz. 1060).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest spójna z wyżej wymienioną Strategią w zakresie następujących celów głównych, szczegółowych i kierunków działań:

Cel główny: Efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym:

- Cel szczegółowy 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
 - Kierunek działania 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów,
- Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
 - Kierunek działania 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Strategia przyjęta została uchwałą nr 184/2020 Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2020 r. Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Odpowiada to celowi szczegółowemu II Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR): Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, przede wszystkim w obszarze „Spójność społeczna”. Cel nawiązuje także do zagadnień wymienionych w ramach obszaru horyzontalnego SOR „Kapitału ludzki i społeczny”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest spójna z wyżej wymienioną Strategią. Spójność dotyczy w szczególności

ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, rozwoju usług społecznych, aktywizacji zawodowej oraz wsparcia rodzin, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 został przyjęty uchwałą nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030” (M.P. 2021 poz. 843).

Jest to dokument ustanowiony w celu realizacji polityki publicznej w obszarach związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu zawartych w średniookresowej strategii rozwoju kraju – „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” oraz Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, jak również nawiązujący do problematyki ubóstwa i wykluczenia społecznego zawartej w innych dokumentach strategicznych.

Celem głównym Programu jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Cel ten jest tożsamy z celem nr 4 wskazanym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, gdyż KPPUIWS jako element polityki publicznej stanowi rozwinięcie i uzupełnienie Strategii w tym konkretnym obszarze.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest spójna z wyżej wymienionym Programem w zakresie priorytetów I (przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży), III (usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu) oraz IV (instytucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin). Oba te dokumenty dążą do systemowego ograniczenia skali ubóstwa, zapobiegania marginalizacji grup wrażliwych oraz rozwój lokalnych, środowiskowych form wsparcia blisko miejsca zamieszkania beneficjentów. Działania te bezpośrednio wpisują się w krajowy proces deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej został zmieniony i przyjęty w nowej perspektywie (poprzedni okres obowiązywania do 2023 r.) uchwałą nr 212 Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r. (M.P. 2022 poz.1171).

Cel główny powyższego Programu brzmi „Do roku 2030 podmioty ekonomii społecznej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostarczycielami usług społecznych”.

Kierunki interwencji ujęto w czterech obszarach:

1. Solidarna wspólnota lokalna – rozwój usług społecznych oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w rozwój lokalny.
2. Solidarny rynek pracy – wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej, aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami oraz tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna – zwiększanie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej oraz wspieranie ich profesjonalizacji, współdziałania i stabilności ekonomicznej.
4. Solidarne społeczeństwo – kształtowanie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej, zwłaszcza wśród młodzieży, oraz budowanie rozpoznawalnej marki ekonomii społecznej.

Każdemu z wyżej wymienionych obszarów przyporządkowano szczegółowe priorytety, działania i konkretne zadania, których stopniowa realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia ustalonych celów szczegółowych Programu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest spójna z wyżej wymienionym Programem przede wszystkim w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w szczególności osób bezrobotnych oraz osób z niepełnosprawnościami), rozwoju partnerskiej współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej, promowania przedsiębiorczości oraz rozwoju zdeinstytucjonalizowanych, środowiskowych form pomocy i usług społecznych dla rodzin, seniorów oraz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030

Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 została przyjęta uchwałą nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 (M.P. 2021 poz. 218).

Strategia przewiduje działania z zakresu wzmocnienia koordynacji polityki państwa w obszarze niepełnosprawności. Strategia stanowi również jedno z narzędzi realizacji celu szczegółowego SOR pt. „Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony”. Działania przewidziane w Strategii stanowią odpowiedź na wyzwanie ustanowione w ramach celu szczegółowego

SOR: „Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu”.

Celem głównym Strategii jest włączenie społeczne i zawodowe osób z niepełnosprawnościami, a tym samym zagwarantowanie im praw określonych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Działania wskazane w ramach poszczególnych obszarów umożliwią osobom z niepełnosprawnościami niezależne życie i pełny udział we wszystkich jego sferach, zapewniając im funkcjonowanie w społeczeństwie na zasadzie równości z innymi osobami. W Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami wskazano następujące cele i obszar wsparcia:

— Priorytet I. Niezależne życie:

- I.1. Zapewnienie możliwości samostanowienia i wypowiedzania się we własnym imieniu,
- I.2. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami możliwości pełnego udziału w życiu społecznym, publicznym i politycznym,
- I.3. Przeprowadzenie procesu deinstytucjonalizacji oraz wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie usług społecznych wspierających niezależne życie,
- I.4. Mechanizmy monitorowania zapewniania możliwości realizacji praw osób z niepełnosprawnościami.

— Priorytet II. Dostępność:

- II.1. Dostępna przestrzeń publiczna,
- II.2. Mobilność,
- II.3. Dostęp do usług, informacji oraz wiedzy i komunikacji,
- II.4. Uczestnictwo w życiu kulturalnym oraz aktywność sportowa.

— Priorytet III. Edukacja:

- III.1. Wczesna pomoc,
- III.2. Edukacja włączająca,
- III.3. Przygotowanie do wejścia na rynek pracy,
- III.4. Rozwój oraz zapewnienie uczniom i studentom z niepełnosprawnościami form komunikacji zgodnych z ich potrzebami.

— Priorytet IV. Praca:

- IV.1. Modyfikacja i uzupełnienie systemu wsparcia zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami,
- IV.2. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami,
- IV.3. Środowisko pracy przyjazne pracownikom z niepełnosprawnościami,
- IV.4. Tworzenie otoczenia sprzyjającego skutecznej aktywizacji zawodowej.

- Priorytet V. Warunki życia i ochrona socjalna:
 - V.1. System wsparcia finansowego osób z niepełnosprawnościami,
 - V.2. Mieszkalnictwo.
- Priorytet VI. Zdrowie:
 - VI.1. Zapobieganie powstawaniu i pogłębianiu się niepełnosprawności,
 - VI.2. Dostęp do usług zdrowotnych oraz zwiększenie efektywności procesu leczenia,
 - VI.3. Profilaktyka i leczenie w obszarze zdrowia psychicznego oraz środowiskowy system wsparcia osób z problemami zdrowia psychicznego.
- Priorytet VII. Budowanie świadomości:
 - VII.1. Zwiększanie jakości informacji o niepełnosprawności w dyskursie publicznym,
 - VII.2. Edukacja pracowników instytucji publicznych,
 - VII.3. Wdrożenie zmian prawnych na rzecz budowania świadomości.
- Priorytet VIII. Koordynacja:
 - VIII.1. Spójny z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych system koordynacji realizacji praw osób z niepełnosprawnościami,
 - VIII.2. Powiązanie działań w obszarze niepełnosprawnościami z innymi działaniami polityki społecznej,
 - VIII.3. System zbierania danych i współpraca międzynarodowa.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest spójna z wyżej wymienioną Strategią, w szczególności w zakresie priorytetu I: Niezależne życie, priorytetu II: Dostępność, jak również priorytetu IV: Praca oraz priorytetu V: Warunki życia i ochrona socjalna.

Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)

Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) została przyjęta uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. (M.P. 2022 poz. 767).

W dokumencie przyjęto następujące cele strategiczne, które są spójne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036:

- cel strategiczny 1: zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci,
- cel strategiczny 2: zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- cel strategiczny 3: włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności,

- cel strategiczny 4: stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Strategia (dalej SRKS) przyjęta została uchwałą nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060).

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne,
2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich,
3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.

Działania skierowane do mieszkańców miasta Nieszawa, w szczególności beneficjentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieszawie, będą miały wpływ na osiągnięcie wyżej wymienionych założeń, a zwłaszcza na zwiększenie aktywności i wzrost poziomu umiejętności wspomagających rozwój kapitału społecznego.

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ została przyjęta uchwałą Nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku. Dokument wskazuje cel nadrzędny: „Jakość życia typowa dla wysoko rozwiniętych regionów europejskich”.

Osiągnięcie celu nadrzędnego zakłada koncentrację działań w czterech obszarach tematycznych rozwoju, w ramach których zdefiniowano cele główne oraz operacyjne:

OBSZAR SPOŁECZEŃSTWO:

- Cel główny: 1. Skuteczna edukacja:
- Cele operacyjne:
 - 11. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania,
 - 12. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach,
 - 13. Kształtowanie środowiska edukacyjnego,
 - 14. Rozwój szkolnictwa wyższego,
- Cel główny: 2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo:
- Cele operacyjne:
 - 21. Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
 - 22. Rozwój wrażliwy społecznie,

- 23. Zdrowie,
- 24. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe,
- 25. Sport i aktywność fizyczna.

OBSZAR GOSPODARKA:

— Cel główny: 3. Konkurencyjna gospodarka:

- Cele operacyjne:
 - 31. Odbudowa gospodarki po COVID-19,
 - 32. Innowacyjna gospodarka–nauka, badania i wdrożenia,
 - 33. Rozwój przedsiębiorczości,
 - 34. Rozwój sektora rolno-spożywczego,
 - 35. Rozwój turystyki,
 - 36. Internacjonalizacja gospodarki,
 - 37. Nowoczesny rynek pracy,

OBSZAR PRZESTRZEŃ:

— Cel główny: 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko:

- Cele operacyjne:
 - 41. Infrastruktura rozwoju społecznego,
 - 42. Środowisko przyrodnicze,
 - 43. Przestrzeń kulturowa,
 - 44. Przestrzeń dla gospodarki,
 - 45. Infrastruktura transportu,
 - 46. Infrastruktura techniczna,
 - 47. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne,
 - 48. Potencjały endogeniczne.

OBSZAR SPÓJNOŚĆ:

— Cel główny: 5. Spójne i bezpieczne województwo:

- Cele operacyjne:
 - 51. Transport publiczny,
 - 52. Cyfryzacja,
 - 53. Bezpieczeństwo,
 - 54. Współpraca dla rozwoju regionu.

Niższe poziomy strategii, ustanawiane w ramach przedstawionych obszarów i celów, stanowią kierunki działań oraz projekty kluczowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest spójna z ww. dokumentem regionalnym, ze szczególnym uwzględnieniem celów i kierunków działań w ramach obszaru SPOŁECZEŃSTWO (zorientowanego wokół nadrzędnej misji „Człowiek w centrum uwagi”).

Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030

Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 została opracowana przez powołany przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego interdyscyplinarny Zespół ds. opracowania Strategii i przyjęta uchwałą nr XLVII/629/22 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 czerwca 2022 r.

Cel główny Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 to zwiększenie jakości życia mieszkańców poprzez zaspokojenie ich potrzeb społecznych oraz wzmocnienie ich kapitału/potencjału. Natomiast cele strategiczne to:

- Cel strategiczny 1. Rozwój usług społecznych
 - 1.1. Osoby starsze,
 - 1.2. Rodzina,
 - 1.3. Dzieci i młodzież,
 - 1.4. Osoby z niepełnosprawnościami,
 - 1.5. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego,
 - 1.6. Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością,
 - 1.7. Kadra pomocy i integracji społecznej.
- Cel strategiczny 2. Większa aktywność zawodowa, społeczna i obywatelska mieszkańców
 - 2.1. Aktywność zawodowa,
 - 2.2. Aktywność społeczno-obywatelska,
- Cel strategiczny 3. Zwiększenie współpracy instytucji i podmiotów w obszarze włączenia społecznego
 - 3.1. Współpraca w obszarze włączenia społecznego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest spójna ze Strategią Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku. Te powiązanie przejawia się przede wszystkim we wspólnym dążeniu do podniesienia ogólnej jakości życia oraz samodzielności mieszkańców. Cele te są realizowane na poziomie lokalnym i regionalnym poprzez rozwój środowiskowych usług społecznych świadczonych blisko miejsca zamieszkania, aktywizację społeczno-zawodową osób zagrożonych wykluczeniem oraz wzmocnianie kooperacji i partnerskiej współpracy instytucji publicznych z sektorem pozarządowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2019-2028

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2019-2028 została przyjęta uchwałą Rady Powiatu Aleksandrowskiego Nr VI/96/2019 w dniu 20 września 2019 r.

Jej misją jest prowadzenie spójnej i efektywnej polityki społecznej zapewniającej zintegrowane działania na rzecz rodziny, oparte na partnerskiej współpracy pomiędzy samorządem powiatowym, samorządami gminnymi, instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi. Wizja powiatu zakłada stworzenie bezpiecznego środowiska dla rodzin i jednostek, wspierającego ich aktywny udział w życiu społecznym, zawodowym i kulturalnym.

Powyższe założenia będą realizowane poprzez pięć celów strategicznych:

- Cel strategiczny 1: WIELOKIERUNKOWE WSPIERANIE RODZINY Z DZIECKIEM
 - Cel operacyjny 1.1. *Kompleksowe wspieranie rodzin naturalnych z dziećmi,*
 - Cel operacyjny 1.2. *Zapewnienie profesjonalnej pomocy w postaci poradnictwa specjalistycznego rodzinom dotkniętym kryzysem,*
 - Cel operacyjny 1.3. *Organizowanie dzieciom zastępczych form opieki,*
 - Cel operacyjny 1.4. *Zwiększanie szans powrotu dziecka do rodziny naturalnej,*
 - Cel operacyjny 1.5. *Wspieranie pełnoletnich wychowanków zastępczych form opieki.*
- Cel strategiczny 2: WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB STARSZYCH, Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I PRZECIWDZIAŁANIE ICH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU
 - Cel operacyjny 2.1. *Zapewnienie sprawnie działającego systemu wspierania osób starszych i z niepełnosprawnościami,*
 - Cel operacyjny 2.2. *Zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym,*
 - Cel operacyjny 2.3. *Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych, opieki medycznej i rehabilitacji dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.*
- Cel strategiczny 3: PRZECIWDZIAŁANIE DYSFUNKCJOM SPOŁECZNYM
 - Cel operacyjny 3.1. *Przeciwdziałanie uzależnieniom i ich następstwom,*
 - Cel operacyjny 3.2. *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.*
- Cel strategiczny 4: ZBUDOWANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE
 - Cel operacyjny 4.1. *Współpraca z samorządami oraz promowanie skutecznych rozwiązań w zakresie polityki społecznej,*

- Cel operacyjny 4.2. *Stwarzanie warunków do tworzenia instytucjonalnych form partnerskiej współpracy pomiędzy samorządem powiatowym, samorządami gminnymi i organizacjami społecznymi.*
- Cel strategiczny 5. ZMNIEJSZENIE MARGINALIZACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW ORAZ ŁAGODZENIE JEJ NEGATYWNYCH SKUTKÓW
 - Cel operacyjny 5.1. *Ograniczenie bezrobocia oraz łagodzenie jego negatywnych skutków,*
 - Cel operacyjny 5.2. *Wspieranie lokalnego rynku pracy.*

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 jest komplementarna z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Aleksandrowskim na lata 2019-2028. Lokalny dokument przekłada powiatowe cele strategiczne na obszar miasta, skupiając się na wielokierunkowym wsparciu rodzin z dziećmi, zapobieganiu marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem oraz wyrównywaniu szans życiowych seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Powiązanie to realizuje się w praktyce poprzez rozwój zdeinstytucjonalizowanych form pomocy środowiskowej świadczonej blisko miejsca zamieszkania beneficjentów, a także ścisłą kooperację Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z powiatowymi instytucjami (takimi jak PUP czy PCPR) oraz organizacjami pozarządowymi. Wspólne dążenie opiera się na budowaniu zintegrowanego i partnerskiego systemu wsparcia społecznego, który odpowiada na zdiagnozowane problemy demograficzne i socjalne regionu.

Strategia Rozwoju Miasta Nieszawa na lata 2023-2030

Strategia Rozwoju Miasta Nieszawa na lata 2023-2030 została przyjęta uchwałą nr XIV-116/25 Rady Miejskiej Nieszawa z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Nieszawa do 2030 roku. Strategia ta stanowi podstawowy i najważniejszy dokument wielowymiarowego planowania perspektywicznego dla gminy miejskiej Nieszawa.

Istotą strategii jest nakreślenie pomysłu na rozwój miasta od nowa, co symbolizuje przyjęta misja „NIESZAWA 4.0”. Oznacza to nowoczesny wymiar miasta rozpoczynającego swój rozwój po raz czwarty – nawiązując do faktu, że w swojej historii Nieszawa trzykrotnie zmieniała lokalizację (lata 1228, 1424, 1460).

Cel główny rozwoju miasta brzmi: „Rozpoczęcie procesu przyspieszonego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta zapewniającego trwałe warunki rozwoju indywidualnego – NIESZAWA – miastem aktywnych ludzi, bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni przepełnionej kulturą, sztuką i przyrodą, nowocześnie zarządzanym”.

Osiągnięcie tego celu opiera się na celach strategicznych, które dzielą się na cele operacyjne:

- CS.1. Atrakcyjne warunki zamieszkania/miasto atrakcyjnych warunków zamieszkania
 - CO1. Wysokiej jakości usługi publiczne,
 - CO2. Wysokiej jakości zasoby mieszkaniowe,
 - CO3. Dobrze urządzona i dostępna przestrzeń publiczna,
 - CO4. Zrewitalizowana tkanka architektoniczna miasta,
 - CO5. Różnorodne wysokiej jakości środowisko przyrodnicze,
 - CO6. Powszechność realizacji zdrowego i aktywnego trybu życia,
- CS.2. Atrakcyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej/miasto atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej
 - CO1. Dostępna, dobrze zorganizowana przestrzeń,
 - CO2. Skoordynowane wykorzystywanie potencjałów,
 - CO3. Wielowymiarowe indywidualnie dopasowane udogodnienia dla prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- CS.3. Wspólne strategiczne zarządzanie miastem/miasto wspólnie nowoczesnie zarządzane
 - CO1. Rozpoznawalna marka miasta,
 - CO2. Przyjazna i sprawna administracja,
 - CO3. Silna wspólnota samorządowa,
 - CO4. Powszechność stosowania najnowszych technik i technologii,

Spójność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Nieszawa na lata 2027-2036 ze Strategią Rozwoju Miasta Nieszawa do 2030 roku opiera się na założeniu, że pomyślny rozwój społeczno-gospodarczy wymaga jednoczesnego zapewnienia wysokiej jakości usług społecznych oraz wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem. W lokalnym systemie planowania SRPS pełni formalną rolę dokumentu wykonawczego wobec nadrzędnej strategii rozwoju i bezpośrednio przekłada jej cele na konkretne działania.

Wymiar praktyczny tej integracji przejawia się przede wszystkim w dążeniu do likwidacji lokalnych barier opiekuńczych poprzez planowaną organizację pierwszego w mieście żłobka dla dzieci do lat 3. Ponadto SRPS wdraża założenia rozwoju usług środowiskowych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na bazie istniejących placówek, a także promuje nowoczesne, partycypacyjne zarządzanie oparte na ścisłej współpracy z lokalnym sektorem pozarządowym.

10. Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana z uwzględnieniem bieżących potrzeb społecznych. Planowane sposoby zaspokajania tych potrzeb są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe

rozwiązania. Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, ale także edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa czy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada przejście od pasywnych form pomocy dochodowej na rzecz aktywnego wsparcia opartego na pracy socjalnej, reintegracji społeczno-zawodowej oraz usamodzielnianiu osób i rodzin. Dokument ten opiera się na procesie deinstytucjonalizacji usług społecznych poprzez upowszechnianie pomocy w środowisku zamieszkania, zwłaszcza w odniesieniu do dynamicznie rosnącej grupy seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Ponadto strategia kładzie szczególny nacisk na likwidację lokalnych barier opiekuńczych poprzez planowane utworzenie pierwszego w mieście żłobka samorządowego oraz kompleksowe wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Realizacja tych założeń opiera się na partnerskiej i wielosektorowej współpracy samorządu z lokalnymi i powiatowymi instytucjami, podmiotami leczniczymi, oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

W myśl ustawy o pomocy społecznej podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z określonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Strategia będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym aktualizacjom związanym ze zmieniającą się sytuacją społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców i przepisami prawa. Różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Realizacja Strategii powinna wpłynąć na wzrost jakości życia mieszkańców miasta, ze szczególnym uwzględnieniem:

- osób starszych (seniorów), poprzez przeciwdziałanie osamotnieniu i izolacji społecznej, rozszerzenie oferty zajęć integracyjnych oraz wdrożenie nowoczesnych systemów,
- osób z niepełnosprawnościami oraz przewlekle chorych, poprzez rozwój usług środowiskowych, asystencji osobistej, likwidację barier funkcjonalnych oraz integrację społeczną na bazie istniejących w mieście placówek dziennego pobytu,
- rodzin z dziećmi, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo, wielodzietnych i niepełnych, poprzez wzmacnianie ich kompetencji rodzicielskich,

zapewnienie opieki nad najmłodszymi dziećmi w celu ułatwienia powrotu na rynek pracy oraz pomoc asystencką,

- dzieci i młodzieży z grup szczególnego ryzyka, poprzez zapewnienie wsparcia opiekuńczego oraz atrakcyjnej oferty sportowo-kulturalnej,
- osób bezrobotnych i zagrożonych ubóstwem, poprzez podnoszenie ich kwalifikacji, aktywizację zawodową przy współpracy z instytucjami rynku pracy oraz promowanie podmiotów ekonomii społecznej,
- osób dotkniętych przemocą domową, poprzez szybką pomoc specjalistyczną i sprawne działania interwencyjne,
- osób uzależnionych i ich bliskich, poprzez łatwiejszy dostęp do terapii oraz działania profilaktyczne.

Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Miasta, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Spis tabel, rysunków i wykresów

Tabela 1. Liczba ludności miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	9
Tabela 2. Liczba ludności powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025	10
Tabela 3. Ludność Miasta Nieszawa według ekonomicznych grup wieku w latach 2021-2025	12
Tabela 4. Udział [%] poszczególnych grup ekonomicznych powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025.....	13
Tabela 5. Dane dotyczące przyrostu naturalnego miasta Nieszawa w latach 2021-2025	14
Tabela 6. Przyrost naturalny na terenie powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025	15
Tabela 7. Dane dotyczące migracji miasta Nieszawa w latach 2021-2025	15
Tabela 8. Saldo migracji na terenie powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025	16
Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta Nieszawa według klas wielkości w latach 2021-2025	18
Tabela 10. Podmioty według rodzajów działalności PKD miasta Nieszawa w latach 2021-2025	20
Tabela 11. Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarczych na terenie miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025	22
Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe oraz warunki mieszkaniowe na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	24
Tabela 13. Liczba lokali komunalnych miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	25
Tabela 14. Opieka zdrowotna na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	27
Tabela 15. Liczba dzieci do lat 3 na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	27
Tabela 16. Liczba uczniów w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	29
Tabela 17. Wychowanie przedszkolne na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	29
Tabela 18. Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych na terenie miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2024	30
Tabela 19. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego) w latach 2021-2026 dla miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego i województwa kujawsko-pomorskiego	32
Tabela 20. Działalność biblioteczna na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	35
Tabela 21. Działalność muzealna na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	36
Tabela 22. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminom w latach 2021-2025.....	44
Tabela 23. Udzielone świadczenia – zadania własne gmin w latach 2021-2025.....	44
Tabela 24. Powody przyznania pomocy społecznej wykazane w latach 2021-2025	48
Tabela 25. Informacje dotyczące bezrobocia na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	54
Tabela 26. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w mieście Nieszawa w latach 2021-2025	55
Tabela 27. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w mieście Nieszawa w latach 2021-2025.....	56
Tabela 28. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	58

Tabela 29. Liczba mieszkańców miasta Nieszawa w wieku poprodukcyjnym w latach 2021-2025	60
Tabela 30. Rodziny emerytów i rencistów objęte pomocą społeczną na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	61
Tabela 31. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	63
Tabela 32. Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	64
Tabela 33. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu uzależnień na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	65
Tabela 34. Dane dotyczące bezdomności na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	67
Tabela 35. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu bezdomności na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025	68
Tabela 36. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie miasta Nieszawa w latach 2023-2025	69
Tabela 37. Liczba Niebieskich Kart sporządzonych na terenie miasta Nieszawa w latach 2022-2025	70
Tabela 38. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu przemocy domowej w mieście Nieszawa w latach 2021-2025	70
Tabela 39. Dane dotyczące kradzieży na terenie miasta Nieszawa w latach 2022-2025	72
Tabela 40. Analiza SWOT	86
Tabela 41. Prognoza liczby ludności Miasta Nieszawa na lata 2027-2036	87
Tabela 42. Prognoza zmian problemów społecznych na terenie miasta w wyniku realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	88
Tabela 43. Cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (SRPS)	90
Tabela 44. Cele, kierunki niezbędnych działań i przykładowe zadania SRPS.....	92
Tabela 45. Wskaźniki realizacji wyznaczonych celów.....	99
 Rysunek 1. Położenie Miasta Nieszawa na tle powiatu aleksandrowskiego i województwa kujawsko-pomorskiego	8
Rysunek 2. Opieka zdrowotna na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	27
 Wykres 1. Liczba ludności (z podziałem na płeć) miasta Nieszawa w latach 2021-2025	9
Wykres 2. Dynamika zmian liczby ludności na terenie miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2025.....	11
Wykres 3. Udział [%] poszczególnych grup ekonomicznych w ogólnej liczbie ludności miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	12
Wykres 4. Dane dotyczące przyrostu naturalnego miasta Nieszawa w latach 2021-2025	14
Wykres 5. Dane dotyczące migracji miasta Nieszawa w latach 2021-2025	16
Wykres 6. Podmioty według rodzajów działalności PKD miasta Nieszawa w latach 2021-2025	21
Wykres 7. Udział [%] podmiotów gospodarczych według grup rodzajów działalności PKD w ogólnej liczbie podmiotów miasta Nieszawa w latach 2021-2025	21
Wykres 8. Zasoby mieszkaniowe oraz warunki mieszkaniowe na terenie miasta Nieszawa w latach 2021-2025.....	25

Wykres 9. Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych na terenie miasta Nieszawa, powiatu aleksandrowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2021-2024	31
Wykres 10. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty [%] w latach 2021-2026 na terenie miasta Nieszawa oraz dla powiatu aleksandrowskiego i województwa kujawsko-pomorskiego	33
Wykres 11. Podział ankietowanych pod względem płci	74
Wykres 12. Podział ankietowanych pod względem wieku	74
Wykres 13. Podział ankietowanych pod względem aktywności zawodowej	75
Wykres 14. Pytanie. Jak oceniają Państwo ogólne warunki życia mieszkańców na terenie miasta?	75
Wykres 15. Pytanie. Jak oceniają Państwo dostęp do usług zdrowotnych i rehabilitacji na terenie miasta?	76
Wykres 16. Pytanie. Jak oceniają Państwo dostęp do usług w zakresie edukacji na terenie miasta?	76
Wykres 17. Pytanie. Jak oceniają Państwo dostęp do usług w zakresie kultury, sportu i rekreacji na terenie miasta?	77
Wykres 18. Pytanie. Z jakimi problemami Państwa zdaniem najczęściej spotykają się osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny?	77
Wykres 19. Pytanie. Jak oceniają Państwo ofertę pomocy dostępnej na terenie miasta dla osób z niepełnosprawnością ruchową?	78
Wykres 20. Pytanie. Jak oceniają Państwo ofertę pomocy dostępnej na terenie miasta dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, chorobami psychicznymi?	78
Wykres 21. Pytanie. Z jakimi problemami Państwa zdaniem najczęściej spotykają się osoby starsze?	79
Wykres 22. Pytanie. Jak oceniają Państwo dostępność różnych form aktywności na terenie miasta dla osób w wieku powyżej 60 lat?	80
Wykres 23. Pytanie. Jakich zajęć lub form aktywności Państwa zdaniem brakuje lub powinno być więcej dla osób starszych?	80
Wykres 24. Pytanie. Jakie negatywne zjawiska Państwa zdaniem najczęściej występują na terenie miasta wśród dzieci i młodzieży?	81
Wykres 25. Pytanie. Czy w Państwa ocenie na terenie miasta występuje problem uzależnień?	82
Wykres 26. Pytanie. Jaki rodzaj uzależnień Państwa zdaniem występuje najczęściej?	82
Wykres 27. Pytanie. Czy w Państwa ocenie na terenie miasta występuje problem bezdomności?	83
Wykres 28. Pytanie. Czy w Państwa ocenie na terenie miasta występuje problem przemocy domowej?	83
Wykres 29. Pytanie. Jak oceniają Państwo poziom bezpieczeństwa na terenie miasta?	84